1990-12-29
ගාල්ල.

ශ්‍රී ලංකා

ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ

දකුණු පළාතේ පළාත් සභාව

1990 අංක 07 දරන

මුදල් ප්‍රඥප්තිය

(සහතිකය සටහන් කලේ 1990 මස වන දින)

බදු සහ ගාස්තු පැනවීම සහ අයකිරීම සඳහාද ඊට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික කරුණු සඳහාද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිසවූ ප්‍රඥප්තියකි.

මේ ප්‍රඥප්තිය සංශෝධිත පරිදිවූ 1981 අංක. 69 දරණ පිරිවැටුම් බදු පනතේ සහ සංශෝධිත පරිදිවූ 1982 අංක . 43 දරණ ගාස්තු පනතේ ඇතැම් විධිවිධානවලට ,අනනුකූලවේ.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ දකුණු පලාතේ පලාත් සභාව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ.:-

ලුහුඬු නාමය සහ ක්‍රියාත්මක වන දිනය

1. (1) මේ ප්‍රඥප්තිය 1990 අංක ... දරණ දකුණු පලාතේ මුදල් ප්‍රඥප්තිය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

(2) මේ ප්‍රඥප්තිය ආණ්ඩුකාරවරයාගේ අනුමැතිය ලද දිනයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන්නේය.

2. මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයෙකු සහ නියෝජ්‍ය පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරුන්, පළාත් තක්සේරුකරුවන් සමඟ වෙනත් නිලධරයන් අවශ්‍ය සංඛ්‍යාවක් පත්කරනු ලැබිය හැකිය.

I වන කොටස

I වන පරිච්ඡේදය

පිරිවැටුම් බද්ද පැනවීම.

පිරිවැටුම් බදු පැනවීම.

3. (I) පළාත් තුළ ව්‍යාපාරයක් කරගෙන යන්නා වූ සෑම තැනැත්තකුගෙන් ම 1991 ජනවාරි මස I වන දින හෝ ඉන් පසු ආරම්භ වන සෑම කාර්තුවක් සඳහා ම (මෙහි මින් මතු "පිරිවැටුම් බද්ද" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) ඒ ව්‍යාපාරයෙන් ඒ තැනැත්තාගේ පිරිවැටුම සම්බන්ධයෙන්, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් කලින් කල නියම කරනු ලබන අනුප්‍රමාණ අනුව ආගණනය කරනු ලැබූ බද්දක්, පාර්ලිමේන්තුව විසින් සාදනු ලබන නීතිවලින් සහ මේ පනතේ වෙනත් විධිවිධානවලින් නියම කර ඇති සීමාවලට සහ නිදහස් කිරීම්වලට යටත් ව අය කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) මේ පරිච්ඡේදයේ කාර්ය සඳහා, "ව්‍යාපාරය" යන්නෙන්, යම් පාරිභෝගික ද්‍රව්‍යයක් හෝ භාණ්ඩයක් තොග වශයෙන් නැතහොත් සිල්ලරට විකිණීම අදහස් වන නමුත් නිෂ්පාදකයකු විසින් කරනු ලබන විකිණීමක් ඊට අයත් නොවේ.

යම් තැනැත්තකු පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවිය යුත්තේ කවර අවස්ථාවලදී ද යන්න.

4. (I) පළාත තුළ යම් තැනැත්තකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් එක් එක් කාර්තුව සඳහා පිරිවැටුම් බද්ද ඔහුගෙන් අයකර ගනු ලැබිය යුතු ය.

(2) යම් තැනැත්තකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තාගෙන් පිරිවැටුම් බද්ද අයකර ගනු ලැබිය යුතු විටක සහ ඒ ව්‍යාපාරයේ අයිතිව මාරුවීමක් සිදු වී ඇති විටක, (I) වන උපවගන්තියේ සලස්වා ඇති විධිවිධාන නොතකා ඒ ව්‍යාපාරයේ නව අයිතිකරු ඒ ව්‍යාපාරයේ අයිතිය වෙනස්වීමට පෙරතුවම ඒ ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුව සිටියාක් මෙන් සලකා ඒ ව්‍යාපාරයේ නව අයිතිකරුගෙන් පිරිවැටුම් බදු අයකර ගනු ලැබිය යුතු ය.

II වන පරිච්ඡේදය

නිදහස් කිරීම

පිරිවැටුම් බද්දෙන් නිදහස් කිරීම.

5. (1) අමාත්‍යවරයා විසින්, පළාතේ ආර්ථික ප්‍රගතිය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය බව තමාගේ මතය වේ නම්, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන නියමය මගින්, යම් තැනැත්තකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක් හෝ නිශ්චිත වශයෙන් දක්වනු ලබන ව්‍යාපාරයක් හෝ පිරිවැටුම් බද්දෙන් නිදහස් කළ හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරනු ලබන සෑම නියමයක් ම, එය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ දිනයෙහි සිට හෝ ඒ නියමයෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි පසු දිනයක සිට හෝ ක්‍රියාත්මක විය යුතු අතර, ඒ නියමය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ දින සිට, මාස තුනක කාලසීමාවක් ඇතුළත හෝ, ඒ කාලසීමාව ඇතුළත පළාත් සභාවේ රැස්වීමක් පවත්වනු නොලැබුවහොත්, ඒ කාලසීමාව ඉකුත් වීමෙන් පසුව පවත්වනු ලබන පළාත් සභාවේ ප්‍රථම රැස්වීමේ දී හෝ ඒ නියමය අනුමත කරන ලෙසට වූ යෝජනාවක් මගින් ඒ නියමය පළාත් සභාව ඉදිරියට ගෙන එනු ලැබිය යුතු ය.

(3) පළාත් සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ යම් නියමයක්, ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දින තෙක් ඒ නියමයේ වලංගු භාවයට හානියක් නොමැතිව ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දින සිට ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරන ලදැයි සලකනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ නියමය යම් දිනයක දී ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරන ලදැයි සැලකෙන්නේ ද ඒ දිනය පිළිබඳ නිවේදනයක් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

III වන පරිච්ඡේදය

පිරිවැටුම

පිරිවැටුම.

6. (1) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් "පිරිවැටුම" යන්නෙන් ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් එළඹුනු

ගනුදෙනුවලින් ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති මුළු මුදල් ප්‍රමාණය අදහස් වේ.

(2) ඉහත (1) වන උපවගන්තියේ කාර්ය සඳහා "පිරිවැටුම" යන්නට මූලධන වත්කම් විකිණීමෙන් ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් නොවේ.

(3) යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් ඒ කාර්තුව ඇතුළත ලබා ගත හැකි යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් සඳහා පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවන ලද අවස්ථාවක ඒ මුදල් ප්‍රමාණය නියම වශයෙන් ලබාගන්නා ලද්දේ යම් කාර්තුවක් ඇතුළත ද ඒ කාර්තුව සම්බන්ධයෙන් ඒ මුදල් ප්‍රමාණය සඳහා කිසිම බද්දක් ගෙවනු ලැබීම අවශ්‍ය නොවේ.

(4) යම් කාර්තුවක් සඳහා ව්‍යාපාරයක පිරිවැටුම් නිශ්චය කිරීමේදී, කලින් කාර්තුවක් සඳහා ඒ ව්‍යාපාරයේ පිරිවැටුමෙහි ඇතුළත් කරනු ලැබ ඇත්තා වූ ද ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවනු ලැබ ඇත්තා වූ ද ඒ ව්‍යාපාරය විසින් දරන ලද බොල් ණයක් වන්නා වූ ද මුදලක් වන ඒ කාර්තුව තුළ බොල් ණයක් වී ඇත්තා වූ යම් බොල් ණයකට සමාන මුදලක් අඩු කරනු ලැබිය යුතු ය.

එසේ වුව ද බොල් ණයක් සම්බන්ධයෙන් මේ උපවගන්තිය යටතේ කලින් අඩු කරනු ලැබූ මුදලක් වෙනුවෙන් යම් කාර්තුවක දී යම් මුදලක් ලැබුණහොත් ඒ මුදල් භාර ගනු ලැබුවේ යම් කාර්තුවකදී ද ඒ කාර්තුව සඳහා වූ ඒ ව්‍යාපාරයේ පිරිවැටුමෙහි ඒ මුදල ඇතුළත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

IV වන පරිච්ඡේදය.

බදු අනුප්‍රමාණ

7. (1) යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වූ පිරිවැටුම් බදු අනුප්‍රමාණ ඒ ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය අනුව තීරණය කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ අනුව, අමාත්‍යවරයා විසින් ඒ ඒ වෙනස් පන්තිවල හෝ වර්ගවල ව්‍යාපාර සඳහා වෙන

වෙනස් බදු අනුප්‍රමාණ තීරණය කොට ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් යම් ව්‍යාපාර පන්තියක් හෝ වර්ගයක් සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය කලින් කල වෙනස් කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සෑම තීරණයක් ම හා (2) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද සෑම නියමයක් ම එය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන දිනයෙහි හෝ ඒ තීරණය කිරීමෙහි හෝ නියමයෙහි සඳහන් කරනු ලැබූ පසු දිනයක සිට බලාත්මක විය යුතු අතර, ඒ තීරණය කිරීම හෝ නියමය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන දිනයේ සිට තුන් මසක කාලසීමාවක් ඇතුළත හෝ ඒ කාලසීමාව ඇතුළත පළාත් සභාවේ රැස්වීමක් පවත්වනු නොලැබුවහොත් ඒ කාලසීමාව ඉකුත් වූ පසු පවත්වනු ලබන ප්‍රථම පළාත් සභා රැස්වීමේ දී ඒ තීරණය කිරීම හෝ නියමය අනුමත කරනු ලැබීමට යෝජනාවක් මගින් පළාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. එවැනි සෑම යෝජනාවකම උපලේඛනයක ඒ යෝජනාවේ සඳහන් කරනු ලබන්නේ යම් තීරණය කිරීමක් හෝ නියමයක් ද, ඒ තීරණය කිරීමෙහි හෝ නියමයෙහි පෙළ ඇතුළත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) පළාත් සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යම් තීරණය කිරීමක් හෝ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යම් නියමයක්, ඒ යටතේ කරන ලද යම් දෙයක වලංගු භාවයට හානියක් නොවන පරිදි, ඒ ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද දිනයේ සිට ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරනු ලැබූ සේ සලකනු ලැබිය යුතු ය. එවැනි යම් තීරණය කිරීමක් හෝ නියමයක් හෝ ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරනු ලැබූ සේ සලකනු ලබන දිනය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

බැහැර කරනු ලැබූ භාණ්ඩ.

8. අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයකින් ඒ නියමයෙහි නියමිත යම් භාණ්ඩයක් මේ පනතේ කාර්ය සඳහා බැහැර කරන ලද භාණ්ඩයක් ලෙස ප්‍රකාශ කළ හැකි ය. වෙනස් වෙනස් පන්ති හෝ වර්ග වල ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් වෙනස් වෙනස් භාණ්ඩ බැහැර කරන ලද භාණ්ඩ ලෙස ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකි ය.

9. 8 වන වගන්තිය යටතේ යම් භාණ්ඩයක් යම් ව්‍යාපාර පන්තියක් හෝ වර්ගයක් සම්බන්ධයෙන් බැහැර කරන ලද භාණ්ඩයක් ලෙස ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ අවස්ථාවක ඒ භාණ්ඩය විකිණීමෙන් ලබා ගන්නා මුදල් වෙනුවෙන් කිසිම පිරිවැටුම් බද්දක් ගෙවිය යුතු නොවන්නේ ය.

V වන පරිච්ඡේදය

වාර්තා

වාර්තා සහ තොරතුරු.

10. (1) පළාත තුළ යම් ව්‍යාපාරයක් කරගෙන යන සෑම තැනැත්තකුම විසින්, එක් එක් කාර්තුවේ දී ඒ ව්‍යාපාරයේ පිරිවැටුම දැක්වෙන වාර්තාවක් ඒ එක් එක් කාර්තුව අවසානවීමෙන් පසු දින පහළොවක් ගතවීමට පෙර පළාත් කොමසාරිස්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. එවැනි සෑම වාර්තාවක්ම නියමිත ආකෘතිය මගින් විය යුතු අතර ඒ ආකෘතියෙහි ඇතුළත් කළ යුතු යයි නියමිත සියලු තොරතුරු ඒ ආකෘතියෙහි ඇතුළත් කළ යුතු ය.

(2) තක්සේරුකරු වකු විසින්, ඔහුගේ විනිශ්චය පරිදි, පිරිවැටුම් බදු අය කරනු ලැබිය හැකි යම් තැනැත්තකු වෙත යවනු ලබන ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් ඒ දැන්වීමේ නියමිත කාලය ඇතුළත තක්සේරු කරුට අවශ්‍ය වන විස්තර ඇතුළත් වාර්තාවක් සපයන ලෙස විධාන කළ හැකි ය.

(3) යම් තැනැත්තකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක පිරිවැටුම සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ තොරතුරු ලබාගැනීමේ කාර්යය සඳහා තක්සේරුකරුවකු විසින් ඒ තැනැත්තා වෙත යවනු ලබන ලිඛිත දැන්වීමකින් -

(අ) ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කාලසීමාව ඇතුළත එහි සඳහන් යම් පොත්, ගිණුම්, වෙළෙඳ ලැයිස්තු, ලේඛන වවුචර, චෙක්පත්, ගෙවීම් තුණ්ඩු, විගණක වාර්තා හෝ ඒ තැනැත්තා සන්තකයෙහි ඇති ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් වෙනත් යම් ලේඛන පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ තක්සේරුකරු වෙත යවන ලෙස ;

(ආ) ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම පිළිබඳ පරීක්ෂා කරනු ලැබීමේ කාර්යය සඳහා ඒ දැන්වීමේ සඳහන් යම් ස්ථානයකට එහි සඳහන් යම් දිනයක හා වේලාවක තමාම හෝ බලයලත් නියෝජිතයකු මඟින් හෝ පැමිණෙන ලෙස

නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) මේ පනතියේ කාර්ය සඳහා නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු විසින් යම් තැනැත්තකු වෙත ලිඛිත දැන්වීමකින් -

(අ) ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කාලසීමාව ඇතුළත එහි සඳහන් යම් පොත්, ගිණුම්, වෙළෙඳ ලැයිස්තු, තොග ලැයිස්තු, ලේඛන, වවුචර, චෙක්පත්, ගෙවීම් තුණ්ඩු, විගණක වාර්තා හෝ ඒ තැනැත්තා සන්තකයෙහි ඇති ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් වෙනත් ලේඛන ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ ඒ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා වෙත යවන ලෙස ;

(ආ) ඒ දැන්වීමේ සඳහන් යම් කරුණක් හෝ කරුණු පිළිබඳ ඔහු පරීක්ෂා කරනු ලැබීම සඳහා දැන්වීමේ සඳහන් යම් ස්ථානයකට එහි සඳහන් යම් දිනයක හා වේලාවක තමා ම හෝ බලයලත් නියෝජිතයකු මගින් හෝ පැමිණෙන ලෙස

නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(5) (4) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙන ලද දැන්වීමක් ප්‍රකාර පැමිණෙන යම් තැනැත්තකුට එසේ පැමිණීමෙන් ඔහු විසින් සාධාරණව දරන ලද වියදම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අනුමත කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) වන උපවගන්තිය යටතේ හෝ (4) වන උපවගන්තිය යටතේ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු වෙත හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකුගේ අනුමතව ඇතිව තක්සේරුකරුවකු වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ ඉදිරිපත් කර තිබුණා වූ හෝ ප්‍රේෂණය කරනු ලැබූ හෝ ප්‍රේෂණය කොට තිබුණා වූ හෝ වෙනත් ආකාරයකින් තම සන්තකයට පත්වන හෝ පත්ව තිබෙන යම් පොත්, ගිණුම්, වෙළෙඳ ලැයිස්තු, තොග ලැයිස්තු, ලේඛන, වවුචර, චෙක්පත්, ගෙවීම් තුණ්ඩු, විගණක වාර්තා හෝ වෙනත් ලියකියවිලි මේ පනතේ කාර්ය සඳහා තම භාරයෙහි යම් කාලයක් සඳහා රඳවා ගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ ද ඒ කාලය සඳහා තම භාරයෙහි රඳවා ගනු ලැබිය හැකි ය.

(6) තක්සේරුකරුවකු විසින් අවශ්‍ය යයි තමා අදහස් කරන කවර විටක සහ විටින් විට යම් තැනැත්තකුට ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින් –

(අ) වඩා පරිපූර්ණ හෝ වැඩිමනත් වාර්තා ; හෝ

(ආ) තක්සේරුකරුගේ අදහස පරිදි ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවනු ලැබිය යුතු පිරිවැටුම් බද්ද තක්සේරු කිරීමෙහි ලා අවශ්‍ය-වන්නා වූ හෝ අදාළ වන්නා වූ යම් කාරණයක් පිළිබඳව වඩාත් පරිපූර්ණ හෝ වැඩිමනත් තොරතුරු

ඒ නිවේදනයෙහි සඳහන් නියමිත කාලය තුළ සපයන ලෙස නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(7) යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ ඔහු වෙනුවෙන් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ සපයනු ලැබිය යුතු යැයි සලකනු ලබන වාර්තාවක්, ප්‍රකාශයක් හෝ ආකෘතියක් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ තැනැත්තා විසින් හෝ ඔහුගේ අධිකාරය යටතේ සපයන ලද බවට සියලු කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු අතර ඊට පටහැනිව කරුණු ඔප්පු කරන්නේ නම් මිස, එවැන යම් වාර්තාවක්, ප්‍රකාශයක් හෝ ආකෘතියක් අත්සන් කරන යම් තැනැත්තකුට ඒ වාර්තාවේ, ප්‍රකාශයේ හෝ ආකෘතියේ ඇතුළත් සියලු කරුණු පිළිබඳ දැනීම ඇති බවට සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(8) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ තක්සේරුකරුවකු විසින් යම් තැනැත්තකුට දෙන ලද දැන්වීමක නියමයන් අනුව කටයුතු කිරීමට ඔහු පැහැර හරින අවස්ථාවක, කොමසාරිස්වරයා විසින්, ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් -

(අ) ඒ තැනැත්තා මත රුපියල් දස දහසක් නොඉක්මවන දණ්ඩනයක් පැනවිය හැකි ය ; තව ද

(ආ) (I) ඒ දඩ ගෙවීමට ; සහ

(II) තක්සේරුකරු විසින් ඒ තැනැත්තාට දෙන ලද දැන්වීමෙහි සඳහන් වන වාර්තාව කොමසාරිස්-වරයාගේ දැන්වීමෙහි සඳහන් යම් කාලයක් ඇතුළත සැපයීමට

ඒ තැනැත්තාට නියම කළ හැකි ය.

(9) යම් තැනැත්තකු විසින් වාර්තාවක් සැපයීම පැහැර හැරීමට හේතුව තම පාලනයෙන් බාහිර වූ අවස්ථානුගත කරුණු නිසා බවට සහ දණ්ඩනය නියම කිරීමෙන් පසුව තමා විසින් ඒ වාර්තාව සපයා ඇති බවට කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි ඒ තැනැත්තා විසින් ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත්, මේ වගන්තිය යටතේ ඒ තැනැත්තා වෙත නියම කරන ලද යම් දණ්ඩනයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් අඩු කරනු ලැබිය හැකිය ; නැතහොත් අත්හරිනු ලැබිය හැකි ය.

(10) (8) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් තැනැත්තකුට දණ්ඩනයක් නියම කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, ඒ දැන්වීමට අදාළව 35 වන වගන්තිය යටතේ වරදක් සඳහා වූ අපරාධ චෝදනාවකට ඒ තැනැත්තා යටත් නොවිය යුතු ය.

VI වන පරිච්ඡේදය.

බදු ගෙවීම.

පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීම.

11. යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ පිරිවැටුම් බද්ද ඒ කාර්තුව අවසාන වීමෙන් පසුව එළඹෙන මාසයේ පහළොස්වන දින පසුවීමට පෙර ගෙවිය යුතු ය. එසේ නොගෙවන ලද යම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හරින ලද බද්දක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර ඒ බද්ද ගෙවනු ලැබිය යුත්තේ යම් තැනැත්තකු විසින් ද ඒ තැනැත්තා හෝ යම් බද්දක් එක් තැනැත්තකුට වැඩි දෙනකු විසින් හෝ හවුල් ව්‍යාපාරයක් විසින් හෝ ගෙවිය යුතුව ඇති අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තන්ගෙන් එක් එක් තැනැත්තා සහ හවුල් ව්‍යාපාරයේ එක් එක් හවුල්කරු විසින් ද මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා ගෙවීම පැහැර හැරියකු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

ගෙවීම පැහැර හැරීම සඳහා දණ්ඩනය.

12. (1) යම් පිරිවැටුම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක ගෙවීම පැහැර හරින්නා විසින් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති ඒ බද්දට අතිරේකව දණ්ඩනයක් වශයෙන් –

(අ) ගෙවීම පැහැර ඇති මුදලින් සියයට දහයකට සමාන මුදලක් ; සහ

(ආ) ගෙවීම පැහැර ඇති යම් මුදලක් ඒ බද්ද ගෙවීම පැහැර හැරීම ඇරඹී ඇත්තේ යම් මාසයක් ඇතුළත ද ඒ මාසයෙන් පසුව එළඹෙන මාසයේ පහළොස්වන දිනට පෙර නොගෙවන ලද අවස්ථාවක ගෙවීම පැහැර හැර තිබෙන කාල

සීමාවේ එක් එක් මාසයේ හෝ ඉන් කොටසෙහි පහළොස්
වන දිනයෙන් අවසන් වන එක් එක් කාලසීමාව වෙනුවෙන්,
ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබ ඇති මුදලින් සියයට දෙකකට
සමාන වැඩිපුර මුදලක්

ගෙවනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද මේ උපවගන්තිය යටතේ දණ්ඩනය වශයෙන් ගෙවනු ලැබිය යුතු මුළු මුදල, ගෙවීම පැහැර ඇති බද්දෙන් සියයට පනහක් කවර අවස්ථාවක දී හෝ නොඉක්මවිය යුතු අතර ගෙවීම පැහැර හැරීම සිදු වී ඇති යම් විශේෂ කාරණා හේතු කොට ගෙන ඒ මුදල අත් හැරීම හෝ අඩු කිරීම සාධාරණ සහ යුක්ති සහගත බව කොමසාරිස්වරයා සෑහීමකට පත්වන්නේ නම් එවැනි යම් මුදලක් අත්හැර දැමීම හෝ අඩුකිරීම කළ හැකි ය.

(2) 79 වන වගන්තිය යටතේ අභියාචනයක් අවසාන වශයෙන් තීරණය කිරීම මත (1) වන උපවගන්තිය යටතේ එකතු කරනු ලැබූ යම් මුදලක් හෝ මුදල් ද සමග යම් පැහැර හරින ලද බද්දක් අඩු කරන ලද විටක, ඒ මුදල හෝ මුදල්, එසේ අඩු කරන ලද බද්ද මත ගණන් බැලිය යුතු ය.

VII වන පරිච්ඡේදය

තක්සේරු කිරීම්

13. (1) යම් තැනැත්තු –

(අ) තක්සේරුකරු වකුගේ මතය පරිදි පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවිය යුතු වන්නේ ද, ඒ තැනැත්තා යම් කාර්තුවක් සඳහා 10 වන වගන්තිය යටතේ වාර්තාවක් සැපයීම සහ ඒ කාර්තුව සඳහා බදු ගෙවීම පැහැර හැරිය හොත්;

(ඈ) පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවිය යුතු වන්නේ ද ඒ තැනැත්තා යම් කාර්තුවක් සඳහා 10 වන වගන්තිය යටතේ වාර්තාවක් සැපයූ නමුත් ඒ කාර්තුව සඳහා බදු ගෙවීම පැහැර හැරිය හොත්

තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ කාර්තුව සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය පළාත් තක්සේරුකරු විසින් තක්සේරු කළ යුතු අතර, ඒ මුදල වහාම ගෙවන ලෙස ඒ තැනැත්තාට ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් නියම කළ යුතු ය. යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් යම් කාර්තුවක් සඳහා එසේ තක්සේරු කරන ලද මුදල් ප්‍රමාණය, 14 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(2) යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් යම් කාර්තුවක් සඳහා (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද තක්සේරුවකින්, ඒ තක්සේරු කරන ලද මුදල එම කාර්තුව සඳහා ඔහුගෙන් අයවිය යුතු පිරිවැටුම් බදු මුදල වුවාක් සේ සලකා 12 වන වගන්තිය යටතේ දණ්ඩනයකට ඒ තැනැත්තා යටත් විය යුතු වීම කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති නොවිය යුතු ය.

(3) යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් 10 වන වගන්තිය යටතේ වාර්තාවක් සැපයීම පැහැර හරින ලද තැනැත්තකු විසින් ඒ කාර්තුව සඳහා ගෙවන ලද පිරිවැටුම් බදු මුදල පළාත් තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව, ඒ කාර්තුව සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු නියම මුදලට වඩා අඩු වූ විටක පළාත් තක්සේරුකරුගේ විනිශ්චය අනුව ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු මුදල පළාත් තක්සේරුකරු විසින් තක්සේරු කළ යුතු අතර, ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින්, ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කරනු ලබන දිනයකට පෙර, එසේ තක්සේරු කරන ලද මුදල සහ ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවන ලද මුදල අතර ඇති වෙනස ගෙවන ලෙස ඒ තැනැත්තාට නියම කළ යුතු ය.

(4) යම් කාර්තුවක් සඳහා යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් (3) වන උපවගන්තිය යටතේ තක්සේරුවක් කරන ලද අවස්ථාවක, එසේ තක්සේරු

කරන ලද මුදල සහ ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ කාර්තුව සඳහා පිරිවැටුම් බද්ද වශයෙන් ගෙවන ලද මුදල අතර ඇති වෙනස ඒ කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු පැහැර හරින ලද පිරිවැටුම් බද්ද ලෙස සැලකිය යුතු ය. ඒ අනුව 11 වන වගන්තිය යටතේ ඒ කාර්තුව සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ බද්ද ගෙවිය යුතුව තිබුණේ යම් දිනයක ද එදින සිට ඒ තැනැත්තා 12 වන වගන්තියෙහි (1) වන උපවගන්තිය යටතේ, ඒ මුදල සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩනය ගෙවීමට යටත් විය යුතු ය.

අතිරේක තක්සේරු.

14. පිරිවැටුම් බද්ද අය කරනු ලැබිය යුතු යම් තැනැත්තකු විසින්, යම් කාර්තුවක් සඳහා බද්ද වශයෙන්, ඒ කාර්තුව සඳහා ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු හෝ ඒ කාර්තුව සඳහා අයකර ගත යු. නියම මුදල් ප්‍රමාණයට වඩා අඩු මුදල් ප්‍රමාණයක්, ගෙවනු ලැබ ඇති බව තක්සේරුකරු වකුට පෙනී යන අවස්ථාවක, ඒ තක්සේරු කරු විසින් කවර විටක වුවද තම විනිශ්චයට අනුව ඒ තැනැත්තා විසින් බද්ද ගෙවනු ලැබිය යුතුව තිබුණේ යම් අතිරේක මුදල් ප්‍රමාණයකට ද ඒ අතිරේක මුදල් ප්‍රමාණය අනුව ඒ තැනැත්තාගෙන් පිරිවැටුම් බද්ද අයවිය යුතු ලෙස තක්සේරු කරනු ලැබිය හැකි ය. තක්සේරුකරු විසින් ඒ තැනැත්තා වෙත තක්සේරු කිරීමේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබිය යුතු ය.

15. යම් කාර්තුවක් සඳහා යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන්, 14 වන වගන්තිය යටතේ තක්සේරුවක් කරන ලද අවස්ථාවක එසේ තක්සේරු කරන ලද මුදල ඒ කාර්තුව සඳහා නොගෙවා පැහැර හරින ලද පිරිවැටුම් බද්ද ලෙස සැලකිය යුතු ය. ඒ අනුව 11 වන වගන්තිය යටතේ ඒ කාර්තුව සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ බද්ද ගෙවිය යුතුව තිබුණේ යම් දිනයක ද එදින සිට ඒ තැනැත්තා 12 වන වගන්තියෙහි (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඒ මුදල සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩනය ගෙවීමට යටත් විය යුතු ය.

වාර්තාවක් පිළි නොගැනීම පිළිබඳව තක්සේරුකරු හේතු දැක්විය යුතු බව.

16. යම් තැනැත්තකු විසින් 10 වන වගන්තිය යටතේ යම් කාර්තුවක් සඳහා සපයන ලද වාර්තාවක්, තක්සේරුකරු විසින් පිළිනොගෙන ඒ තැනැත්තා සම්බන්ධයෙන් ඒ කාර්තුව සඳහා 13 වන වගන්තිය හෝ 14 වන වගන්තිය යටතේ තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් කරනු ලබන අවස්ථාවක ඔහු

විසින් ඒ වාර්තාව පිළිගැනීමට හේතු හැපැලෙන් යවන ලද ලියාපදිංචි කරන ලද ලිපියක් මගින් ඒ තැනැත්තාට ලියවිල්ලකින් දැන්විය යුතු ය.

VIII වන පරිච්ඡේදය

තක්සේරුවල අවසානාත්මකභාවය සහ වැරදි වාර්තා සඳහා දණ්ඩනය.

17. පිරිවැටුම් බද්ද සම්බන්ධයෙන් තක්සේරුවකට විරුද්ධව මේ පනතේ නියමිත කාලසීමාව තුළ වලංගු අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ නොමැති අවස්ථාවක, හෝ ඒ බද්දේ ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් 79(5) වන වගන්තිය යටතේ එකඟ වී ඇති අවස්ථාවක හෝ අභියාචනයේ දී නිශ්චය කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, කරන ලද හෝ එකඟ වන ලද හෝ අඩු කරන ලද හෝ වැඩි කරන ලද හෝ ස්ථිර කරන ලද තක්සේරුව ඒ බද්දේ ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් මේ පනතේ සියලු කාර්ය සඳහා අවසානාත්මක හා තීරණාත්මක වන්නේය;

එසේ වුව ද, යම් කාර්තුවක් සඳහා අභියාචනයේ දී නිශ්චය කරනු ලැබ ඇති යම් කරුණක් නැවත සලකා බැලීම ඇතුළත් නොවන්නේ නම් ඒ කාර්තුව සඳහා තක්සේරු වක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් කිරීමෙහි ලා තක්සේරුකරුවකු මේ පනතේ අඩංගු කිසිවක් නිසා නොවැළැක්වෙන්නේ ය.

18. යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් කරන ලද තක්සේරුවක දී, පිරිවැටුම් බද්දේ ප්‍රමාණය, ස්වකීය වාර්තාවේ නියමිත පිරිවැටුම මත අයවිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණය ලෙස ඔහු විසින් එවියටත් ගෙවනු ලැබ ඇති මුදල් ප්‍රමාණය ඉක්මවන්නා වූ ද, තක්සේරු ව 11 වන වගන්තිය යටතේ අවසානාත්මක හා තීරණාත්මකවන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා විසින්, ස්වකීය වාර්තාවේ පිරිවැටුම එළිදරව් කිරීමේ දී හෝ ඒ පිරිවැටුම සම්බන්ධ පිරිවැටුම් බදු

අනු ප්‍රමාණය අදාළ කිරීමේ දී හෝ වංචාවක් හෝ ඕනෑකමින් ම පැහැර හැරීමක් සිදු වී නොමැති බව පළාත් කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත් වන පරිදි සනාථ කරනු ලබන්නේ නම් මිස, සාවද්‍ය වාර්තාවක් පිළියෙල කිරීම සඳහා හෝ තම වාර්තාවෙහි දක්වා ඇයි පිරිවැටුමට සාවද්‍ය පිරිවැටුම් බදු අනුප්‍රමාණයක් අදාළ කිරීම සඳහා දණ්ඩනය වශයෙන් රුපියල් දෙදහසක් නොඉක්මවන මුදලක් හා, සත්‍යයේරුවෙන් පෙන්නුම් කරන මුළු පිරිවැටුම් බද්ද සහ වාර්තාව මත ගෙවනු ලැබූ පිරිවැටුම් බද්ද අතර ඇති වෙනස මෙන් දෙගුණයකට සමාන මුදලක් ද ගෙවන ලෙස පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට ලියවිල්ලක් මගින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

IX වන පරිච්ඡේදය

විශේෂ අවස්ථා, දණ්ඩන සහ වැරදි

අශක්තතාවට පත් තැනැත්තා විසින් ක්‍රියා කළ හැකි ද යන බව.

19. යම් තැනැත්තකු විසින් කරනු ලැබිය යුතු යයි මේ ප්‍රඥප්තියෙන් නැතහොත් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ නියමිත යම් ක්‍රියාවක් හෝ දෙයක් ඉටු කිරීම, ඒ තැනැත්තා අශක්තතාවට පත් තැනැත්තකු නම්, ඒ අශක්තතාවට පත් තැනැත්තා ගේ භාරකරු විසින් කරනු ලැබිය යුතු ය.

හවුල් ව්‍යාපාරයක් වෙනුවෙන් ප්‍රමුඛ හවුල්කරු ක්‍රියා කළ යුතු බව.

20. යම් තැනැත්තකු විසින් කරනු ලැබිය යුතු යයි මේ ප්‍රඥප්තියෙන් නැතහොත් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ නියමිත යම් ක්‍රියාවක් හෝ දෙයක් ඉටු කිරීම, තැනැත්තන් දෙදෙනකු හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් සිටින හවුල් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමුඛ හවුල්කරු විසින් කරනු ලැබිය යුතු යයි නියමිත ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද, හවුල් ව්‍යාපාරයක ප්‍රමුඛ හවුල්කරු වශයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන යටතේ දැනුම්දීමක් කරනු ලැබ ඇති යම් තැනැත්තකු, ඔහු ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවකු නොවන බව හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ වෙනත් යම් තැනැත්තකු ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමුඛ හවුල්කරු වන බව හෝ සනාථ කරන්නේ නම් මිස, ඔහු ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමුඛ හවුල්කරු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් වෙනුවෙන් ප්‍රධාන නිලධරයා ක්‍රියා කළ යුතු බව.

21(1) සංස්ථාගත කළ හෝ සංස්ථා ගත නොකළ යම් සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසින්, මේ පනත යටතේ කළ යුතු යයි නියමිත සියලු ක්‍රියා, කාරණ හෝ දේවල් සම්බන්ධයෙන්, ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ලේකම්, කළමනාකරු, අධ්‍යක්ෂ හෝ වෙනත් ප්‍රධාන නිලධරයකු වග කිව යුතුය.

එසේ වුවද යම් සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් වෙනුවෙන් මේ පැඟුප්තියේ විධිවිධාන යටතේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තකු ඒ සමාගම හෝ පුද්ගල මණ්ඩලය සමග තමන්ගේ කිසිදු සම්බන්ධතාවක් නැති බව හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ වාසිත වෙනත් යම් තැනැත්තකු ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන නිලධරයා බව ඔප්පු කළහොත් මිස ඒ තැනැත්තා ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන නිලධරයා ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(2) සංස්ථාගත කළ හෝ සංස්ථාගත නොකළ සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ වරද කරනු ලැබූ අවස්ථාවේ ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ලේකම්, කළමනාකරු, අධ්‍යක්ෂ හෝ අනෙක් ප්‍රධාන නිලධරයා වශයෙන් සිටි සෑම තැනැත්තකු ම, ඒ වරද කර ඇත්තේ තමාගේ අනුදැනුම නොමැතිව බව සහ එම තනතුරේ තම කර්තව්‍යවල ස්වභාවය සහ යෙදී ඇති වෙනත් සියලු කරුණු ගැන සැලකිලිමත්ව එම වරද කිරීම වැළැක්වීමට ක්‍රියා කළ යුතු වූ පරිදි සියලු උද්‍යෝගයෙන් තමා ක්‍රියා කළ බව ඔප්පු කරනහොත් මිස, ඒ වරදට වරදකරු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

ව්‍යාපාරය අවසන් වන අවස්ථාවේ දී පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීමේ වගකීම.

22. (1) පිරිවැටුම් බද්ද අය කරනු ලැබිය හැකි වූ තැනැත්තකු, ඒ බද්ද අයකළ හැකි වනුයේ යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් ද, ඒ ව්‍යාපාරය යම් කාර්තුවක් අවසන් වන අවස්ථාවක, ඒ ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන යාම ඔහු විසින් අවසන් කරනු ලැබ තිබුණ ද, ඒ කාර්තුව තුළ දී ඔහු ඒ ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන ගිය කාල සීමාව සඳහා මෙමහි මින් මතු සලස්වා ඇති විධිවිධානවලට යටත්ව ඒ බද්ද ගෙවීමට ඔහු බැඳී සිටින්නේ ය.

(2) යම් ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යන යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ ව්‍යාපාරය වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙත පවරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ පැවරුමට පෙරාතුව වූ කාල සීමාව සඳහා ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වූ පිරිවැටුම් බද්ද පැවරුම්කරුගෙන් අය කර ගත නොහැකි නම් පැවරුම්ලාභී වෙත තක්සේරුවක් කරනු ලැබ නොතිබුණ ද පැවරුම්ලාභීගෙන් එය අයකර ගත හැකි වන අතර, පිරිවැටුම් බද්ද එකතු කිරීම හෝ අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ඒ අනුව අදාළ විය යුතු ය.

පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීමට පොල්මකරුවන් යටත් වන.

23. (1) පිරිවැටුම් බද්ද අය කළ හැකි වූ යම් තැනැත්තකු මිය ගිය අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තාගේ මරණය සිදුවීමට පෙරාතුව වූ සියලුම කාලසීමාවන් සම්බන්ධයෙන්, ඒ තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම්, ඔහුගෙන් අය කළ හැකි වූ පිරිවැටුම් බද්ද ඒ තැනැත්තාගේ පොල්මකරුගෙන් අය කරනු ලැබිය යුතු වන අතර, ඒ මියගිය තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම් මේ

ප්‍රඥප්තිය යටතේ වගකිව යුතු වූ සියලු ක්‍රියා, කාරණා හා දේවල් සම්බන්ධයෙන් ඒ පොල්මකරු වගකිව යුතු ය;

එසේ වුව ද, -

(අ) මිය ගිය තැනැත්තාගේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ පැහැර හැරීමක් සම්බන්ධයෙන් පොල්මකරුට විරුද්ධව සිසිදු නඩු කටයුත්තක් පවරනු නොලැබිය යුතු ය;

(ආ) ඒ තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වූ දිනයට පෙරාතුව වූ කාල පරිච්ඡේදයක් සම්බන්ධයෙන් කිසිදු තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් මරණය සිදු වූ කාර්තුවේ අවසානයේ සිට තුන් අවුරුද්දකට පසුව කරනු නොලැබිය යුතු ය;

(ඇ) මේ වගන්තිය යටතේ පොල්මකරුගේ වගකීම -

(I) මේ වගන්තිය යටතේ පිරිවැටුම් බද්ද සම්බන්ධයෙන් බැඳීම් පැන නගින බවට පොල්මකරුට දැන්වීම දෙනු ලබන දිනය වන විට ඔහු සන්තකයෙහි හෝ ඔහුගේ පාලනයෙහි පැවැති මිය ගිය තැනැත්තාගේ බුදලේ ප්‍රමාණයට; සහ

(II) අර්ථලාභියකු අතට පත්ව තිබිය හැකි ඒ බුදලයේ යම් කොටසක ප්‍රමාණයට

සීමා විය යුතු ය.

(2) පොල්මකරුවකු විසින් මිය ගිය තැනැත්තකුගේ බුදලය වෙනුවෙන් ඒ බුදලයේ කොටසක් වන යම් ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක ඒ මිය ගිය තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම් ඔහුගෙන් අය කර ගත හැකිව තිබුණු පිරිවැටුම් බද්ද, ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන්, ඒ පොල්මකරුගෙන් අයකර ගනු ලැබිය යුතු ය.

තමන්ට අයත් නොවන ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීම සඳහා ඇතැම් තැනැත්තන් සතු වගකීම.

24. පිරිවැටුම් බද්දක් ගෙවිය යුතු යම් ව්‍යාපාරයක් යම් තැනැත්තකු විසින් වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ඒ වෙනත් තැනැත්තාගේ අනුයෝජක වශයෙන් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් මෙහි පසුව සඳහන් කළ තැනැත්තාගෙන් අය කළ යුතුව තිබුණු ආකාරයට ම සහ ප්‍රමාණයට ම වූ පිරිවැටුම් බද්දක් පළමුව සඳහන් කළ තැනැත්තාගෙන් අයකර ගත යුතු ය.

ඒකාබද්ධ අනුයෝජිතයන් භාරකරුවන් හා පොල්මකරුවන්.

25. තැනැත්තන් දෙදෙනකු හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් භාරයක භාරකරුවන්ගේ තත්ත්වයෙන් හෝ මිය ගිය තැනැත්තකුගේ බූදලයේ පොල්මකරු-වන්ගේ තත්ත්වයෙන් හෝ ක්‍රියා කරන අවස්ථාවක, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ඔවුන්ගෙන් අය කළ හැකි වන පිරිවැටුම් බද්ද ඒකාබද්ධව හා වෙන් වෙන් වශයෙන් ඔවුන්ගෙන් අය කරනු ලැබිය හැකිවන අතර, ඒ බද්ද ඒකාබද්ධව හා වෙන් වෙන් වශයෙන් ගෙවීමට ඔව්හු යටත් වෙති.

සමාගමක් ඈවර කිරීමේ දී හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසුරුවා හැරීමේදී පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවිය යුතු වන තැනැත්තන්.

26. (1) සමාගම් ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන් වුව ද, සමාගමක් ඈවර කර වසා දමනු ලබන අවස්ථාවක දී ඒ සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු වූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් අයකර ගත නොහැකි වූ විටක, බද්ද අය කරනු ලබන්නේ යම් කාලසීමාවක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ කාලසීමාව තුළ යම් කාලයක් සඳහා සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයකුව සිටි සෑම තැනැත්තකුම, ඒ බද්ද ගෙවීම පැහැර හැරීම, සමාගමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තමාගේ යම් දැඩි නොසැලකිල්ලක්, ව්‍යතික්‍රමයක් හෝ යුතුකම් පැහැර හැරීමක් නිසා නොවන බව ඔහු විසින් ඔප්පු කරනු ලබන්නේ නම් මිස, ඒ බද්ද ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ඒකාබද්ධව හා තනි තනිව වගකිව යුතු වන අතර, පිරිවැටුම් බද්ද එකතු කර ගැනීම හා අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ඒ අනුව අදාළ විය යුතු ය.

(2) පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසුරුවා හරිනු ලබන අවස්ථාවක දී ඒ පුද්ගල මණ්ඩලය විසින් ගෙවිය යුතු වූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් අය කරගත නොහැකි වූ විටක, බද්ද අය කරනු ලබන්නේ යම් කාලසීමාවක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ කාලසීමාව තුළ ඒ පුද්ගල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයකු වූ සෑම තැනැත්තකුම, ඒ

බද්ද ගෙවීම පැහැර හැරීම, ඒ මණ්ඩලයේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තමාගේ යම් දැඩි නොසැලකිල්ලක්, ව්‍යතික්‍රමයක් හෝ යුතුකම් පැහැර හැරීමක් නිසා නොවන බව ඔහු විසින් ඔප්පු කරනු ලබන්නේ නම් මිස, ඒ බද්ද ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ඒකාබද්ධව හා තනි තනිව වගකිව යුතු වන අතර, පිරිවැටුම් බද්ද එකතු කර ගැනීම හා අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මේ පනතේ විධිවිධාන ඒ අනුව අදාළ විය යුතු ය.

(3) යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු පිරිවැටුම් බද්දෙහි ප්‍රමාණය අඩු කරන්නා වූ හෝ අඩු කිරීමේ ප්‍රතිඵලය ගෙන දෙනු ලැබිය හැකි යම් ගනු දෙනුවක් හෝ බැහැර කිරීමක් කෘත්‍රිම බව හෝ ව්‍යාජ බව සහ යම් ගනුදෙනුවක් හෝ බැහැර කිරීමක් ඇත්ත වශයෙන් ම, ක්‍රියාත්මක කරනු නොලබන බව තක්සේරුකරුගේ මතය වන අවස්ථාවක, එවැනි යම් ගනුදෙනුවක් හෝ බැහැර කිරීමක් ඔහු විසින් නොසලකා හැරිය හැකි ය.

මේ වගන්තියෙහි "බැහැර කිරීමට යන්නට යම් භාරයක්, ප්‍රදානයක්, ප්‍රතිඥාවක්, ගිවිසුමක් හෝ සැකැස්මක් ඇතුළත් වේ.

තක්සේරුවල වලංගු භාවය.

27.(1) මේ පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල යයි අදහස් කරනු ලබන යම් දැන්වීමක්, තක්සේරුවක්, සහතිකයක් හෝ වෙනත් කටයුත්තක් එහි සාරය හා බලපෑම අනුව මේ පනතේ අධ්‍යාශයට හා අර්ථයට අනුකූල වේ නම් හෝ ගැලපේ නම් සහ එමගින් තක්සේරු කරනු ලැබූ හෝ තක්සේරු කිරීමට අදහස් කරනු ලැබූ හෝ එය බලපාන්නා වූ හෝ තැනැත්තා කවුරුන්දැයි පොදු අධ්‍යාශයට සහ වැටහීමට අනුව, එහි නම් කර තිබේ නම්, එහි ආකෘතියේ ඌනතාවක් හේතුවෙන් නිෂ්ප්‍රභ කරනු ලැබීම හෝ ශූන්‍ය ලෙස හෝ ශූන්‍ය කළ හැකි ලෙස හෝ සලකනු ලැබීම හෝ නොකළ යුතු අතර එහි ඇති යම් වරදකින්, දෝෂයකින් හෝ අඩුපාඩුවකින් ඒ හිසිවක් කෙරෙහි බලපෑමක් නොසිදුවිය යුතු ය.

(2) යම් තක්සේරුවක් පිළිබඳ දැන්වීම ආදායම් බදු අයකර ගැනීම අපේක්ෂා කරනු ලැබූ තැනැත්තා වෙත යථා පරිදි භාර දී ඇත්නම් සහ මේ උපවගන්තියේ (අ) ඡේදයේ සඳහන් විස්තරවල සාරය හා බලපෑම් ඒ දැන්වීමෙහි ඇත්නම්, (1) වන උපවගන්තියේ ව්‍යාප්තියට හානියක් නොමැතිව යම් තක්සේරුවක -

(අ) බදු අය කරනු ලැබීමට යටත් තැනැත්තාගේ නම හෝ පෙළ පත් නාමය පිළිබඳව හෝ පිරිවැටුම් ප්‍රමාණය පිළිබඳව හෝ අය කරනු ලැබූ පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය පිළිබඳව හෝ වරදක් තිබීම ; හෝ

(ආ) තක්සේරුව හා ඒ පිළිබඳ දැන්වීම අතර යම් වෙනසක් තිබීම ඒ තක්සේරුව කෙරෙහි බල නොපෑ යුතු අතර එකී හේතුවක් මත ඊට විරුද්ධ නොවිය යුතු ය.

ගොඩනැගිලි හෝ ස්ථාන සෝදිසි කිරීමට ඇති බලය.

28. (1) කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ සඳහා විශේෂයෙන් බලය දෙනු ලැබූ පළාත් රාජ්‍ය සේවයේ බදු අයකිරීමේ කටයුතු කරන යම් නිලධරයකු විසින් සාම නිලධරයකු සමග හෝ පහත සඳහන් ක්‍රියා සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් හෝ ඉටු කළ හැකිය:-

(අ) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් බදු කටයුත්තක් සඳහා ප්‍රයෝජන වත්හේ යයි හෝ ඊට අදාළ වත්තේ යයි ඔහු අදහස් කරන යම් ගිණුම් පොත්, ලේඛන, වාර්තා හෝ වෙනත් ලියකියවිලි ඇතැයි විශ්වාස කිරීමට ඔහුට හේතු ඇති යම් ගොඩනැගිල්ලකට හෝ ස්ථානයකට ඇතුළුවීම හා සෝදිසි කිරීම සහ ඒවා සොයා ගනු ලැබුවහොත් ඒවා පරීක්ෂා කිරීම ;

(ආ) එබඳු ගිණුම් පොත්, ලේඛන, වාර්තා හෝ වෙනත් ලියකියවිලි තහනමට ගැනීම හෝ එහි හඳුනා ගැනීමේ ලකුණු තැබීම හෝ එයින් උධෘත හෝ පිටපත් ගැනීම ;

(ඇ) මේ වගන්තිය යටතේ යම් සෝදිසියක් කිරීමේ දී සොයා ගනු ලැබූ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතෙහි වූ යම් බදු කටයුතුවලට ප්‍රයෝජනවත් වත්තේ යයි හෝ අදාළ වත්තේ යයි ඔහුට අදහස් වන, වෙනත් යම් දෙයක සටහනක් හෝ දේපළ ලැයිස්තුවක් සෑදීම.

තව ද, 1970 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතෙහි ඇති සෝදිසි කිරීම්වලට අදාළ වූ විධිවිධාන මේ වගන්තිය යටතේ වූ සෝදිසි කිරීම්වලට අදාල විය හැකි තාක් දුරට අදාළ විය යුතු ය.

මේ උපවගන්තියේ "සාම නිලධරයා" යන්නෙහි අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ එට දී ඇති අර්ථය ම ඇත්තේ ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමට යම් නිලධරයකුට බලය දීමට පෙර ඒ නිලධරයා විසින් ඒ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍යවීමට තුඩු දුන් කරුණු පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් සටහන් ගත කළ යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් බලය දෙනු ලැබූ යම් නිලධරයකු විසින් යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛනයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් යම් තැනැත්තකුගෙන් තහනමට ගනු ලබන අවස්ථාවක, එසේ තහනමට ගනු ලැබ ඇති ඒ පොත, ලේඛනය, වාර්තාව හෝ වෙනත් ලියවිල්ල නිශ්චිත වශයෙන් සඳහන් කෙරෙන සටහනක් ඒ නිලධරයා විසින් ඒ තැනැත්තා වෙත නිකුත් කළ යුතු ය.

(4) යම් නිලධරයකු විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ තහනමට ගනු ලැබූ යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛනයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් යම් ලියවිල්ලක් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා හෝ ඒ පොත, ලේඛනය, වාර්තාව හෝ වෙනත් ලියවිල්ල අයත් තැනැත්තාට විරුද්ධව නඩු කටයුතු පැවරීම සඳහා හෝ අවශ්‍ය විය හැකිතාක් කල් ඒ පොත, ලේඛනය, වාර්තාව හෝ වෙනත් ලියවිල්ල ඒ නිලධරයා සන්තකයෙහි රඳවා තබා ගනු ලැබිය හැකි ය.

ව්‍යාපාර ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීමට ඇති බලය.

29. (1) පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් ම හෝ, තත් කාර්යය සඳහා පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් ලියවිල්ලකින් විශේෂයෙන් බලය දෙනු ලැබූ පළාත් රාජ්‍ය සේවයේ වෙනත් යම් නිලධරයකු විසින් පහත සඳහන් ක්‍රියා සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් ඉටු කළ හැකි ය:—

(ඉ) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන පිළිපැදි ලැබ තිබේදැයි තීරණය කිරීමේ කාර්යය සඳහා, යම් තැනැත්තකු විසින් යම් ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යනු ලබන යම් ස්ථානයකට හෝ ගොඩනැගිල්ලකට ඇතුළුවීම සහ පිරික්සීම ;

(ආ) යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛනයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් යම් ලියවිල්ලක් සොයා ගනු ලැබිය හැකි යම් භාජනයක් විවෘත කිරීම හා පරීක්ෂා කිරීම සහ එහි දී සොයා ගනු ලබන යම් භාණ්ඩ පිළිබඳ දේපළ ලැයිස්තුවක් සෑදීම ;

(ඇ) එබඳු ස්ථානයක හෝ ගොඩනැගිල්ලක තිබී සොයා ගනු ලැබූ යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛනයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් යම් ලියවිල්ලක් පරීක්ෂා කිරීම හා පිටපත් හෝ උධෘත ගැනීම ;

(ඈ) යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛනයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් සන්තකයට ගැනීම හෝ එහි හඳුනා ගැනීමේ ලකුණු තැබීම ;

(ඉ) එබඳු ස්ථානයක හෝ ගොඩනැගිල්ලක තිබී සොයා ගනු ලැබූ මුදල් වහාම ගණන් කොට ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් සෑදීම ;

(ඊ) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ කරුණු සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු කිසිවක් සැපයීමට හැකි යම් තැනැත්තකු ඒ ස්ථානයේ හෝ ගොඩනැගිල්ලේ සිට සොයා ගනු ලැබූ විට, ඒ තොරතුරු සපයන ලෙස එවැනි සෑම තැනැත්තකුට ම නියම කිරීම ;

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් බලය දෙනු ලැබූ නිලධාරියකු විසින් යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් ගිණුම් පොතක් ලේඛනයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් තම සන්තකයට ගනු ලබන අවස්ථාවක එම නිලධරයා විසින් තම සන්තකයට ගනු ලැබූ පොත, ලේඛනය, වාර්තාව හෝ ලියවිල්ල නිශ්චිත වශයෙන් සඳහන් කෙරෙන සටහනක් ඒ තැනැත්තා වෙත නිකුත් කළ යුතු ය.

(3) යම් නිලධරයකු විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ තම සන්තකයට ගනු ලැබූ යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛනයක්, වාර්තාවක් හෝ ලියවිල්ලක් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා හෝ ඒ පොත, ලේඛනය, වාර්තාව හෝ ලියවිල්ල අයත් තැනැත්තාට විරුද්ධව නඩු කටයුතු පැවරීම සඳහා හෝ අවශ්‍ය විය හැකි තාක් කල් ඒ පොත, ලේඛනය, වාර්තාව හෝ ලියවිල්ල ඒ නිලධාරියා සන්තකයෙහි රඳවා තබා ගනු ලැබිය හැකි ය.

පිරිවැටුම් බද්ද අය කළ හැකි සෑම තැනැත්තකු විසින් ම වවුචරය පිළියෙල කොට නිකුත් කළ යුතු බව.

30. පිරිවැටුම් බද්ද අය කරනු ලැබිය හැකි සෑම තැනැත්තකු විසින් ම, තම ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන යාමේ දී තමා එළඹුණු එක් එක් ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙන්, -

(අ) ඒ ගනුදෙනුවට එළඹුණු දිනය ;

(ආ) ඒ ගනුදෙනුවේ ස්වභාවය ;

(ඇ) ඒ ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙන් ලැබුණ හෝ ලැබිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණය ; සහ

(ඈ) ඒ ගනුදෙනුවට ඇතුළත් වූයේ යම් තැනැත්තකු සමග ද ඒ තැනැත්තාගේ නම සහ ලිපිනය

දක්වමින් වවුචරයක් පිළියෙල කිරීම හෝ පිළියෙල කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ යුතු ය. ඒ ගනුදෙනුවට එළඹුණේ යම්කිසි තැනැත්තකු සමග ද ඒ තැනැත්තා ට ඒ වවුචරයේ මුල් පිටපත නිකුත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ වවුචරය පිළියෙල කරන ලද්දේ යම්කිසි තැනැත්තකු විසින් ද, නැතහොත් යම්කිසි තැනැත්තකු වෙනුවෙන්

ද ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ වවුචරය පිළියෙල කරනු ලැබූ කාර්තුව ඉකුත්වීමෙන් පසුව අවුරුදු පහක කාලයක් ඒ වවුචරයේ පිටපත රඳවා තබා ගැනීම හා ආරක්ෂා කිරීම කරනු ලැබිය යුතු ය. තව ද මේ [illegible] සඳහන් වුව ද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාපාරවල දී ගනුදෙනු වාර්තා කළ යුතු ආකාරය සහ ඒ සඳහා භාවිත කළ යුතු ආකෘතියේ ආකාරය පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

ගනුදෙනු පිළිබඳ ලේඛනය.

31. (1) පිරිවැටුම් බද්ද අය කරනු ලැබිය හැකි සෑම තැනැත්තකු විසින් ම, තම ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාමේ දී තමා එළඹුණු ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් එක් එක් කාර්තුව වෙනුවෙන් වූ ගනුදෙනු පිළිබඳ ලේඛනයක් තබා ගැනීම හා පවත්වාගෙන යාම කළ යුතු ය.

(2) යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් තබා ගනු ලැබූ ගනුදෙනු පිළිබඳ ලේඛනය, ඔහු විසින් එම කාර්තුව ඉකුත් වීමෙන් පසුව අවුරුදු පහක කාලයක් රඳවා තබා ගැනීම හා ආරක්ෂා කිරීම කරනු ලැබිය යුතු ය.

රහස්‍යතාව කඩකිරීම හා වෙනත් කාරණ වැරදි වන බව.

32. (අ) 102 වන වගන්තිය යටතේ රහස්‍යතාව පිළිබඳ දිවුරුම දීමට නියමිත තැනැත්තකුව සිටිය දී එම දිවුරුම නොදී මේ කොටස යටතේ කටයුතු කරන්නාවූ; හෝ

(ආ) 102 වන වගන්තියේ විධිවිධාන කඩකරමින් කටයුතු කරන්නා වූ; හෝ

(ඇ) මේ කොටසේ විධිවිධාන වලින් කිසිවක් කඩ කරමින් කටයුතු කිරීමට වෙනත් යම් තැනැත්තකුට ආධාර දෙන්නා වූ අනුබල දෙන්නා වූ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු පොළඹ වන්නා වූ; හෝ

සෑම තැනැත්තකු ම මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු වන අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් දෙදහසක් නොඉක්මවන දඩයකට හෝ මාස හයක් නොඉක්මවන කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාර ගත කිරීම යන දෙකට ම හෝ ඔහු යටත් විය යුතු ය.

මෙවැනි සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩන විධිවිධාන.

33. (අ) මේ කොටසේ විධිවිධාන අනුව අසනු ලැබූ යම් ප්‍රශ්නයකට හෝ තොරතුරු සපයන ලෙස කරනු ලැබූ ඉල්ලීමකට, වාචිකව හෝ ලිඛිතව යම් අසත්‍ය පිළිතුරක් දෙන්නා වූ; හෝ

(ආ) මේ කොටස යටතේ සපයනු ලැබූ හෝ ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ වාර්තාවක තමා විසින් ඇතුළත් කළ යුතුව තිබුණු යම් විස්තර ඒ වාර්තාවෙහි ඇතුළත් නොකර අත් හරින්නා වූ;

(ඇ) මේ කොටස යටතේ යම් අසත්‍ය වාර්තාවක් කරන්නා වූ හෝ මේ කොටස යටතේ සපයනු ලබන යම් වාර්තාවක යම් අසත්‍ය සටහනක් කරන්නා වූ

සහ එමගින් පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීම මග හරින්නා වූ හෝ මග හැරීමට තැත් කරන්නා වූ හෝ ඒ බද්ද ගෙවීම මග හැරීමට හෝ මග හැරීමට තැත් කිරීමට වෙනත් යම් තැනැත්තකුට ආධාර කරන්නා වූ, යම් තැනැත්තකු මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට –

(1) වරද කරනු ලැබුවේ යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් ද තැනහොත් ඇතුළත ද ඒ කාර්තුව සඳහා, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ තැනැත්තා හෝ එසේ සහාය දෙනු ලැබූ අන් තැනැත්තා හෝ

මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ගෙවීමට යටත් ව සිටින්නා වූ ද මග හැරියා වූ හෝ මග හැරීමට තැත් කළා වූ ද බදු මුදල් ප්‍රමාණය මෙන් දෙගුණයකට සමාන මුදලකින්; සහ

(ii) රුපියල් පන්දහසක් නොඉක්මවන මුදලකින්

සමන්විත දඩයක් ගෙවීමට හෝ මාස හයකට නොවැඩි කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දෙකට ම හෝ ඒ තැනැත්තා යටත් විය යුතු ය.

34. (අ) 10 වන වගන්තියේ හෝ 30 වන වගන්තියේ හෝ 31 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින්නා වූ; හෝ

(ආ) 10 වන වගන්තිය හෝ 79 වන වගන්තිය යටතේ තමාට නිකුත් කරන ලද දැන්වීමක නියමයක් අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින්නා වූ; හෝ

(ඇ) 10 වන වගන්තිය හෝ 79 වන වගන්තිය යටතේ තමාට නිකුත් කරන ලද දැන්වීමකට අනුකූලව පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධරයකු ඉදිරියේ පෙනී සිට, ඒ නිලධරයා විසින් නියායානුකූලව තමාගෙන් අසනු ලබන යම් ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීම සැහෙන හේතුවක් නොමැතිව පැහැර හරින්නා වූ; හෝ

(ඈ) පිරිවැටුම් බද්දට තමා යටත් වීම හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු යටත් වීම කෙරෙහි බලපාන යම් කරුණක් හෝ දෙයක් සම්බන්ධයෙන් යම් සාවද්‍ය තොරතුරක් සපයන්නා වූ; හෝ

(ඉ) 28 වන වගන්තිය හෝ 29 වන වගන්තිය යටතේ ස්වකීය බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කොමසාරිස්වරයාට හෝ වෙනත් යම් නිලධරයකුට ඕනෑකමින් ම බාධා කරන්නා වූ හෝ කොමසාරිස්වරයා හෝ වෙනත් යම් නිලධරයකු ප්‍රමාද කරන්නා වූ; හෝ

(ඊ) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධානවලට විරුද්ධව කටයුතු කිරීමට වෙන යම් තැනැත්තකුට ආධාර දෙන්නා වූ, අනුබල දෙන්නා වූ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු පොළඹවන්නා වූ

සෑම තැනැත්තකුම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පනස් දහසක් නොඉක්මවන දඩයකට හෝ මාස හයක් නොඉක්මවන කාලයක් දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගතකරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දඬුවම් දෙකටම ඔහු යටත් විය යුතු ය.

වැරදි සමථයට පත් කිරීම.

35. 32 වන වගන්තිය, 33 වන වගන්තිය හෝ 34 වන වගන්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් කොමසාරිස්වරයා විසින් සමථයට පත් කළ හැකි ය. තව ද ඒ යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක් නඩු තීන්දුවට පෙර නතර කිරීම හෝ සමථයට පත් කිරීම ඔහු විසින් කළ හැකි ය.

නඩු පැවරීම කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතය ඇතිව විය යුතු බව.

36. 32 වන වගන්තිය, 33 වන වගන්තිය හෝ 34 වන වගන්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් කිසිම නඩු පැවරීමක් කොමසාරිස්වරයාගේ මෙහෙයවීමෙන් හෝ ඔහුගේ අනුමතය ඇතිව හෝ හැර, ආරම්භ කරනු නොලැබිය යුතු ය.

4 වන කොටස

X වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු පැනවීම

37. පහත දැක්වෙන පරිදි, එනම්, -

(අ) දකුණු පළාතේ පිහිටි නිශ්චල දේපළ විකිණීමකට අදාළ සෑම සාධන පත්‍රයක් සඳහා ;

(ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු පළාත තුළ තිබියෙන් පිහිටුවන ලද යම් අධිකරණයක පවරනු ලබන නඩු කටයුතුවලදී ඉදිරිපත් කරනු ලබන හෝ ගොනුගත කරනු ලබන සෑම ලේඛනයක් සඳහා ;

(ඇ) දකුණු පළාත තුළදී මෝටර් රථයක අයිතිය පිළිබඳව කරනු ලබන සෑම පැවරීමක් සඳහා

නියමිත අනුප්‍රමාණවලට අනුකූලව මුද්දර ගාස්තුවක් අය කරනු ලැබිය යුතුය. විවිධ පන්තිවල හෝ වර්ගවල සාධන පත්‍ර සඳහා වෙනස් වෙනස් ගාස්තු අනුප්‍රමාණ නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

38. එකිනෙකට වෙනස් කරුණු කීපයකින් සමන්විත වන සේ එවැනි කරුණු කීපයකට අදාළ යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ එක් එක් කරුණ සඳහා වෙන වෙනම සාධන පත්‍රය බැගින් සකස් කරන ලද්දේ නම් ඒ එක් එක් සාධන පත්‍රය සඳහා අය කරනු ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තුවේ එකතුවට සමාන මුද්දර ගාස්තුවක් අයකරනු ලැබිය යුතුය.

X1 වන පරිච්ඡේදය

නිදහස් කිරීම්

39. පහත දැක්වෙන සාධන පත්‍ර සහ ලේඛන මුද්දර ගාස්තුවෙන් නිදහස් කරනු ලැබිය යුතුය:-

(1) අපරාධ නඩුවල ඇප ඔප්පු ;

(2) ආණ්ඩුව විසින් හෝ යම් තැනැත්තකු විසින් ආණ්ඩුව සඳහා නැතහොත් ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් යම් නිශ්චල දේපළක් හෝ මෝටර් රථයක් පැවරීමේ හෝ විකිණීමේ ;

(3) යම් ඝාතන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් අය කරනු ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව, මෙයින් කරනු ලබන නිදහස් කිරීම නිසා නොවන්නට ආණ්ඩුව විසින් ගෙවිය යුතු වේද, ආණ්ඩුව විසින් හෝ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් හෝ ආණ්ඩුවේ නමට හෝ ලියා අත්සන් කරනු ලබන එවැනි ඝාතන පත්‍රයක් ;

(4) 76(2) වන ඡන්දිය යටතේ වූ නියමයන් බලපාන යම් රටක ආණ්ඩුව විසින් හෝ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් හෝ ආණ්ඩුවේ නමට ලියා අත්සන් කරනු ලබන ඝාතන පත්‍රයක් ;

(5) නඩු කටයුතුවලදී ඉදිරිපත් කරනු ලබන පහත දැක්වෙන ලේඛන :-

(අ) මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණවලදී සහ ප්‍රාථමික අධිකරණවලට ඉදිරිපත් කරනු ලබන සියලුම ලේඛන සහ අපරාධ නඩු කටයුතුවල කාර්යය සඳහා වෙනත් යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන සියලු ලේඛන ;

(ආ) යම් අධිකරණයකදී තම නිල බලයෙන් රජයේ නිලධරයන් විසින් නඩු පැවරීමේදී, ඔවුන්ට විරුද්ධව නඩු පවරනු ලැබීමේ දී හෝ මැදිහත් වීමේදී ඒ අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛන ;

(ඇ) යම් අධිකරණයක නඩු කටයුතුවලදී දිළින්දකු වශයෙන් නඩු පැවරීමට, විත්තිවාචක ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ මැදිහත් වීමට යථා පරිදි ඉඩ දෙන ලද තැනැත්තකු විසින් ඒ අධිකරණයක් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛන ;

(ඇ) වස්තු භංගත්වයට පත්වූවකු ලෙස ප්‍රකාශ කරවා ගැනීම සඳහා යම් අධිකරණයකින් ඉල්ලුම් කරන පැනැත්තකු විසින් ඒ අධිකරණයක් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛන ;

(ඉ) හබයාස්කෝපුස් රිට් ආඥාවක් සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලීමක කාරිය පිණිස යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛන ;

(ඊ) ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1978 අංක 27 දරන නීති ආධාර පනතින් විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි නඩු පැවරීම, උත්තරවාද බැඳීම හෝ මැදිහත්වීම කරන පැනැත්තකු ලෙස, නියමිත නිලධරයකු විසින් සහතික කරනු ලැබූ පැනැත්තකු වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන සියලු ලේඛන ;

(උ) මෝටර් වාහනයකින් සිදු වූ මරණයක් හෝ අලාභයක් නිසා උද්ගත වන අලාභ ඉල්ලා සිටින යම් පැනැත්තකු විසින් හෝ වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන සියලු ලේඛන ;

(ඌ) යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන මෝසම් ;

(එ) ඉල්ලීමක් මත හෝ අධිකරණයේ අභිමතය මත හෝ නිකුත් කරනු ලබන වරෙන්තු ;

(6) නොතාරිස්වරයකු සහතික කළ හෝ අන්‍යතාරයක අන්තිම කැමති පත්‍ර ටෙස්ටමේන්තු හෝ කොඩිසිල් පත්‍ර.

XII වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගැසිය යුතු වේලාව හා ආකාරය

40.(1) යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තු ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් තිරීමට පෙර හෝ ලියා අත්සන් කරන වේලාවේදීම හෝ ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර, මේ ප්‍රඥප්තියෙන් අන්‍යාකාරයකට අවසර දී ඇතහොත් ඒ පරිදි හැර, ඒ ගෙවීම කර ඇති බව බලවන මුද්දර හෝ

ලාංඡිත මුද්දර හෝ මෙහි (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් ගෙවීම් සහතිකයක් මගින් ඒ සාධන පත්‍රයෙහි දැක්විය යුතුය.

(2) නිශ්චල දේපළ විකිණීමකට අදාළ යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු නියමිත බැංකුවකට ගෙවිය හැකි අතර, ගෙවන ලද මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය සහ ඒ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවන ලද දිනය දැක්වෙන සහතිකයක් ඒ බැංකුව විසින් නියමිත ආකෘතිය මගින් නිකුත් කළ යුතුය. තවද බැංකුව විසින් එසේ නිකුත් කරන ලද සහතිකය ඒ සාධන පත්‍රයෙහි අලවා තිබිය යුතුය. යම් සාධන පත්‍රයක් ලියා අත්සන් කිරීමට පෙර හෝ ලියා අත්සන් කරන අවස්ථාවේදීම හෝ යම් බැංකුවකට ඒ ගෙවීම කිරීම, ඒ මුද්දර ගාස්තු ගෙවිය යුතු පැනැත්තාගේ පාලනයෙන් පරිබාහිර යම් හේතුවක් කරණකොට ගෙන ඒ පැනැත්තාට නොහැකි වන අවස්ථාවකදී, වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක කුමක් සඳහන්ව ඇතද ඒ නොතකා ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරන ලද දින සිටදින 7 ක් ඉකුත්වීමට පෙර ඒ ගාස්තුව ගෙවනු ලැබිය යුතුය. එසේ එවැනි සෑම අවස්ථාවකදීම, ඒ සාධන පත්‍රය සහතික කරන නොතාරිස්වරයා විසින් ඒ හේතු ඒ සාධන පත්‍රයෙහි සහතික කළ යුතුය. මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම සඳහා වූ සහතිකය අලවා ඇති යම් සාධන පත්‍රයක් යථා පරිදි මුද්දර ගැසූ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(3) යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගෙවූ බව දැක්වෙන සේ අලවන මුද්දර හෝ ලාංඡිත මුද්දර භාවිත කිරීම නැතහොත් ඉහත සඳහන් පරිදි බැංකුවක් වෙත ගෙවීම ප්‍රායෝගික වශයෙන් අපහසු වන අවස්ථාවකදී, ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුදලක් නොතාරිස්වරයා වෙත ගෙවනු ලැබූ විට, එසේ ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය සහ ගෙවීම කළ දිනය ඒ සාධන පත්‍රය මත නොතාරිස්වරයා විසින් සටහන් කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ සටහන් කරනු ලැබූ සාධන පත්‍රයක් යථා පරිදි මුද්දර ගැසූ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

අලවන මුද්දර අවලංගු කිරීම

41(1) යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගෙවූ බව අලවන මුද්දර මගින් පෙන්නුම් කොට ඇති අවස්ථාවකදී, ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරන තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් අතුරින් කවරකු හෝ විසින් ඒ මුද්දරය නැවත පාවිච්චි කිරීම වැළැක්වීම සඳහා ඒ මුද්දරය හරහා තම නම තීන්තෙන් ලියා කෙටි අත්සන යෙදීමෙන් ඒ මුද්දර අවලංගු කරනු ලැබිය යුතුය.

(2) රුපියල් පනහක හෝ ඊට වැඩි වටිනාකමකින් යුතු අලවන මුද්දරයක් යම් සාධන පත්‍රයකට ගසා තිබේ නම්, (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් පරිදි එය හරහා ලිවීමට අමතරව කතුරකින් පිහියකින් කපනයකින් පෙරපුම් උපකරණයක් මගින් කැපීමෙන් ද ඒ මුද්දරය අවලංගු කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) (1) වන සහ (2) වන උපවගන්තිවලින් දක්වා ඇති ආකාරයට අවලංගු කොට නොමැති අලවන මුද්දරයක් ගසන ලද යම් සාධන පත්‍රයක් ඒ මුද්දරයේ වටිනාකමේ ප්‍රමාණයට මුද්දර නොගැසූ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

XIII වන පරිච්ඡේදය

ඇතැම් සාධන පත්‍රවල මුද්දර ගැසිය යුතු අන්දම

[illegible] මුද්දර ගාස්තුව සඳහා [illegible] සාධන [illegible] වීය [illegible] බව.

42. ගාස්තු අය කළ යුතු සාධන පත්‍රයක් ලිවීමට එවකටත් භාවිතා කොට ගෙන තිබෙන, මුද්දර ගැසූ කඩදාසියක් මත මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු තවත් කිසිම සාධන පත්‍රයක් ලිවීම නොකළ යුතුය.

එසේ වුවද, යම් සාධන පත්‍රයකින් යම් අයිතියක් ඇති කරන ලද හෝ ඒ සාධන පත්‍රය ඒ අයිතිවාසිකමට සාක්ෂි දරන විටක, ඒ අයිතිවාසිකම පැවරීමේ කාර්යය සඳහා ඒ සාධන පත්‍රය මත හෝ යම් සාධන පත්‍රයකින් ගෙවීම ආරක්ෂා කොට ඇති මුදලක් හෝ භාරදීම ආරක්ෂා කොට ඇති බඩු ළ ලැබුණු බව දැක්වීමේ කාර්යය සඳහා ඒ සාධන පත්‍රය මත හෝ යම් විනිමය පත්‍රයක් හෝ පොරොන්දු නෝට්ටුවක් ගෙවීම සඳහා වූ කාලය දීර්ඝ කිරීමේ

කාර්යය සඳහා යම් සාධන පත්‍රයක් මත හෝ නිසි පරිදි මුද්දර ගැසූ හෝ මුද්දර ගාස්තු අය නොකළ යුතු යම් පිටපතක් යෙදීම මේ වගන්තියේ ඇති කිසිවකින් නොවැලැක්විය යුතු ය.

පුවමාරු කිරීම් වලට බලපාන සාධන පත්‍රවල මුද්දර ගැසිය යුත්තේ කෙසේද යන වග.

43. දේපළ හුවමාරු කිරීමකදී ඒ දේපළ හිමිකර දීමට හෝ පැවරීමට සාධන පත්‍ර කිහිපයක් ඇති අවස්ථාවක, ඒ හුවමාරු කිරීම සඳහා අය කළ යුතු යම් මුද්දර ගාස්තුවක් තිබේ නම්, ඒ මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුද්දර පළමුව ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයේ ගැසිය යුතු අතර සෙසු සියලු සාධන පත්‍රවල රුපියල් පහක් වූ මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුද්දර ගැසිය යුතු ය :

එසේ වුවද, පළමු සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ දින සිට මාස දොළහ කාලයකින් පසුව ලියා අත්සන් කරන ලද එවැනි යම් පසුකාලීන සාධන පත්‍රයකට මේ වගන්තියේ පෙරාතුව වූ විධිවිධාන අදාළ නොවිය යුතුය.

නඩු කටයුතුවල ලේඛන.

44. යම් නඩු කටයුත්තකදී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ සහ මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු සෑම ලේඛනයක්ම සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුද්දර මේ පනතින් විධිවිධාන සලසා ඇති ආකාරයට ඒ, ලේඛන ලැයිස්තුවට ගසා ; වලංගු කර තිබේ නම්, ඒ ලේඛන නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

ඇතැම් සාධන පත්‍රවල අනු පිටපත්වල මුද්දර ගැසීම.

45. මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් ප්‍රසිද්ධ නොතාරිස් වරයකු හෝ තමාගේ වෘත්තීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී පිස්කල්වරයකු ඉදිරියේ දී ලියා අත්සන් කරන ලද හෝ පිළිගන්නා ලද හෝ අවස්ථාවකදී, ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තු ... මුල් සාධන පත්‍රය මත වෙනුවට, එහි අනුපිටපත හෝ ප්‍රතිරූපය මත අය කළ යුතු අතර, මුල් සාධන පත්‍රයෙහි රුපියල් එකක මුද්දරයක් ඇරිය යුතුය.

XIV වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු සමථයට පත් කිරීම

ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු සමථයට පත් කිරීම.

46(1) නීතියෙන් ඇති කරනු ලැබූ හෝ පිහිටුවනු ලැබූ අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරන

ලද හෝ ගොනු කරන ලද හෝ පවරන ලද ලේඛන සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුද පහත දැක්වෙන කොන්දේසි මත සමර්ථයට පත් කිරීමට ඒ අධිකරණයක යම් නිලධරයකුට කොමසාරිස් වරයා විසින් බලය පවරනු ලැබිය හැකිය :-

(1) අධිකරණයකට පවරනු ලැබූ නඩු කටයුතුවලදී ඉදිරිපත් කරන ලද හෝ ගොනුගත කරන ලද ලේඛනවල වාර්තාවක් ඒ නිලධරයා විසින් පවත්වා ගෙන යා යුතු වීම ;

(ii) කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන කාලසීමාවක් අවසානයේදී-

(අ) ඒ නිලධරයා පත් කරනු ලැබ තිබෙන අධිකරණයේ පවරා තිබෙන සිවිල් හෝ අද්මිරාල්ටි නඩු කටයුතු වලදී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ ගොනුගත කරනු ලැබූ ලේඛන සඳහා ; හෝ

(ආ) ඒ කාලපරිච්ඡේදය තුළදී යම් පැනැත්තකු විසින් කරන ලද යාචන සඳහා

ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුවල එකතුව ඒ නිලධරයා විසින් කොමසාරිස්වරයා වෙත ප්‍රේෂණය කරනු ලැබිය යුතුවීම.

(2) නීතියෙන් ඇති කරනු ලැබූ හෝ පිහිටුවනු ලැබූ යම් අධිකරණයක පවරනු ලැබූ සිවිල් හෝ අද්මිරාල්ටි නඩු කටයුතුවලදී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ ගොනුගත කරනු ලැබූ ලේඛනයක් මත ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ද මේ වගන්තිය යටතේ සමර්ථයට පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවකදී ඒ ලේඛන මත ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය කවරේද යන්නත් මේ වගන්තිය යටතේ ඒ මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම සමර්ථයට පත් කර ඇති බවත් 1 වන උපවගන්තිය යටතේ බලය දෙනු ලැබූ ඒ අධිකරණයේ නිලධරයා විසින් ඒ ලේඛනයෙහි පිටසන් කළ යුතුය.

XV වන පරිච්ඡේදය

නඩු කටයුතුවල ගොනු කරනු ලබන ලේඛනවලට අදාළ විශේෂ විධිවිධාන

සිවිල් නඩුවල වටිනාකම.

47. (1) (අ) නීතියෙන් පිහිටුවනු ලැබූ හෝ ඇති කරනු ලැබූ යම් අධිකරණයක පවරනු ලැබූ නඩු කටයුතුවල දී; හෝ

(ආ) මහාධිකරණයේ පවරනු ලැබූ යම්, අද්මිරාල්ටි නඩු කටයුතුවල දී,

ඉදිරිපත් කරනු ලබන හෝ ගොනු කරනු ලබන ලේඛන සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු තීරණය කිරීමේ කාර්ය සඳහා, මේ ප්‍රඥප්තියෙන් හෝ වෙනත් යම් ප්‍රඥප්තියකින් අන්‍යාකාර විධිවිධාන සලසා තිබේ නම් හැර, ඒ නඩු කටයුතුවල වටිනාකම –

(I) ඒ නඩු කටයුතුවල දී ඉල්ලා ඇති මුදලේ, ඉල්ලීම්වල හෝ අලාභවල ප්‍රමාණය විය යුතු ය ;

(II) ඉඩම් සම්බන්ධ අයිතිවාසිකම්, හිමිකම් හෝ සම්බන්ධතා පිළිබඳ නඩු කටයුතුවල දී, ඒ ඉඩමේ වටිනාකම විය යුතුය ;

(III) මියගිය පුද්ගලයාගේ බුදලයට අදාළ ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රය සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලීමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ බුදලයේ ශුද්ධ වටිනාකම විය යුතුය.

(IV) වෙනත් යම් අවස්ථාවක දී නම්, රුපියල් පන්දහසක් විය යුතුය.

(2) යම් අධිකරණයක නඩු කටයුත්තක දී ගොනු කරනු ලබන ලේඛන සඳහා අය කළ යුතු සම්පූර්ණ මුද්දර ගාස්තුව, නඩු කටයුත්තේ එක් එක් පාර්ශ්වය විසින් ගොනු කරනු ලබන පළමු ලේඛන දෙක සඳහා අය කළ යුතු සම්පූර්ණ මුද්දර ගාස්තුව නොඉක්මවිය යුතුය.

XVI වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තුව සඳහා වටිනාකම සක්සේරු කිරීම.

මුද්දර ගාස්තුව සඳහා වටිනාකම සක්සේරු කිරීම

48. (1) සාධන පත්‍රයක් මගින් යම් දේපළක් හිමි කර දෙනු ලබන අවස්ථාවක, හිමි කර දෙනු ලබන දේපළෙහි වටිනාකම අනුව, ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගණන් බැලිය යුතු ය.

(2) ප්‍රතිෂ්ඨාවක් මත පවරනු ලබන යම් දේපළක් යම් උකසකට බැඳීමකට හෝ සම්බන්ධතා වෙන් කර තැබීමකට යටත්වන අවස්ථාවක, පැවරුම් සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව, ඒ උකස බැඳීම හෝ වෙන් කර තැබීම පිළිබඳව යම් අඩුකිරීමක් නොකර, විකුණනු ලබන දේපළෙහි වටිනාකම අනුව ගණන් බැලිය යුතුය.

(3) ත්‍යාගදායකයාගේ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ වාසියට කරනු ලබන යම් රඳවා ගැනීමකට යටත්ව, යම් දේපළක් ත්‍යාග කරනු ලබන අවස්ථාවක, ත්‍යාග සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව, ඒ දේපළ ඒ රඳවාගැනීම නොමැතිව ත්‍යාගලාභියා වෙත ත්‍යාග කරන ලද විටක මෙන්, ඒ දේපළෙහි වටිනාකම මත ගණන් බැලිය යුතුය.

49. ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් නොවන වෙනත් යම් මුදල් වර්ගයකින් ප්‍රකාශිත මුදලක් සම්බන්ධයෙන් වූ සාධන පත්‍රයක් සඳහා මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතුව ඇති අවස්ථාවකදී ඒ සාධන පත්‍රයෙහි සඳහන් දිනයේදී ඇති විනිමය අනුපාතික ප්‍රමාණයට අනුකූලව ඒ මුදලට සමානව ගණන් බලනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් ප්‍රමාණය අනුව මුද්දර ගාස්තු ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අය කරනු ලැබිය යුතුය.

ගාස්තු ගෙවීම වළක්වාලීම සඳහා සාධනපත්‍ර කිහිපයක් සෑදීම.

50. යම් නිශ්චල දේපළක් හෝ ඉන් යම් කොටසක් සාධන පත්‍ර කිහිපයක් මගින් කැබලි වශයෙන් එකම තැනැත්තා වෙත හිමි කර දෙනු ලැබූ හෝ පවරනු ලැබුවාවූ ද, ඒ සාධන පත්‍ර කිහිපය මගින් හිමි කර දෙනු ලැබූ හෝ පවරනු ලැබූ සම්පූර්ණ දේපළ එකම සාධන පත්‍රයක් මගින් හිමි කර දෙනු ලැබුවේ නම් හෝ පවරනු ලැබුවේ නම් අය කළ යුතුව තිබූ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීම වළක්වාලීමේ

චේතනාව ඇතිව එසේ සාධන පත්‍ර කිහිපයක් ලියා අත්සන් කරනු ලැබ ඇති බව තක්සේරුකරුට පෙනී යන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ සාධන පත්‍ර එවැනි චේතනාවක් ඇතිව ලියා අත්සන් නොකරන ලද බව තමා සෑහීමට පත්වන පරිදි ඔප්පු කරන ලෙස ඔහු විසින් ඒ සාධන පත්‍රවල පාර්ශ්වකරුවනට නියම කරනු ලැබිය හැකි අතර, එවැනි සාධන ඉදිරිපත් කරනු නොලැබුවේ නම් හෝ ඉදිරිපත් කරන ලද සාධන ප්‍රමාණවත් නොවේ නම් එකී සියලුම සාධන පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවල මුළු ප්‍රමාණය ඒ සාධන පත්‍ර මගින් හිමිකර දෙන සහ පවරන ලද මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය එසේ හිමි කිරීම සඳහා සහ පැවරීම සඳහා එක සාධන පත්‍රයක් පමණක් ලියා අත්සන් කරන ලද නම් අය කළ යුතුව තිබුණ මුද්දර ගාස්තුව මෙන් එකහමාරකට සමාන වන ලෙස ගණන් බලා ඒ එක් එක් සාධන පත්‍රයෙහි හිමි කර දෙන ලද සහ පවරන ලද දේපළ කොටසේ සමානුපාතික වටිනාකම අනුව ඒ එක් එක් සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතුය.

XVII වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු ගෙවීමට බැඳී සිටින තැනැත්තෝ

ඳ ගාස්තු ගෙවිය
පේ කවුරුන්
න් ද යන බව.

51. මීට පටහැනිව යම් ගිවිසුමක් ඇති අවස්ථාවක දී, හැර, පහත සඳහන් තැනැත්තන් විසින් මුද්දර ගාස්තු ගෙවිය යුතුය :-

(අ) හිමි කර දීමක් හෝ හිමි කර දීම සඳහා වූ ගිවිසුමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ප්‍රදානලාභී හෝ අපේක්ෂිත ප්‍රදානලාභී විසින් ;

(ආ) වෙනත් යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ සාධන පත්‍රය සකස් කරන, සාදන හෝ ලියා අත්සන් කරන තැනැත්තා විසින්.

ගාස්තු
යෙන් වෙනත්
කරුවන්ගේ

52.(1) මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් පළාත තුළ ලියා අත්සන් කරනු ලැබ හෝ පළාත තුළ පිහිටි යම් නිශ්චල දේපළක් සම්බන්ධයෙන් ලියා අත්සන් කරනු ලැබ ඇත්තා වූ ද ඒ සාධන පත්‍රයෙහි නිසි පරිදි මුද්දර අලවා නොමැත්තා වූ ද අවස්ථාවකදී ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරන සෑම තැනැත්තාම, ඒ ගාස්තු ප්‍රමාණය ද ඒ ගාස්තුව නොගෙවීම නිසා ගෙවිය යුතු

වන යම් දණ්ඩනයක් ද කොමසාරිස්වරයා වෙත ගෙවීමට බැඳී සිටින්නේය.

(2) යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව සහ දණ්ඩනයක් වේ නම් , එය ද ගිවිසුමක් ප්‍රකාර හෝ අන්‍යාකාරයකින් හෝ 51 වන වගන්තිය යටතේ ඒ සාධන පත්‍රය වෙනුවෙන් මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීමට බැඳී සිටින තැනැත්තා නොවන යම් තැනැත්තකුගෙන් කොමසාරිස් වරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ලබා ගන්නා ලද විට, එසේ ලබා ගනු ලැබූ ගාස්තුවේ ප්‍රමාණය සහ දණ්ඩනයක් වේ නම්, එය ද පළමුව සඳහන් කරන ලද තැනැත්තාගෙන් ලබා ගැනීමට දෙවනුව සඳහන් කරන ලද තැනැත්තාට අයිතිවාසිකම ඇත්තේය.

(3) 51 වන වගන්තියේ පටහැනිව කුමක් සඳහන් වී තිබුණ ද, මේ වගන්තියේ (1) වන සහ (2) වන උපවගන්තිවල විධිවිධාන බලාත්මක විය යුතු ය.

(4) යම් මිය ගිය තැනැත්තකු ජීවත්ව සිටියේ නම්, ඔහුගෙන් මුද්දර ගාස්තු අයකර ගැනීමට යටත් වන සියලු ක්‍රියා, කරුණු සහ දේවල් කිරීමට, ඒ මියගිය තැනැත්තාගේ මුදලයේ පොල්මාකරුවකු බැඳී සිටින අතර, ඒ මියගිය තැනැත්තා පාර්ශ්වකරුවකු වූ සියලු සාධන පත්‍ර සම්බන්ධයෙන්, ඒ මියගිය තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම් ඔහුගෙන් අය කළ යුතුව තිබුණු මුද්දර ගාස්තු ඒ පොල්මාකරුගෙන් අය කළ යුතු ය :

එසේ වුව ද -

(1) මියගිය තැනැත්තාගේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ පැහැර හැරීමක් සම්බන්ධයෙන් පොල්මාකරුට විරුද්ධව කිසිම නඩුවක් නොපැවරිය යුතු ය :

(11) මේ උපවගන්තිමළය යටතේ පොල්මාකරුතුගේ බැඳීම -

(ඇ) මේ උපවගන්තිය යටතේ මුද්දර ගාස්තුව පිළිබඳ බැඳීමක් ඇති වන බවට තමා වෙත දැනුම් දුන් දිනයෙහි දී, තමාගේ සන්තකයේ හෝ පාලනයේ පවත්නා මියගිය තැනැත්තාගේ බුදලයට ; සහ

(අං) අර්ථලාභියකු වෙත ලැබී ඇති බුදලයේ යම් කොටසකට සීමා විය යුතු ය.

සමාගම ගණන් බේරා වසා දැමූ විට, ඇති වන බැඳීම.

53. (1) 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනතේ කුමක් සඳහන් වී තිබුණ ද, යම් පෞද්ගලික සමාගමක් වසා දමනු ලැබුවා වූ ද මුද්දර ගාස්තු වශයෙන් යම් මුදලක් ගෙවීමට ඒ සමාගමේ ඇති බැඳීම, ඒ සමාගම ඇවර කිරීමට පෙර, ඇවර කරනු ලබන අතරතුර හෝ ඇවරකිරීමෙන් පසුව වුවද ඒ මුදල අයකර ගත නොහැකි වන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ ගාස්තුව ගෙවීම සඳහා සමාගමේ බැඳීම ඇති වූ කාල සීමාව තුළ කවර හෝ විටක දී සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයකුව සිටි සෑම තැනැත්තකුම විසින් සමාගමේ කටයුතුවලට අදාළව ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේදී ඇති වූ දැඩි නොසැලකිල්ල හෝ බලය අනිසි ලෙස පාවිච්චි කිරීම හෝ කාර්ය පැහැර හැරීම හේතු කොටගෙන ඒ මුදල ගෙවීම පැහැර හැරීම සිදු නොවූ බව ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඒ මුදල ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තා තනි තනිව හා වෙන් වෙන්ව බැඳී සිටිය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තියේ "පෞද්ගලික සමාගම" යන යෙදුමට 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනතේ දී ඇති අර්ථයම ඇත්තේ ය.

XVIII වන පරිච්ඡේදය

සාධන පත්‍ර තහනමට ගැනීම

සාධන පත්‍ර තහනමට ගෙන පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඇතැම් නිලධරයන් සතු බලය.

54. (1) සාක්ෂි භාර ගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශ්වකරුවන් ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර හෝ බලය ඇති සෑම තැනැත්තකුම විසින් සහ (පොලිස් නිලධරයකු නොවන) රජයේ කාර්යාලයක යම් නිලධරයකු වෙත සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයක යම්

ලද් නඩු විභාගයකදී වරදකරු කරනු ලැබූ විට, රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට හෝ හය මාසයකට නොවැඩි දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය සහ ඒ බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දෙකටම හෝ ඔහු යටත් විය යුතුය.

මහජන කොමසාරිස්වරුන් විසින් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හැරීම

67. 78 වන වගන්තියෙන් මහජන කොමසාරිස්වරයකු වෙත පනවනු ලැබූ යම් කාර්යයකට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම දැන දැනම පැහැර හරින යම් මහජන කොමසාරිස්වරයකු මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදක් කරන්නකු වන අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු ඔහු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඒ වරද කරන ලද්දේ යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන්ද ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව සහ රුපියල් පන්දහසක් යන මුදලට නොවැඩි දඩයකින් හෝ මාස හයකට නොවැඩි කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කිරීමකින් හෝ ඒ දඩය සහ ඒ බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දෙකින්ම හෝ ඔහුට දඬුවම් කරනු ලැබිය යුතුය.

සභාවට වංචා කිරීම සඳහා දණ්ඩනය.

68. යම් තැනැත්තකු විසින්, -

(අ) 78 වන වගන්තිය ප්‍රකාර සඳහන් කිරීමට නියමිත සිද්ධි කරුණු හා අවස්ථානුගත කරුණු සියල්ල සම්පූර්ණයෙන් සඳහන් කර නොමැති යම් සාධන පත්‍රයක් පලාත් සභාවට වංචා කිරීමේ චේතනාවෙන් සාදා කිරීම, සකස් කිරීම හෝ ලියා අත්සන් කිරීම කරනු ලැබුවහොත්;

හෝ

(ආ) තමා ලියා අත්සන් කළ, සත්‍යායනය කළ හෝ සහතික කළ යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීම පිණිස යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් භාර ගැනීමෙන් පසු, ඒ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීමට ඒ මුදල නොයොදවනු ලැබුවහොත් හෝ ඒ මුදල හෝ එහි යම් කොටසක් අනිසි ලෙස තමා

(ඇ) යම් සාධන පත්‍රයක් ලියා අත්සන් කිරීමේදී හෝ සත්‍යායනය කිරීමේදී

ළඟ තබා ගනු ලැබුවහොත් හෝ රඳවා ගනු ලැබුවහොත් ; හෝ

(ඇ)

අදාළව ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දීමනා ලබා ගැනීම සඳහා වූ ඉල්ලීමක් ලැබුණු විට, කොමසාරිස් වරයා විසින් ඉල්ලුම්කරුට ඒ වර්ගයේම හා ඒ වටිනා කමින්ම යුත් මුද්දර දීම හෝ ඒ මුද්දරවල වටිනාකම මුදලින් ගෙවීම හෝ කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඔහු විසින් ඒ මුද්දරවල වටිනාකම මුදලින් ගෙවනු ලබන විටක, සෑම රුපියලක් ම සඳහා හෝ ඉන් යම් කොටසක් සඳහා ශත පහක් අඩු කර ගත යුතු ය.

XXII වන පරිච්ඡේදය

වැරදි සහ දණ්ඩන

නිසි පරිදි මුද්දර නොගැසූ සාධන පත්‍ර අත්සන් කිරීම ආදිය සඳහා දණ්ඩන.

66.(1) යම් තැනැත්තකු -

(අ) මුද්දර ගැසිය යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් නිසි පරිදි මුද්දර නොගසා, සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් හැර, අත්සන් කළහොත් ; හෝ

(ආ) 41 වන වගන්තියෙන් නියම කර ඇති පරිදි අලවන මුද්දර අවලංගු කිරීම පැහැර හැරියහොත්

ඔහු මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු වන අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට ඔහු යටත් විය යුතුය.

(2) නීත්‍යානුකූල බලයක් නොමැතිව, යම් මුද්දර(ක් හෝ අච්චුවක් සාදන හෝ නිෂ්පාදනය කරන හෝ සෑදීමට නැතහොත් නිෂ්පාදනය කිරීමට කවර ආකාරයකින් වුවද ආධාර කරන හෝ එසේ සාදනු ලැබූ නැතහොත් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ යම් මුද්දරයක් හෝ අච්චුවක් තම සන්තකයේ තබාගෙන සිටින කවර වුවද තැනැත්තකු වරදකට වරදකරු වන අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට පැවැත්වෙන

ගාස්තුවේ ප්‍රමාණය හෝ සම්බන්ධයෙන් අදාළ කරුණු ඔප්පු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් සාක්ෂි ඉදිරිපත් කරන ලෙස තක්සේරුකරු විසින් සාධන පත්‍රය රැගෙන එන තැනැත්තාට නියම කළ හැකිය :

එසේ වුවද, එවැනි සාක්ෂි සපයන සෑම තැනැත්තෙකුම විසින්, ඒ සාක්ෂි අදාළ වන සාධන පත්‍රය සඳහා අය කළ යුතු සම්පූර්ණ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවූ විට, ඉහත සඳහන් සිද්ධි හෝ අවස්ථානුගත කරුණු ඒ සාධන පත්‍රයේ සත්‍ය ලෙස ප්‍රකාශ කිරීම ඔහු විසින් පැහැර හැරීමේ හේතුව නොවන වෙනත් හේතුවක් නිසා මේ පනත යටතේ ඔහු යටත්ව ඇති යම් දණ්ඩනයකින් ඔහු මුදා හරිනු ලැබිය යුතු ය.

තක්සේරුකරුගේ [illegible]

64. (1) 62 වන වගන්තිය යටතේ තමා වෙත ගෙන එනු ලැබ යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගෙවනු ලැබ ඇති බවට හෝ ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු නොවන බවට තක්සේරුකරු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය මත පිටසනකින් සහතික කළ යුතු ය.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ පිටසනක් කරනු ලැබූ යම් සාධන පත්‍රයක්, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, නිසි පරිදි මුද්දර ගසන ලද හෝ මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු නොවන හෝ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සැලකිය යුතු අතර ඒ සඳහා මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු නම්, එය සාක්ෂි වල දී හෝ වෙනත් අවස්ථාවක දී පිළිගත යුතු ය. තව ද එහි මුලින් නිසි පරිදි මුද්දර ගසනු ලැබූ විටක මෙන්, ඒ පිළිබඳව ක්‍රියා කරනු ලැබීම සඳහා එය ලියා පදිංචි කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය :

එසේ වුවද, -

(අ) ශ්‍රී ලංකාවේ දී ලියා අත්සන් කරන ලද හෝ පළමුවෙන් ලියා අත්සන් කරන ලදුව, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, එසේ ලියා අත්සන් කිරීමේ හෝ පළමුවෙන් ලියා අත්සන් කිරීමේ දින සිට එක් මාසයක් ඉකුත් වීමෙන් පසු, තමා වෙත ගෙන එනු ලැබ යම් සාධන පත්‍රයක ; හෝ

(ආ) ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත දී ලියා අත්සන් කරන ලද හෝ පළමුවෙන් ලියා අත්සන් කරන ලදුව, එය ශ්‍රී ලංකාවට පළමුවෙන්ම ලැබී එක් මාසයක් ඉකුත් වීමෙන් පසු, තමා වෙත ගෙන එනු ලැබූ යම් සාධන පත්‍රයක ; හෝ

...ධනක් කිරීමට මේ වගන්තියේ ඇති කිසිවකින් පත්සේරුකරුට බලය නොපැවරෙන්නේ ය.

XX1 වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර සඳහා දීමනා

පාවිච්චි නොකරන ලද හා නරක් වූ මුද්දර සඳහා දීමනා.

65. (1) කොමසාරිස්වරයා වෙත (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කාලය ඇතුළත කරනු ලබන ලිඛිත ඉල්ලීමක් මත සහ ඔහු ඒ කරුණු පිළිබඳ සෑහීමට පත් වීමෙන් පසු, පාවිච්චි නොකරන ලද හෝ නරක් වූ මුද්දර සඳහා ඔහු විසින් පහත දැක්වෙන අවස්ථාවල දී දීමනාවක් දිය හැකි ය :-

(අ) මුද්දරයක්, අනවධානයෙන් හෝ අනභිප්‍රායෙන් නරක් වී, එය පාවිච්චි කිරීමට අපේක්ෂිත කාර්යය සඳහා නුසුදුසු වූ අවස්ථාවක ; හෝ

(ආ) මුද්දරයක් යම් අසම්පූර්ණ සාධන පත්‍රයක හෝ ලියා අත්සන් නොකරන ලද සාධන පත්‍රයක හෝ ශූන්‍ය සාධන පත්‍රයක ගසා ඇති අවස්ථාවක හෝ යම් වැරැද්දක් නිසා මුද්දරයක් අපේක්ෂිත කාර්යය සඳහා නුසුදුසු වූ බව පෙනී ගිය අවස්ථාවක ; හෝ

(ඇ) පසුව නිසි පරිදි මුද්දර ගසන ලද සාධන පත්‍රයකින් ප්‍රතියෝජනය කරන ලද යම් සාධන පත්‍රයක වැරදි වර්ගයකට අයත් හෝ වැරදි වටිනාකමකින් යුක්ත මුද්දරයක් අනවධානයෙන් හෝ අනභිප්‍රායෙන් ගසන ලද අවස්ථාවක හෝ ;

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දීමනා ලබා ගැනීම සඳහා වූ ඉල්ලීමක්, ...වි නොකරන ලද හෝ නරක් වූ මුද්දර මිල දී ගත් දින සිට එක් වර්ෂයක්

නිලධරයකු විසින්, ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු යයි ඔහු අදහස් කරන සාධන පත්‍රයක් ඔහු ඉදිරියට පමුණුවනු ලැබූ විටක හෝ ඔහුට ලැබුණු විටක ඒ සාධක පත්‍රයෙහි විධිමත් ලෙස මුද්දර අලවා නොමැති බව ඔහුට පෙනී ගිය හොත් ඔහු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය තහනමට ගත යුතු ය :

එසේ වුව ද යම් මහේස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත හෝ අපරාධ අධිකරණයක විනිශ්චයකාරවරයකු වෙත ඒ අධිකරණයේ යම් නඩු කටයුත්තක දී ඉදිරිපත් කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් තහනමට ගැනීම හෝ පරීක්ෂා කිරීම හෝ සුදුසු නොවන බව ඔහු සලකන්නේ නම්, ඔහු විසින් එසේ තහනමට ගනු ලැබීම හෝ පරීක්ෂා කරනු ලැබීම මේ වගන්තියේ ඇති කිසිවකින් අවශ්‍ය කරන ලෙස නොසැලකිය යුතුය.

(2) මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු සාධන පත්‍රයක්, සම කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමේ දී, රජයේ කාර්යාලයක හෝ සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයක යම් නිලධරයකු වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ පමුණුවනු ලැබූ විටක –

(අ) ඒ සාධන පත්‍රයේ නිසි පරිදි මුද්දර අලවා තිබේදැයි නිශ්චය කිරීම සඳහා එය පරීක්ෂා කිරීමට ;

(ආ) ඒ සාධන පත්‍රය තහනමට ගැනීමට

කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ නිලධරයාට නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

(3) යම් සාධන පත්‍රයක් පරීක්ෂා කිරීමට හෝ තහනමට ගැනීමට (2) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් තැනැත්තකුට නියම කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, ඒ සාධන පත්‍රය, අපේක්ෂිත පරිදි තහනමට ගැනීම හෝ පරීක්ෂා කිරීම සහ කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන යම් වැඩිදුර පියවර ගැනීම ඒ තැනැත්තාගේ කාර්යය වන්නේය.

(4) කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ ඔහු විසින් බලය දෙන ලද යම් නිලධරයකු විසින්, යම් රජයේ කාර්යාලයක, සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ

අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයක ඇති යම් සාධන පත්‍රයක නිසි පරිදි මුද්දර අලවා තිබේදැයි නිර්ණය කිරීමේ කාර්යය සඳහා ඒ රජයේ කාර්යාලය, සංස්ථාව හෝ බැංකුව හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනය භාර යම් තැනැත්තකු වෙත නිසි පරිදි දැනුම් දීමකින් පසුව, ඒ සාධන පත්‍රය ඒ කාර්යාලයේදී සංස්ථාවේදී හෝ ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයේදී පරීක්ෂා කර බැලිය හැකි අතර ඒ සාධන පත්‍රයේ මුද්දර අලවා නොමැති නම් එය තහනමට ගනු ලැබිය හැකි ය.

තහනමට ගන්නා ලද සාධන පත්‍ර කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතු බව.

55. (1) සාක්ෂි භාර ගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශ්වකරුවන් ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර බලය ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර්ජනරාල්වරයා විසින් හෝ 62 වන වගන්තියේ අතුරු වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව, යම් සාධන පත්‍රයක් සාක්ෂිවලදී පිළිගනු ලබන හෝ ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඔහු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය දෙනු ලබන තැනැත්තාගේ වියදමින් සපයනු ලබන, ඒ සාධන පත්‍රයේ සහතික කරන ලද පිටපතක් ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් අය කරනු ලැබූ මුද්දර ගාස්තුවේ සහ දණ්ඩනයේ මුදල් ප්‍රමාණය දක්වෙන ලිඛිත සහතිකයක් ද කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතු අතර, ඒ මුදල් ප්‍රමාණය ද කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතුය.

(2) වෙනත් සෑම අවස්ථාවකදී ම, සාධන පත්‍රයක් එසේ තහනමට ගන්නා තැනැත්තා විසින් එහි මුල් පිටපත කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතුය.

අභිමතයෙන් නිසි පරිදි මුද්දර නොගැසූ සාධන පත්‍ර ස්වේච්ඡාවෙන් ඉදිරිපත් කිරීම.

56. රුපියල් දෙකකට නොවැඩි මුද්දර ගාස්තුවක් අය කළ යුතු සාධන පත්‍රයක් නොවන, මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු වූ ද නිසි පරිදි මුද්දර ගසනු නො ලැබුවා වූ ද යම් සාධන පත්‍රයක් එය ලියා අත්සන් කරන ලද දිනයේ සිට එක් අවුරුද්දක් ඇතුළත, යම් තැනැත්තකු විසින් සිය මෙහෙයීමෙන්ම තක්සේරුකරුවකු වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවහොත් සහ ඒ සාධන පත්‍රයෙහි නිසි පරිදි මුද්දර නොගසා ඇති බව ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ තක්සේරුකරුට දැනුම් දෙනු ලැබුවහොත් සහ නිසි ගාස්තු ප්‍රමාණය හෝ ගාස්තු ප්‍රමාණය සම්පූර්ණ වීමට අවශ්‍ය මුදල තක්සේරුකරුට ගෙවීමට ඉදිරිපත් වුවහොත් සහ ඒ සාධන පත්‍රයෙහි

මුද්දර ගැසීම නොකර හැර ඇත්තේ අහම්බෙන්, වැරදීමකින් හෝ හදිසි හේතුවක් නිසා බවට පක්ෂේරුකරු සෑහීමට පත් වුවහොත්, ඔහු විසින්, සාධන පත්‍රය පහනමට ගැනීම වෙනුවට, ඒ මුදල භාර ගත හැකි අතර ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අය කළ යුතු නියම මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය ගෙවූ බව එහි කරනු ලබන පිටසනක් මගින් දැක්විය යුතුය.

පහනමට ගන්නා ලද සාධන පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස්වරයා විසින් ක්‍රියා කළ යුතු බව.

57(1) රුපියල් දෙකක ගාස්තුවක් අය කළ යුතු සාධන පත්‍රයක් නොවන යම් සාධන පත්‍රයක්, කොමසාරිස්වරයා විසින් 54 වන වගන්තිය යටතේ පහනමට ගනු ලබන හෝ 55(2) වන වගන්තිය යටතේ භාර ගනු ලබන අවස්ථාවක, ඔහු විසින් එය පක්ෂේරුකරුවකු වෙත යොමු කළ යුතු අතර, ඒ පක්ෂේරුකරු විසින් ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන ක්‍රියා පරිපාටිය අනුගමනය කළ යුතු ය:-

(අ) ඒ සාධන පත්‍රයෙහි නිසි පරිදි මුද්දර ගසා තිබෙන බව හෝ ඒ සඳහා මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු නොවන බව ඔහුගේ මතය වුවහොත්, ඔහු විසින්, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, එය නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති බවට හෝ ඒ සඳහා එවැනි ගාස්තුවක් අය කළ යුතු නොවන බවට එහි කරනු ලබන පිටසනක් මගින් සහතික කළ යුතු ය ;

(ආ) ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතුව තිබුණ බවත්, නිසි පරිදි එහි මුද්දර නොගසා ඇති බවත් ඔහුගේ මතය වුවහොත් ඔහු විසින් නියම මුද්දර ගාස්තුවේ මුදල මෙන් දෙගුණයක් නොඉක්ම වන දණ්ඩනයක් ද සමඟ නියම මුද්දර ගාස්තුව හෝ ගාස්තුව සම්පූර්ණ කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයම හෝ ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීමට බැඳී සිටින තැනැත්තාට ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් නියම කළ යුතුය.

(2) එවැනි යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා නියම මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය ගෙවනු ලැබ ඇත්තා වූ ද එහෙත් ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ ක්‍රමයෙහි යම් අක්‍රමිකතාවක් නිසා හෝ නිරයෙන් නියමිත වේලාවේ දී

එහි මුද්දර ගසා නොතිබූ නිසා එය පසුකමට මු ලැබුවා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ අක්‍රමිකතාව අහම්බයක්, වැරදීමක් හෝ හදිසි හේතුවක් නිසා සිදුවූවක් බවට කොමසාරිස් සෑහීමට පත්වුවහොත්, රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයක් ගෙවනු ලැබූ කල්හි සාධන පත්‍රයෙහි නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති බවට ඔහු විසින් එහි කරනු ලබන පිටසනක් මගින් සහතික කරනු ලැබිය යුතු අතර, එසේ පිටසන් කරනු ලැබූ සෑම සාධන පත්‍රයක්ම, එය ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ දින පටන් නිසි පරිදි මුද්දර ගැසූ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

ගාස්තු ගෙවනු ලැබූ සාධන පත්‍රයක් පිටසන් කිරීම.

58. (1) යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් 56 වන වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු හෝ 57(1)(ආ) වගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමක් ප්‍රකාර ගෙවිය යුතු හෝ 60 වන වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ද දණ්ඩනයක් වෙතොත් එය ද ගෙවනු ලැබූ හෝ ලබා ගනු ලැබූ අවස්ථාවක, කොමසාරිස් හෝ සාක්ෂියේදී ඒ සාධන පත්‍රය පිළිගනු ලබන හෝ ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කරන හෝ පැනැත්තා විසින් –

(1) ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් නියම මුද්දර ගාස්තුව සහ දණ්ඩනය ගෙවනු ලැබූ බව ;

(11) ඒවා ගෙවන පැනැත්තාගේ නම සහ ලිපිනය ; සහ

(111) ගෙවූ දිනය

එහි කරනු ලබන පිටසනක් මගින් සහතික කළ යුතු ය.

එම සහතිකය, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා, එහි දක්වන ලද කරුණු පිළිබඳ පිරණාප්මක සාක්ෂියක් වන්නේය.

(2) (1) වන උපවගන්තියට අනුකූලව පිටසන් කරනු ලැබූ සෑම සාධන පත්‍රයක් ම නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, සාක්ෂි වල දී පිළිගනු ලැබිය යුතු ය. තවද එහි එසේ මුද්දර ගසා ඇති විටක මෙන්,

එය ලියාපදිංචි කිරීම ද, ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කිරීම ද එය සත්‍යායනය කිරීම ද කළ යුතු අතර එය පහනමට ගත් නිලධරයාට එය ලැබුණේ යම් තැනැත්තකුගේ සන්තකයේ තිබියදී ද, ඒ තැනැත්තාගේ ඉල්ලීම පිට, ඔහු වෙත ආපසු යැවිය යුතු ය.

59. (1) 55 වන වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා වෙත යවන ලද යම් සාධන පත්‍රයක් සම්ප්‍රේෂණයේ දී නැති වුවහොත්, විනාශ වුවහොත් හෝ පළුදු වුවහොත් එය යවනු තැනැත්තා ඒ නැතිවීම, විනාශවීම හෝ පළුදුවීම සම්බන්ධයෙන් වගකීමට නොබැඳෙන්නේය.

(2) යම් සාධන පත්‍රයක් එසේ යැවීම සඳහා සූදානම් කොට තිබෙන විට, එය පහනමට ගත් තැනැත්තාට එය ලැබුණේ යම් තැනැත්තකුගේ සන්තකයේ තිබිය දී ද, තම වියදමින් ඒ සාධන පත්‍රයේ පිටපතක් සකස් කරන ලෙස එය පහනම් කළ තැනැත්තා විසින් අනෙක් තැනැත්තාට නියම කළ හැකි අතර, ඉන්පසු පිටපත සත්‍යායනය කරනු ලැබිය හැකිය.

XIX වන පරිච්ඡේදය

සාධන පත්‍ර පිළිගැනීම

60. මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු සියලු සාධන පත්‍රයක නිසි පරිදි මුද්දර ගසනු ලැබ තිබේ නම් මිස, ඒ සාධන පත්‍රය සාක්ෂි භාර ගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර බලය ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් සාක්ෂියේදී භාර ගැනීම හෝ පිළිගැනීම හෝ එවැනි යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ රජයේ කාර්යාලයක හෝ සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ අනුමත කර දෙන නියෝජ්‍යායතනයක යම් නිලධරයකු විසින් හෝ ලියාපදිංචි කිරීම හෝ සත්‍යායනය කිරීම හෝ ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කිරීම හෝ නොකළ යුතු ය :

එසේ වුවද, එවැනි සාධන පත්‍රයක් සඳහා අයකළ යුතු නියම මුද්දර ගාස්තුව හෝ එම ගාස්තුව සම්පූර්ණවීම සඳහා අවශ්‍ය මුදල සහ එම ගාස්තුවෙහි තුන් ගුණයක් නො ඉක්මවන දඩ මුදලක් ද ගෙවනු ලැබූ විට –

(ඉ) සාක්ෂි පිළි ගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර බලය ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් සාක්ෂියේ දී ඒ සාධන පත්‍රය පිළිගනු ලැබීම : හෝ

(ඊ) ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව රුපියල් පන් දහසක් හෝ ඊට අඩු ගණනක් නම්, රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයා විසින් ම හෝ තත් කාර්ය සඳහා ඔහු විසින් බලය දෙනු ලැබූ යම් නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයකු හෝ යම් සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයකු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කරනු ලැබීම

කළ හැකි ය.

ඇතැම් අවස්ථා වලදී කුවිතාන්සි පිළිගැනීම.

61. මුද්දර ගසන ලද කුවිතාන්සියක් දීමට නියම වී ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් මුද්දර ගසා නැති කුවිතාන්සියක් දී ඇති අවස්ථාවක, ඒ කුවිතාන්සියේ මුද්දර ගසා තිබේ නම්, එය ඔහුට විරුද්ධව සාක්ෂි ලෙස පිළිගැනීමට හැකි නම් 60 වන වගන්තියේ කුමක් සඳහන් වී තිබුණ ද ඒ කුවිතාන්සිය ඉදිරිපත් කරන තැනැත්තා විසින් රුපියල් පහක් වූ දණ්ඩන මුදලක් ගෙවූ විට ඒ කුවිතාන්සිය මුලින් සඳහන් තැනැත්තාට විරුද්ධව සාක්ෂි ලෙස පිළිගත යුතු ය.

XX වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු නිශ්චය කිරීම

නිසි මුද්දර ගාස්තුව නිශ්චය කිරීම.

62. ලියා අත්සන් කරනු ලැබ හෝ නොලැබූ සහ කලින් මුද්දර ගසන ලද හෝ එසේ නොගසන ලද යම් සාධන පත්‍රයක් , එහි පිටපතක් ද සමඟ තක්සේරුකරුවකු වෙත ගෙන එනු ලැබූ අවස්ථාවක දී ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවක් වේ නම්, ඒ පිළිබඳව තක්සේරුකරුගේ මතය දැන ගැනීම සඳහා ඒ සාධන පත්‍රය රැගෙන එන තැනැත්තා විසින් අයදුම් කරනු ලැබූ සහ රුපියල් දෙසිය පනහක ගාස්තුවක් ගෙවනු ලැබූ අවස්ථාවක තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අය කළ යුතු යම් මුදල්දර ගාස්තුවක් වේ නම් එය ඔහු විසින් තීරණය කළ යුතු අතර, එම තීරණය ඒ තැනැත්තාට ලියවිල්ලකින් දැනුම් දිය යුතුය.

63. තම මතය ප්‍රකාශ කිරීමේ කාර්යය සඳහා, සාධන පත්‍රය සඳහා මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතු වීම හෝ එය සඳහා අය කළ යුතු මුද්දර

සහතික කිරීමේ දී, නිර්ව්‍යාජ නොවන හෝ කලින් පාවිච්චි කරන ලද මුද්දරයක් ඒ සාධන පත්‍රයට ගැසුවහොත්, හෝ ඒ සාධන පත්‍රයෙහි යොදා අවලංගු කිරීමට සැලැස්වුවහොත් ; හෝ

(ඇ) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ යම් ගාස්තුවක් හෝ දණ්ඩනයක් පලාත් සභාවට අහිමි කිරීමට සැලසුම් කැරෙන වෙනත් යම් ක්‍රියාවක් කළ හොත් ; හෝ

(ඉ) කොමසාරිස්වරයා විසින් 54(2) වන වගන්තිය යටතේ ඔහු වෙත පනවනු ලැබූ යම් නියමයක් අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් ; හෝ

(ඊ) 54(4) වන වගන්තියෙන් කොමසාරිස්වරයා වෙත පැවරී ඇති බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී කොමසාරිස්වරයාට ප්‍රතිරෝධය පෑම හෝ බාධා කිරීම කරනු ලැබුවහොත්

ඒ තැනැත්තා මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු වන අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට-

(1) ඉහත (අ) අනුච්ඡේදය යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ තැනැත්තා විසින් තමා ළඟ තබා ගන්නා ලද හෝ රඳවා ගන්නා ලද මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුදලකින් සහ රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි මුදලකින් සමන්විත වන දඩයකට ;

(11) ඉහත (ඇ) අනුච්ඡේදය යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ තැනැත්තා විසින් ගසන ලද හෝ අවලංගු කරන ලද මුද්දරවල වටිනාකම මෙන් දස ගුණයකට සමාන මුදලකින් සහ රුපියල් පන්දහසක් නොඉක්මවන මුදලකින් සමන්විත වන දඩයකට ;

(111)(අ) හෝ (ඇ) හෝ (ඉ) හෝ (ඊ) අනුච්ඡේද යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට ;

හෝ ඒ සෑම අවස්ථාවකදීම මාස හයකට නොවැඩි කාලයකට දෙයාකාරයෙන්

එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමකට හෝ ඒ දඩය සහ ඒ බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීම යන දඬුවම් දෙකටම ඔහු යටත් විය යුතුය.

69. 73(8) වන වගන්තිය යටතේ සමාට දෙන ලද දැන්වීමක අඩංගු නියමයන්ට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින යම් තැනැත්තකු වරදකට වරදකරු වන අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට ඔහු යටත් විය යුතුය.

දණ්ඩන ආදිය සඳහා යම් නඩු කටයුත්තක් පිහිටුවද, මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය හෝ දඩය ගෙවිය යුතු බව.

70. මේ කොටස යටතේ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකුට විරුද්ධව නඩුවක් පවරා තිබීම නිසා හෝ එවැනි යම් වරදක් සඳහා දණ්ඩනයක් දඩයක් හෝ බන්ධනාගාරගත කිරීමක් යම් තැනැත්තකුට නියම කර තිබීම නිසා, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ඒ තැනැත්තා විසින් සිදු කරන ලද හෝ සිදු කරනු ලැබිය හැකි යම් මුද්දර ගාස්තුවක් ගෙවීමේ වගකීමෙන් ඒ තැනැත්තා නිදහස් නොවන්නේය.

නඩු පැවරීම

71. මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් සඳහා නඩුවක් පැවරීම කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතය නොමැතිව නොකළ යුතුය.

නඩු පැවරීම

72. සිදු කරන ලද වරදට අදාළ අවස්ථානුගත කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් කොමසාරිස්වරයා විසින් සමථයට පත් කරනු ලැබිය හැකි අතර, නඩු තීන්දුවට පෙර, යම් නඩු කටයුතු නතර කිරීම යේ සමථයට පත් කිරීම ඔහු විසින් කරනු ලැබිය හැකිය.

XXIII වන පරිච්ඡේදය

සාමාන්‍ය කරුණු

දැන්වීමක් අත්සන් කිරීම භාරදීම සහ එහි වලංගු භාවය.

73. (1) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ තක්සේරුකරුවකු විසින් දෙනු ලැබිය යුතු සෑම දැන්වීමකම, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ තක්සේරුකරුගේ නම සඳහන් විය යුතු

අපර, කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ පක්ෂේරුකරුගේ නම යථා පරිදි එවැනි දැන්වීමක මුද්‍රණය කොට හෝ අත්සන් කොට තිබේ නම් ඒ දැන්වීම වලංගු එකක් වන්නේය.

(2) මේ ප්‍රඥප්තිය ප්‍රකාර දෙන ලද සෑම දැන්වීමක්ම, යම් තැනැත්තකු වෙත පෞද්ගලිකවම භාර දීමෙන් හෝ ඒ තැනැත්තා අවසන් වරට පදිංචිව සිටියේයයි දැන ගැනීමට ඇති ස්ථානයට හෝ ඔහු තම ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යන හෝ පවත්වාගෙන ගිය ස්ථානයට භාරදීමෙන් හෝ තැපැල් මගින් යැවීමෙන් හෝ භාර දෙනු ලැබිය හැකිය.

(3) තැපෑලෙන් යවනු ලබන යම් දැන්වීමක්, එය තැපෑලෙන් සාමාන්‍යයෙන් ලැබිය හැකි දිනයට පසු දිනයේදී භාර දෙන ලද ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(4) තැපැල් මගින් භාර දෙන ලද බව ඔප්පු කිරීමේදී, දැන්වීම අඩංගු ලිපිය යථා පරිදි ලිපිනය ලියා තැපැල් කරන ලද බව ඔප්පු කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ.

(5) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා දෙන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද යම් දැන්වීමක මුද්‍රණය කරනු ලැබ හෝ අත්සන් කරනු ලැබූ සෑම නමක්ම හෝ එසේ දෙන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද සහතිකයක කරනු ලැබූ සෑම අත්සනක්ම, එය දීමට හෝ නිකුත් කිරීමට බලය දෙන ලද තැනැත්තාගේ යයි සලකනු ලබන්නේ නම් ඒ නම සඳහා අධිකරණ සැලකිල්ල ලැබිය යුතුය.

(6) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධානවල අනුකූලයයි සලකනු ලබන දැන්වීමක්, පක්ෂේරුවක්, සහතිකයක් හෝ වෙනත් ලේඛනයක්, එහි සාරය සහ බලය අනුව මේ ප්‍රඥප්තියේ අරමුණුවලට සහ අර්ථයට අනුකූල වන්නේ නම් හෝ සැලකෙන්නේ නම් සහ ඒ දැන්වීම හෝ සහතිකය දෙනු ලබන හෝ දෙනු ලැබීමට අදහස් කරනු ලබන හෝ එය බලපාන තැනැත්තා කවරේදැයි පොදු අධ්‍යාසයට හා අවබෝධයට අනුව එහි සඳහන් කොට තිබේ නම්, ආකෘතියේ අඩුපාඩුවක් හේතුකොට ගෙන, එය නිෂ්ප්‍රභා වේයයි හෝ අවලංගු යයි හෝ

අවලංගු කරනු ලැබිය හැකියයි හෝ, එහි අඩංගු යම් වරදක්, දෝෂයක් හෝ අපැහැරීමක් හේතු කොට ගෙන ඊට බලපෑමක් ඇති වේයයි නොසැලකිය යුතුය.

(7) මෙහි 5 වන උපවගන්තියේ ව්‍යාප්තියට හානියක් නොමැතිව, ගාස්තු අය කරනු ලැබූ පැනැත්තා වෙත යම් දැන්වීමක් යථා පරිදි භාර දෙනු ලැබ තිබේ නම්, ගාස්තු අය කළ යුතු පැනැත්තාගේ නම හෝ පෙළපත් නාමය පිළිබඳව යම් වරදක් ඒ දැන්වීමේ හෝ තක්සේරුවේ තිබීමේ හේතුව නිසා ඒ දැන්වීම හෝ තක්සේරුව දෝෂාභිරෝපනයට පත් කිරීමක් හෝ ඒ කෙරෙහි බලපෑමක් හෝ නොවිය යුතුය.

තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමට ඇති බලය

(8) (1) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පහත දැක්වෙන පරිදි යම් පැනැත්තකු වෙත ලිඛිතව දැනුම් දෙන දැන්වීමක් කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ තක්සේරුකාරුවකු විසින් දෙනු ලැබිය හැකිය :-

(i) ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් ලේඛනයක් හෝ සාධන පත්‍රයක් ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කාල පරිච්ඡේදය තුළදී එය තමන් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ ප්‍රේෂණය කරන ලෙස ;

(ii) ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් යම් තොරතුරක් සපයන ලෙසත්;

(iii) ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඒ දැන්වීමේ නිශ්චිතව සඳහන් යම් දිනයකදී සහ වේලාවකදී එහි සඳහන් ස්ථානයට තමාම පැමිණ සිටින ලෙස හෝ තම වෙනුවෙන් බලය දෙනු ලැබූ නියෝජිතයකු එවන ලෙස.

(2) යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස නියම කරමින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් පැනැත්තකු වෙත දැන්වීමක් භාර දෙනු ලැබූ අවස්ථාවකදී, එවැනි තොරතුරු සැපයීම පැහැර හරින වෙනත් යම්

ලිඛිත නීතියක පටහැනිව කුමක් සඳහන් වුවද ඒ නොතකා, ඒ පැනැත්තා විසින් යටකී නියමයට අනුකූලව ක්‍රියා කළ යුතුය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙනු ලැබූ දැන්වීමකට අනුකූලව පැමිණෙන යම් පැනැත්තකු විසින් එසේ පැමිණීම සඳහා යුක්ති සහගත ලෙස දරනු ලැබූ වියදම් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔහුට ගෙවනු ලැබිය හැකිය.

(4) මේ වගන්තියේ "පැනැත්තා" යන්නට බැංකුකරුවකු ද ඇතුළත් වේ.

දණ්ඩන සම්බන්ධයෙන් අභිමතය පාවිච්චි කිරීම.

74. මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ යම් පැනැත්තකු විෂයෙහි පනවනු ලැබිය යුතු යම්දණ්ඩනයක මුදල් ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් අභිමතය පාවිච්චි කිරීම කොමසාරිස්වරයා හෝ තක්සේරුකරු වෙත පවරා ඇති අවස්ථාවකදී, ඒ දණ්ඩනය නියම කරනු ලැබීමට හේතු වූ සියලු අවස්ථාගත කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසු, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, කොමසාරිස්වරයා හෝ තක්සේරුකරු විසින් ඒ අභිමතය පාවිච්චි කළ යුතුය.

මුද්දර ගාස්තු හෝ දණ්ඩන ගෙවන පැනැත්තන් විසින් ඇතැම් අවස්ථා වලදී ඒ ගාස්තු හෝ දණ්ඩන ආපසු ලබාගත හැකි බව.

75. (1) යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යම් පැනැත්තකු විසින් යම් මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ දණ්ඩනයක් ගෙවනු ලැබ ඇත්තා වූ සහ එකඟත්වයක් නිසා හෝ මේ ප්‍රඥප්තියේ හෝ වෙනත් යම් ප්‍රඥප්තියක විධිවිධාන යටතේ හෝ වෙනත් යම් පැනැත්තකු ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීමට යටත් වන අවස්ථාවක, එසේ ගෙවන ලද මුද්දර ගාස්තුව හෝ දණ්ඩන මුදල ඒ වෙනත් පැනැත්තාගෙන් ලබා ගැනීමට පළමුවෙන් සඳහන් කරන ලද පැනැත්තාට හිමිකම ඇත්තේය.

(2) එසේ ලබා ගැනීමේ කාර්ය සඳහා, සහතිකයෙහි සඳහන් පැනැත්තා විසින් සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් වූ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවා ඇති බවට කොමසාරිස්වරයාගේ අත්සන යටතේ වූ සහතිකයක් එහි සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණාත්මක සාක්ෂියක් විය යුතු ය.

76. (1) ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින්, ඒ නියමයේ සඳහන් වන සාධන පත්‍රවලට මුද්දර ගැසීම සඳහා ඒ නියමයේ විස්තර කොට ඇති මුද්දර පාවිච්චි කළ යුතු බව නියම කරනු ලැබිය හැකි අතර, එවැනි සාධන පත්‍ර සඳහා මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම පිණිස එසේ විස්තර කොට ඇති මුද්දර නොවන වෙනත් මුද්දර යම් පැනැත්තකු විසින් පාවිච්චි කිරීම නිත්‍යානුකූල නොවන්නේය.

(2) ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව විසින් හෝ ඒ වෙනුවෙන් හෝ එහි නමට හෝ යම් රටකදී ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් ඒ රටේ දී කිසිම මුද්දර ගාස්තුවක් අය නොකරන බවට අමාත්‍යවරයා සෑහීමට පත් වූ විට, ඒ රටේ ආණ්ඩුව විසින් හෝ ඒ වෙනුවෙන් හෝ එහි නමට ලියා අත්සන් කරනු ලබන සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් 39 වන වගන්තියේ 3 වන ඡේදයෙන් ප්‍රදානය කරන ලද නිදහස් කිරීම, අදාළ විය යුතු බව, ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුව විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කළ හැකි ය.

77(1) අමාත්‍යවරයා විසින් පහත දැක්වෙන කරුණු සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් හෝ සම්බන්ධයෙන් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකිය :-

(අ) නියම කළ යුතු යයි මේ පනතින් නියම කර ඇති හෝ බලය දී ඇති යම් කරුණක් ;

(ආ) ලාංඡන මුද්දර මගින් මුද්දර ගාස්තුව ගෙවනු ලැබිය හැකි වන යම් සාධන පත්‍ර.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ සාදනු ලබන සෑම නියෝගයක්ම, එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන දින සිට හෝ නියෝගයෙහි සඳහන් යම් පසු දිනයක සිට ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය.

(3) මේ වගන්තිය යටතේ සාදනු ලබන සෑම නියෝගයක් ම එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබීමෙන් පසු හැකි ඉක්මනින් අනුමතය සඳහා

සභාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. එසේ අනුමත නොකරන ලද යම් නියෝගයක් ඒ අනනුමතයේ දින සිට පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතු අතර, ඒ යටතේ කලින් කරන ලද කිසිවකට ඉන් හානියක් නොවිය යුතුය. නියෝගයක් පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ දිනය ලෙස සැලකෙන දිනය පිළිබඳ නිවේදනයක් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතුය.

පැවරීමේ පත්‍රවලට බලපාන කරුණු.

78.(1) මුද්දර ගාස්තුව අය කළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් ලියන, සාදන, ලියා අත්සන් කරන හෝ සහතික කරන සෑම තැනැත්තකුම, එම සාධන පත්‍රයේ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සම්පූර්ණ නම් සහ ලිපිනයන්, ප්‍රතිෂ්ඨාව, ගෙවීමේ දිනය හා ක්‍රමය සහ ඒ සාධන පත්‍රයට මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීම කෙරෙහි බලපාන වෙනත් සියලු කරුණු සහ අවස්ථානුගත කරුණු ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් අය කළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවේ ප්‍රමාණය ද එහි දැක්විය යුතුය.

(2) පැවරුම් සාධන පත්‍රයක් සහතික කරන සෑම මහජන නොතාරිස්වරයකුම විසින්, එසේ කිරීමට පෙර, මුද්දර ගාස්තුව ගෙවනු ලබන්නේ යම් වටිනාකමක් මත ද ඒ වටිනාකම පවරනු ලබන දේපළෙහි වටිනාකම වන බවට සෑහීමට පත්වීම සඳහා සියලු යුක්තිසංගත පියවර ගත යුතු ය.

(3) ඇලෙන මුද්දර භාවිත කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් සහතික කරන සෑම මහජන නොතාරිස්වරයකුම විසින්, ඒ සාධන පත්‍රයට නියමිත විස්තරයෙන් සහ වටිනාකමින් යුක්ත මුද්දර ඇලවිය යුතු අතර, මේ ප්‍රඥප්තියෙහි විධාන කරනු ලැබ ඇති ආකාරයට ඒවා අවලංගු කොට ඒ සාධන පත්‍රයෙහි ඇලවූ මුද්දර ගණන සහ ඒවායේ වටිනාකම ඔහුගේ සහතික කිරීමෙහි සඳහන් කළ යුතුය.

(4) යම් සාධක පත්‍රයක් මත ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව 40(2) සහ (3) වන වගන්තියේ දක්වා ඇති ආකාරයට ගෙවා ඇති අවස්ථාවකදී, බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද ගෙවීමේ සහතිකය යථා පරිදි ඒ සාධන පත්‍රයට අලවා ඇති බවත් සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරන අවස්ථාවේදී හෝ ඊට පෙර මුද්දර ගාස්තු ගෙවා නොමැති විටක ඊට හේතු ද ඒ සාධන පත්‍රය සහතික කරන මහජන නොතාරිස් වරයා විසින් ඒ සාධන පත්‍රයෙහි සහතික කළ යුතුය.

3 වන කොටස

XXIV වන පරිච්ඡේදය

අභියාචන

පළාත් කොමසාරිස් වරයා වෙත අභියාචන ඉදිරිපත් කිරීම.

79.(1) පළාත් තක්සේරුකරුවකු විසින් යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් කරනු ලැබූ තක්සේරුවකින් හෝ අතිරේක තක්සේරුවකින් හෝ මේ ප්‍රඥප්තියේ 1 වන කොටස යටතේ පනවනු ලැබූ යම් දණ්ඩනයකින් හෝ 62 වන වගන්තිය යටතේ දෙනු ලැබූ මතප්‍රකාශයකින් හෝ 2 වන කොටසේ 57(1)(ආ) වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ නියමයකින් අතෘප්තියට පත් යම් තැනැත්තකු විසින්, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ තක්සේරුවට අතිරේක තක්සේරුවට, දණ්ඩනයට, මතයට හෝ නියමයට විරුද්ධව අභියාචනයක්, ඒ තක්සේරුව, අතිරේක තක්සේරුව, දණ්ඩනය, මතය හෝ නියමය පිළිබඳ දැන්වීම තමාට ලැබී දින තිහක් ඇතුළතදී කොමසාරිස්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකිය. ඒ අභියාචනය තීරණය කිරීම පොරොත්තුවෙන් පිරිවැටුම් බද්ද හෝ මුද්දර ගාස්තුව හෝ ඉන් යම් කොටසක් හෝ ගෙවීම නතර කළ යුතු බවට කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඒ තැනැත්තා විසින්, ඔහුගේ අභියාචනය ගැන නොතකා, ඒ තක්සේරුවෙන්, අතිරේක තක්සේරුවෙන් හෝ මතය මගින් හෝ නියම කරනු ලැබූ නැතහොත් පනවනු ලැබූ පිරිවැටුම් බද්ද හෝ මුද්දර ගාස්තුව, මේ ප්‍රඥප්තියෙන් ඒ මත පනවනු ලැබූ යම් දණ්ඩනයක්ද සමඟ ගෙවිය යුතුය. කොමසාරිස්වරයා විසින් ඉහත සඳහන් පරිදි වූ නියමයක් කරනු ලැබූ විට, නවත්වනු ලැබූ

පිරිවැටුම් බද්ද, මුද්දර ගාස්තුව, හෝ එහි යම් කොටසක්. ගිහ සබා ඇති සේ නොසලකනු ලැබිය යුතුය.

එසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම, රෝගාතුරවීම, හෝ වෙනත් යුක්ති සහගත හේතුවක් නිසා, නියමිත කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී අභියාචනය කිරීමට අභියාචකට නොහැකි වී තිබුණු බවට කොමසාරිස් වරයා සෑහීමට පත් වුවහොත්, අභියාචනය ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ කාලය කොමසාරිස්වරයා විසින් දීර්ඝ කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) සෑම අභියාචනයක්ම කොමසාරිස්වරයා අමතා ලියවිල්ලකින් වූ පෙත්සමක් මගින් ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර, ඒ අභියාචනයට හේතු අඩුලුහුඩුවක් නොමැතිව එහි සඳහන් කර තිබිය යුතුය.

(3) තක්සේරුව හෝ අතිරේක තක්සේරුව කර ඇප්පේ වාර්තාවක් නොසැපයීමේ හේතුවෙන් වන අවස්ථාවකදී යථා පරිදි සකස් කරන ලද වාර්තාවක් ද සමග අභියාචන පෙත්සම ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතුය.

(4) (1), (2) සහ (3) වන උපවගන්තිවල විධිවිධානවලට අනුකූල නොවන සෑම අභියාචන පෙත්සමක්ම වලංගු එකක් නොවන්නේය.

(5) වලංගු අභියාචන පෙත්සමක් ලැබුණු විට, තක්සේරුකරුවකුගේ මාර්ගයෙන් වැඩි දුරටත් විමර්ශණයක් පැවැත්වීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් කටයුතු යෙදිය යුතු අතර, ඒ විමර්ශණය කෙරිගෙන යන අතර තුරදී ඒ අභියාචන පෙත්සමේ සඳහන් කාරණා සම්බන්ධයෙන් එකගත්වයකට පැමිනිය හොත්, තක්සේරුව පිළිබඳ අවශ්‍ය ගැලපීම් කිරීම හෝ මතයේ නැතහොත් දැන්වීමේ සඳහන් මුදල් ප්‍රමාණය ඒ අනුව සංශෝධනය කිරීම කරනු ලැබිය යුතුය.

(6) 5 වන උපවගන්තියේ සලස්වා ඇති විධිවිධානවල ආකාරයට අභියාචක සහ තක්සේරුකරු අතර එකගවීමක් ඇති නොවූ අවස්ථාවක, කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචනය විභාග කිරීමට වේලාවක් සහ ස්ථානයක් නියම කළ යුතු ය.

(7) සෑම අභියාචකයකුම අභියාචනය විභාග කිරීම සඳහා නියම කරනු ලැබූ වේලාවෙහි සහ ස්ථානයෙහි කොමසාරිස්වරයා ඉදිරියේ පැමිණ සිටිය යුතු ය. අභියාචකට පෞද්ගලිකව හෝ බලය ලත් නියෝජිතයකුගේ මාර්ගයෙන් හෝ අභියාචනය පිළිබඳ විභාගයට පෙනී සිටිය හැකි ය. අභියාචනයක් පිළිබඳ විභාගය සඳහා සුදුසු යයි කොමසාරිස්වරයා අදහස් කරන වේලාවකදී සහ ස්ථානයකදී පැවැත්වීම පිණිස ඒ විභාගය ඔහු විසින් කලින් කල අඩාලව කල් තැබිය හැකි ය. අභියාචක වෙනුවෙන් බලයලත් නියෝජිතයකු පැමිණ සිටින යම් අවස්ථාවක, කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචනය පිළිබඳ විභාගය අඩාලව කල් තැබිය හැකි අතර, අභියාචනය ගැන තීරණයක් කිරීම සඳහා අභියාචක පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටීම අවශ්‍ය යයි ඔහු සලකන්නේ නම්, අඩාලව කල් තැබූ අභියාචනය පිළිබඳ විභාගය සඳහා නියම කර ඇති වේලාවෙහි සහ ස්ථානයේ අභියාචක පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටිය යුතු යයි ද ඔහු විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකිය. අභියාචනය පිළිබඳ විභාගය සඳහා හෝ අඩාලව කල් තැබූ විභාගය සඳහා නියම කරනු ලැබූ වේලාවෙහි හා ස්ථානයේ පැමිණ සිටීම අභියාචක විසින් හෝ ඔහුගේ බලයලත් නියෝජිතයා විසින් හෝ පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් හෝ පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටින ලෙස කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචකට නියම කරනු ලැබූ විට, එසේ පැමිණ සිටීම ඔහු විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්, කොමසාරිස් වරයා විසින් අභියාචනය නිෂ්ප්‍රභ කරනු ලැබිය හැකිය :

එසේ වුව ද, ඒ අභියාචනය පිළිබඳ විභාගයේ දී හෝ අඩාලව කල් තැබූ විභාගයක දී තමාට හෝ තමාගේ බලයලත් නියෝජිතයාට නිසි පරිදි පැමිණ සිටීමට නොහැකි වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ නොසිටීම, රෝගාතුර භාවය හෝ වෙනත් නොවැළැක්විය හැකි හේතුවක් නිසා බව අභියාචක විසින් ඒ අභියාචනය නිෂ්ප්‍රභ කරනු ලැබීමෙන් පසු යුක්ති සහගත කාලයක් ඇතුළත කොමසාරිස්වරයාට ඒත්තු ගැන්වුවහොත් ඔහු විසින් නිෂ්ප්‍රභ කිරීමේ නියමය ඉවත් කොට අභියාචනයේ විභාගය සඳහා වේලාවක් සහ ස්ථානයක් නියම කළ හැකි ය.

(8) අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි දිය හැකි යයි කොමසාරිස්වරයා සලකන යම් තැනැත්තකු තමා ඉදිරියට කැඳවීමේ බලය කොමසාරිස්වරයාට ඇති අතර කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තා දිවුරුම් පිට හෝ අන් ලෙසකින්

හෝ විභාග කරනු ලැබිය හැකි ය. එසේ පැමිණ සිටීමේ දී ඒ තැනැත්තා විසින් අවශ්‍යයෙන් ම දරන ලද යම් යුක්ති සහගත වියදමක් ලබා ගැනීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔහුට ඉඩ දිය යුතු හැකි ය.

(9) යම් අභියාචනයක් පිළිබඳව තම තීරණය කිරීමට පෙර, යම් තැනැත්තකු වෙත ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් කිරීමෙන්, ඒ තැනැත්තා සන්තකයෙහි තිබෙන්නා වූ ද, ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් කරනු ලබන්නා වූ ද යම් ඔප්පු, පිඹුරු, නාම ලේඛන, සාධන පත්‍ර, පොත්, ගිණුම්, තොග ලැයිස්තු, චෙක් පත්, විගණක වාර්තා හෝ තක්සේරු වාර්තා හෝ වෙනත් ලේඛන ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිත කාල සීමාව ඇතුළත, පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ කොම-සාරිස්වරයා වෙත එවන ලෙස හෝ ඒ තැනැත්තාට නියම කිරීමට අවශ්‍ය යයි කොමසාරිස්වරයා සලකන්නේ නම්, ඔහු විසින් එසේ කළ හැකිය.

(10) අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් අභියාචකගේ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ සාක්ෂි කොමසාරිස්වරයා විසින් විභාග කරනු ලබන අවස්ථාවක ඒ සාක්ෂි පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගැනීම හෝ තබා ගැනීමට සැලැස්වීම හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් කළ යුතුය.

(11) මේ වගන්තිය යටතේ අභියාචනයක් තීරණය කිරීමේ දී අභියාචනය කරනු ලැබ ඇත්තේ යම් මතයකට විරුද්ධව ද ඒ බදුය කොමසාරිස්වරයා විසින් ස්ථිර කිරීම හෝ සංශෝධනය කිරීම හෝ කළ හැකිය ; නැතහොත් අභියාචනය කරනු ලැබඇත්තේ දැන්වීමේ සඳහන් යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් සම්බන්ධයෙන්ද ඒ මුදල කොමසාරිස්වරයා විසින් ස්ථිර කිරීම, අඩු කිරීම, වැඩි කිරීම හෝ අවලංගු කිරීම කළ හැකි ය. අනතුරුව කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචනය පිළිබඳ තම තීරණය අභියාචකට ලියවිල්ලකින් දැනුම් දිය යුතුය.

(12) අභියාචනයක් අවසාන වශයෙන් තීරණය කළ විට හෝ 1 වන උපවගන්තිය යටතේ රඳවා ගනු ලැබූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර

ගාස්තුවක් ගෙවිය යුතු යැයි හෝ මුල් තක්සේරුව මගින් පිරිවැටුම් බද්ද නැතහොත් මුද්දර ගාස්තුව වැඩි යයි කොමසාරිස්වරයා විසින් නියමයක් කරනු ලැබූ විට, එවැනි යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ පිරිවැටුම් බද්දක ශේෂයක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක ශේෂයක් ගෙවිය යුතු කවර දිනයකදීද නැතහොත් කවර දිනයකට පෙරද යන්න කොමසාරිස්වරයා විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් අභියාචක වෙත දැනුම් දිය යුතුය. එසේ නොගෙවනු ලැබූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් පැහැර හැර ඇති පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(13) යම් තක්සේරුවකට හෝ මතයකට හෝ නියමයකට විරුද්ධව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර ඇති අවස්ථාවකදී, දැන්වීමෙහි සඳහන් යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් ගෙවීම 1 වන උපවගන්තිය යටතේ රඳවා ගෙන ඇති විටක, ඒ අභියාචනය පිළිබඳ පරීක්ෂණය පවත්වන අවස්ථාවේදී හෝ ඒ අභියාචනය විභාග කරන අතරතුරේදී, ඒ තක්සේරුව පිළිබඳ අභියාචක වෙත දෙනු ලැබූ ලිඛිත නිවේදනයෙහි සඳහන් නියමය සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම් බද්ද වශයෙන් හෝ මුද්දර ගාස්තුව වශයෙන් එක්තරා මුදල් ප්‍රමාණයක් තමන් විසින් ගෙවිය යුතු බව නැතහොත් ගෙවන්නට සිදු විය හැකි බවට අභියාචක එකඟ වුණහොත් පුවහොත්, දැන්වීමෙහි සඳහන් දිනයේදී හෝ ඊට පෙර ඒ මුදල ගෙවන ලෙස කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔහුට නියම කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ නොගෙවනු ලැබූ යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් හිඟ හිට ඇති මුදලක් සේ සලකනු ලැබිය යුතුය.

XXV වන පරිච්ඡේදය

සමාලෝචන මණ්ඩලය වෙත අභියාචනා කිරීම

80. (1) මෙහි මින්මතු විධිවිධාන සලසා ඇති ආකාරයෙන් අභියාචනා විභාග කිරීමේ කාර්යය සඳහා අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතු සාමාජිකයන් පස් දෙනකුගෙන් සමන්විත (මෙහි මින් මතු "මණ්ඩලය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) සමාලෝචන මණ්ඩලයක් විය යුතු ය. එසේ පත් කරන ලද මණ්ඩලයේ සෑම සාමාජිකයකුම අවුරුදු තුනක් නොඉක්මවන කාලයක් සඳහා ධුරය දැරිය යුතු ය. එහෙත් ඔහු නැවත පත් කරනු ලැබීම සඳහා සුදුස්සෙක් වන්නේ ය. අමාත්‍යවරයා විසින් සාමාජිකයකු සභාපතිවරයා වශයෙන් පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයකු විය යුතු අතර, ඔහු අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) සභාපතිවරයා විසින් නම් කරනු ලැබූ කවර හෝ සාමාජිකයන් තිදෙනෙකු විසින් යම් අභියාචනයක් විභාග කළ හැකි ය.

(4) පළාත් කොමසාරිස්වරයාගේ ඉල්ලීම පිට, මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයා විසින් මණ්ඩලයේ රැස්වීමක් කැඳවිය යුතු ය.

(5) මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන්ගේ සහ ලේකම්වරයාගේ පාරිශ්‍රමිකය අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කළ යුතු ය.

81. (1) කොමසාරිස්වරයා වෙත 79 වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ අභියාචනයක් පිළිබඳව ඔහු විසින් කරන ලද තීරණයකින් අතෘප්තියට පත්වූ යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ තීරණය සම්බන්ධයෙන් තමා අතෘප්තියට පත්වූ බව කොමසාරිස්වරයා වෙත ලියවිල්ලකින් දන්වනු ලැබිය හැකි ය. එවැනි සෑම දැන්වීමක් ම තීරණයේ දින සිට එක් සතියක් ඇතුළත කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) කොමසාරිස්වරයාගේ තීරණය පිළිබඳව තමා අතෘප්තියට පත්වූ බව අභියාචක විසින් (1) වන උපවගන්තියට අනුකූලව දන්වනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, ඒ තීරණයේ දින සිට එක් මාසයක් ඇතුළත කොමසාරිස්වරයා විසින් එම තීරණය සඳහා වූ තම හේතු අභියාචක වෙත ලියවිල්ලකින් ප්‍රේෂණය කළ යුතු ය.

(3) කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය සඳහා වූ හේතු (2) වන උපවගන්තිය යටතේ ප්‍රේෂණය කිරීමේ දින සිට එක් මාසයක් ඇතුළත, අභියාචක විසින් මණ්ඩලය අමතන ලද ලියවිල්ලකින් වූ පෙත්සමක් මගින් ඒ තීරණයට විරුද්ධව අභියාචනය කළ හැකි ය. එවැනි සෑම පෙත්සමක් ම –

(අ) අභියාචනය කරනු ලබන්නේ කොමසාරිස්වරයාගේ යම් තීරණයකට විරුද්ධව ද ඒ තීරණයේ පිටපතක් සමඟ විය යුතු ය;

(ආ) එට විරුද්ධ අභියාචනය කරනු ලබන්නේ යම් හේතු සම්බන්ධයෙන් ද එම හේතු සංක්ෂිප්ත වශයෙන් දැක්විය යුතු ය; තව ද

(ඇ) මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයාට භාර දෙනු ලැබිය යුතු ය.

පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචන සමාලෝචන මණ්ඩලයට යොමු කළ හැකි ය.

82. කොමසාරිස්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද යම් වලංගු අභියාචනයක් ඔහු විසින් සමාලෝචන මණ්ඩලයට යොමු කළ යුතු අතර, මණ්ඩලය විසින් ඒ අභියාචනය විභාග කොට තීරණය කළ යුතු ය. තව ද ඒ අනුව එසේ යොමු කරන ලද යම් අභියාචනයක් විභාග කොට තීරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් 83 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතු ය.

83. (1) අභියාචනා පෙත්සමක් ලැබීමෙන් පසුව හැකි ඉක්මනින් මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයා විසින්, අභියාචනය විභාග කිරීම සඳහා දිනයක්, වේලාවක් සහ ස්ථානයක් නියම කළ යුතුය. තව ද අභියාචක සහ කොමසාරිස්වරයා යන දෙදෙනාටම ඒ පිළිබඳව දින දහ හතරක දැන්වීමක් දෙනු ලැබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමක් ලැබුණ විට, 79(10) වන වගන්තිය යටතේ පවත්වා ගෙන යනු ලබන සාක්ෂි වාර්තාවේ පිටපතක් කොමසාරිස්වරයා විසින් මණ්ඩලයට ප්‍රේෂණය කළ යුතු ය.

(3) අභියාචනයක් විභාග කිරීමේ දී සෑම අභියාචකයකු විසින් ම, පෞද්ගලිකව හෝ බලයලත් නියෝජිතයකු මගින් හෝ පැමිණ සිටිය යුතු ය. අභියාචක පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටීම හැකි කිරීමට අවශ්‍ය යයි මණ්ඩලය විසින් කල්පනා කරනු ලබන යම් කාලයක් සඳහා මණ්ඩලය විභාගය කල් තබනු ලැබිය හැකි ය.

(4) යම් අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ තක්සේරුවකට, මතයකට නැතහොත් නියමයකට විරුද්ධව ද, ඒ තක්සේරුව කරනු ලැබූ හෝ මතය දෙනු ලැබූ හෝ නියමය පනවනු ලැබූ තක්සේරුකරු හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් බලය දෙනු ලැබූ වෙනත් යම් තැනැත්තකු ඒ අභියාචනය විභාග කරනු ලබන මණ්ඩලයේ රැස්වීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය කරන ලද තක්සේරුව සනාථ කිරීමෙහි ලා පැමිණ සිටිය යුතු ය.

(5) අවස්ථාවෝචිත පරිදි අභියාචනයේ දී හෝ නැතහොත් 82 වන වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් යොමු කරනු ලැබූ විට කොමසාරිස්වරයා විසින් ස්ථිර කරනු ලැබූ තක්සේරුව මතය හෝ නියමය අධික බව හෝ වැරදි සහගත බව ඔප්පු කිරීමේ බලය අභියාචක වෙත පැවරෙන්නේ ය.

(6) සියලු අභියාචනා රහස්ගතව විභාග කළ යුතු ය.

(7) අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි දීමට හැකි යයි මණ්ඩලය විසින් සලකනු ලබන යම් තැනැත්තකුට විභාගයේ දී පැමිණ සිටීමට සිතාසි නිකුත් කිරීමට මණ්ඩලයට බලය ඇත්තේ ය. තව ද සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් දිවුරුම් මත හෝ අන්‍යාකාරයකින් ඔහු විභාග කරනු ලැබිය හැකි ය. එසේ පැමිණ සිටින යම් තැනැත්තකුට එසේ පැමිණ සිටීමේ ඔහු විසින් අවශ්‍යයෙන් දරන ලද යුක්ති-සහගත වියදම් කිසිවකට මණ්ඩලය විසින් ඉඩ දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(8) මණ්ඩලයේ නැමැත්ත ඇතිව සහ මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන යම් නියමයන් මත හැර කොමසාරිස්වරයා [illegible] ඉදිරියේ ඉදිරිපත් කරනු නොලැබුවා වූ යම් ලේඛනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ කොමසාරිස්වරයා ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙනු නොලැබුවා වූ යම් සාක්ෂිකරුවකුගේ සාක්ෂි හෝ කොමසාරිස්වරයා ඉදිරියේ වූ විභාගයේ දී එවකටත් වාර්තා ගත කරනු ලැබුවා වූ යම් සාක්ෂිකරුවකුගේ සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට මණ්ඩලය විසින් විභාගයේ දී අභියාචකට ඉඩ දෙනු ලැබිය යුතු ය.

(9) අභියාචන විභාගයේ දී මණ්ඩලය විසින් (8) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව වාචික වුව ද නැතහොත් ලේඛනගත වුව ද ගෙනහැර දක්වන ලද සාක්ෂි කිසිවක් ආවේශය කිරීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම මණ්ඩලය විසින් කළ හැකි අතර සාක්ෂි ආවේශය කිරීමට අදාළ සාක්ෂි ආඥාපනතේ විධිවිධාන අදාළ නොවිය යුතු ය.

(10) අභියාචනා විභාග කිරීමෙන් පසුව අවස්ථාවෝචිත පරිදි අභියාචනය මත හෝ 82 වන වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් යොමු කරනු ලැබූ පරිදි කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය කරන ලද තක්සේරුව මණ්ඩලය විසින් ස්ථිර කිරීම අඩු කිරීම වැඩි කිරීම හෝ නිෂ්ප්‍රභ කිරීම කළ හැකිය. නැතහොත් එම විෂය ඒ පිළිබඳ මණ්ඩලයේ මතය සමග කොමසාරිස්වරයා වෙත ප්‍රේෂණය කළ හැකි ය. මණ්ඩලය විසින් විෂයයක් එසේ ප්‍රේෂණය කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක මණ්ඩලයේ මතය අනුව අවශ්‍ය පරිදි කොමසාරිස්වරයා විසින් තක්සේරුව ප්‍රතිශෝධනය කළ යුතු ය. මණ්ඩලයේ තීරණය අභියාචකට සහ කොමසාරිස්වරයාට ලියවිල්ලකින් දැන්විය යුතු ය.

(11) (10) වන වගන්තිය යටතේ මණ්ඩලය විසින් ඒ තක්සේරුව සම්බන්ධයෙන් අඩු කිරීමක් හෝ නිෂ්ප්‍රභ කිරීමක් කරනු නොලබන අවස්ථාවක රුපියල් පස්සියයක් නොඉක්මවන මුදලක් මණ්ඩලයේ ගාස්තු ගෙවීමට මණ්ඩලය විසින් අභියාචකට නියම කළ හැකි අතර එය තක්සේරුවෙන් අය කරනු ලැබූ බද්දට එකතු කොට ඒ සමග අයකර ගනු ලැබිය යුතු ය.

XXVI වන පරිච්ඡේදය.

අභියාචනාධිකරණයට කරනු ලබන අභියාචන

නීති ප්‍රශ්නයක් මත අභියාචනාධිකරණයට අභියාචනා කිරීම.

84. (1) මණ්ඩලයේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය:

එසේ වුව ද නීති ප්‍රශ්නයන් පිළිබඳව අභියාචනාධිකරණයේ මතය ලබා ගැනීම සඳහා එකී තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීමක් කරන ලෙස අභියාචක විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ මණ්ඩලය වෙත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. ඒ ඉල්ලීම, මණ්ඩලයේ තීරණය, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, කොමසාරිස්වරයා වෙත හෝ අභියාචක වෙත ලියවිල්ලකින් දැනුම් දෙන ලද දින සිට එක් මාසයක් ඇතුළත, රුපියල් පනහක ගාස්තුවක් ද සමග ලියවිල්ලකින් මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබුවහොත් මිස එය භාර නොගත යුතු ය.

(2) මණ්ඩලය විසින් තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීමක දී එහි සිද්ධි ද මණ්ඩලයේ තීරණය ද බදු මුදල් රුපියල් පන් දහසක් ඉක්මවන අවස්ථාවක ප්‍රස්තුත බදු මුදල ද සඳහන්ව තිබිය යුතු අතර, ඒ තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීම කරන ලෙස මණ්ඩලයෙන් ඉල්ලා සිටින පාර්ශ්වකරු විසින් ඒ තීරණයට අදාල කරුණු සැල කරන ලද සහ අත්සන් කරන ලද විට, එය තමා වෙත ලැබීමෙන් දින දහ හතරක් ඇතුළත අභියාචනාධිකරණය වෙත යවනු ලැබිය යුතු ය.

(3) මුද්දර ආඥාපනතේ විධිවිධාන අදාල කිරීමේ කාර්ය සඳහා –

(අ) අභියාචනාධිකරණය වෙත මේ වගන්තිය යටතේ ඉදිරිපත් කරන ලද එකී තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීමක් පිළිබඳව අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියේ පැවැත්වුණු හෝ එවැනි කරුණු සැලකිරීමක් පිළිබඳව කරන ලද විභාගයක තීරණයක් පිළිබඳ හෝ ඒ පිළිබඳව අවයානයක් කිරීම පිළිබඳ පවත්වනු ලැබූ සියලු නඩු කටයුතු රුපියල්

XXVI වන පරිච්ඡේදය.

අභියාචනාධිකරණයට කරනු ලබන අභියාචන

තීති ප්‍රශ්නයක් මත අභියාචනාධිකරණයට අභියාචනා කිරීම.

84. (1) මණ්ඩලයේ තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය:

එසේ වුව ද නීති ප්‍රශ්නයක් පිළිබඳව අභියාචනාධිකරණයේ මතය ලබා ගැනීම සඳහා එකී තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීමක් කරන ලෙස අභියාචක විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ මණ්ඩලය වෙත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. ඒ ඉල්ලීම, මණ්ඩලයේ තීරණය, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, කොමසාරිස්වරයා වෙත හෝ අභියාචක වෙත ලියවිල්ලකින් දැනුම් දෙන ලද දින සිට එක් මාසයක් ඇතුළත, රුපියල් පනහක ගාස්තුවක් ද සමග ලියවිල්ලකින් මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබුවහොත් මිස එය භාර නොගත යුතු ය.

(2) මණ්ඩලය විසින් තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීමක දී එහි සිද්ධි ද මණ්ඩලයේ තීරණය ද බදු මුදල් රුපියල් පන් දහසක් ඉක්මවන අවස්ථාවක ප්‍රස්තුත බදු මුදල ද සඳහන්ව තිබිය යුතු අතර, ඒ තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීම කරන ලෙස මණ්ඩලයෙන් ඉල්ලා සිටින පාර්ශ්වකරු විසින් ඒ තීරණයට අදාළ කරුණු සැල කරන ලද සහ අත්සන් කරන ලද විට, එය තමා වෙත ලැබීමෙන් දින දහ හතරක් ඇතුළත අභියාචනාධිකරණය වෙත යවනු ලැබිය යුතු ය.

(3) මුද්දර ආඥාපනතේ විධිවිධාන අදාළ කිරීමේ කාර්ය සඳහා -

(අ) අභියාචනාධිකරණය වෙත මේ වගන්තිය යටතේ ඉදිරිපත් කරන ලද එකී තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිරීමක් පිළිබඳව අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියේ පැවැත්වුණු හෝ එවැනි කරුණු සැලකිරීමක් පිළිබඳව කරන ලද විභාගයක තීරණයක් පිළිබඳ හෝ ඒ පිළිබඳව අවසානයක් කිරීම පිළිබඳ පවත්වනු ලැබූ සියලු නඩු කටයුතු රුපියල්

පත් අගයක වටිනාකමින් යුක්ත හෝ කරන ලද තීරණය පිළිබඳ කරුණු සැලකිරීමේදී මණ්ඩලය විසින් ප්‍රස්තුත බදු මුදල වශයෙන් සඳහන් කරනු ලැබූ වැඩි මුදලක වටිනාකමින් යුක්ත අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියෙහි වූ සිවිල් නඩු කටයුතු ලෙස සැලකිය යුතු ය.

(ආ) එසේ කරන ලද තීරණය පිළිබඳ සෑම කරුණු සැලකිරීමක් ම, මණ්ඩලය විසින් ඊට අමුණනු ලැබූ පොත්, ලේඛන සහ ලියවිලි ද සමග අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියෙහි වූ සිවිල් නඩු කටයුතුවල නඩු වාර්තාවක් ලෙස සැලකිය යුතු ය.

(ඇ) කොමසාරිස්වරයා අභියාචක වන්නේ නම්, ඔහු නිල බලය අනුව නඩුවක් පවරන රජයේ නිලධරයකු වශයෙන් ද නැතහොත් ඔහු අභියාචනයක වගඋත්තරකරුවන්නේ නම් ඔහු නිල බලයෙන් නඩුවක් පවරනු ලැබූ රජයේ නිලධරයකු වශයෙන් ද සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(4) අභියාචනාධිකරණය වෙත තීරණයට අදාළ කරුණු සැල කරන ලෙස ඉල්ලා සිටින පාර්ශ්වකරු විසින් ඒ කරුණු සැලකිරීම එසේ කරන වේලාවෙහි හෝ ඊට පෙර ප්‍රථිය ඉල්ලීමෙන් කරුණු සැලකිරීමක් කරනු ලැබූ බව දන්වමින් ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් අනෙක් පාර්ශ්වකරු වෙත යැවිය යුතු අතර, එකී කරුණු සැලකිරීමෙහි පිටපතක් ද ඒ පාර්ශ්වකරු වෙත සැපයිය යුතු ය.

(5) යම් කරුණු සැලකිරීමක් සංශෝධනය කිරීම පිණිස, අභියාචනාධිකරණයෙහි යම් විනිශ්චයකාරවරයකු විසින් මණ්ඩලය වෙත එය ආපසු යවනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ අනුව කරුණු සැල කිරීම මණ්ඩලය විසින් සංශෝධනය කළ යුතු ය.

(6) අභියාචනාධිකරණයෙහි එක් විනිශ්චයකාරවරයකු හෝ ඊට වැඩි ගණනක් විසින්, එකී කරුණු සැලකිරීමෙන් උද්ගතවන යම් නීති ප්‍රශ්නයක් විභාග කොට තීරණය

කළ හැකි අතර, ඒ ප්‍රශ්නය පිළිබඳව අධිකරණය එළඹි තීරණය සම්බන්ධයෙන් අභියාචනය කරනු ලැබුවේ යම් මතයකට විරුද්ධව ද ඒ මතය ස්ථිර කිරීම හෝ සංශෝධනය කිරීම ඒ අනුව කළ හැකි අතර, මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලැබූ තක්සේරුව හෝ දැක්වීම සම්බන්ධයෙන් ස්ථිර කිරීමක්, අඩු කිරීමක්, වැඩි කිරීමක් හෝ නිෂ්ප්‍රභ කිරීමක් කළ හැකි ය. නැතහොත් ඒ පිළිබඳව අධිකරණයේ මතය සමග සැල කරනු ලැබූ කාරණය මණ්ඩලය වෙත ප්‍රේෂණය කරනු ලැබිය හැකි ය.

(7) අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී අභියාචනාධිකරණයෙහි ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් ද (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවනු ලැබූ මුදල සම්බන්ධයෙන් ද සුදුසු යයි අධිකරණය සලකන ආඥාවක් අධිකරණය විසින් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(8) (6) වන උපවගන්තිය යටතේ අභියාචනාධිකරණය විසින් කරනු ලැබූ යම් ආඥාවකට විරුද්ධව කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ වෙනත් යම් පාර්ශ්වකරුවකු විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත අභියාචනය කිරීමට හැකි කිරීමේ කාර්ය සඳහා සහ අභියාචනාධිකරණයේ තීන්දුවකට විරුද්ධව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත අභියාචනය කිරීමට අදාළ යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන අදාළ කිරීමේ කාර්ය සඳහා –

(අ) (6) වන උපවගන්තිය යටතේ අභියාචනාධිකරණය විසින් කරන ලද ආඥාවක් සහ ඒ සමග (7) වන උපවගන්තිය යටතේ ඒ අධිකරණය විසින් කරන ලද යම් ආඥාවක් පළාත් කොමසාරිස්වරයා සහ ඒ වෙනත් පාර්ශ්වකරු අතර වූ සිවිල් නඩුවකදී අභියාචනාධිකරණය විසින් කරන ලද අවසාන නඩු තීන්දුවක් ලෙස සැලකිය යුතු ය ;

(ආ) ඒ සිවිල් නඩුවේ ප්‍රස්තුත කාරණයෙහි වටිනාකම රුපියල් පන් දහසක් ලෙස සැලකිය යුතුය:

එසේ වුව ද මණ්ඩලය විසින් ප්‍රස්තුත බදු මුදල් ප්‍රමාණය වශයෙන් රුපියල් පන් දහසකට වැඩි ප්‍රමාණයක්, කරන ලද කරුණු සැලකිරීමෙහි දක්වා ඇති අවස්ථාවක, ඒ සිවිල් නඩුවෙහි ප්‍රස්තුත කාරණයෙහි වටිනාකම එසේ දක්වා ඇති වැඩි ප්‍රමාණය ලෙස සැලකිය යුතු ය;

තව ද

(ඈ) එවැනි යම් අභියාචනයක් සම්බන්ධයෙන් එවැනි යම් ලිඛිත නිනියකින් නියමිත යම් මුදලක් තැන්පත් කරන ලෙස හෝ යම් ගාස්තුවක් ගෙවන ලෙස හෝ යම් ඇපයක් තබන ලෙස කොමසාරිස්වරයාට නියම කරනු නොලැබිය යුතු ය.

XXXVII වන පරිච්ඡේදය.

බද්ද අයකර ගැනීම

85. (1) මේ පරිච්ඡේදයේ "බද්ද" යන්නෙහි "පිරිවැටුම් බද්දක්" සහ මුද්දර ගාස්තුවක් සහ ඒ "පිරිවැටුම් බද්දට" හෝ "මුද්දර ගාස්තුවට" එකතු කරන ලද යම් මුදලක් සහ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ දරන ලද කවර වූ යම් දඩ, දණ්ඩන, මුදල්, ගාස්තු හෝ වියදම් ඇතුළත් වේ.

(2) 4 වන වගන්තිය සහ 57 (1) (ආ) වගන්තිය යටතේ වූ යම් දැන්වීමක් මඟින් ගෙවීමට නියමිත බදු මුදල ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් දිනයට පෙර ගෙවිය යුතු අතර එසේ නොගෙවන ලද බද්දක් පැහැර හරිනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(3) 11 වන සහ 12 වන වගන්ති යටතේ සහ 57 (1)(ආ) වගන්තිය යටතේ සෑම කාර්තුවක් තුළ ගෙවිය යුතු බද්ද, එහි සඳහන් දින හෝ ඊට පෙර ගෙවනු නොලැබූ අවස්ථාවක, ඒ බද්ද සහ බද්දෙන් සියයට 10 ක්

සහ ගෙවීම නොකළ සෑම මාසයක් සඳහා පැහැර හැර ඇති බද්දෙන් සියයට 2 ක දණ්ඩන මුදලක් පැහැර හරිනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තා ගෙවීම පැහැර හැර ඇති තැනැත්තකු ලෙස සැලකිය යුතු ය:

එසේ වුව ද, දණ්ඩන මුදලක් ලෙස ගෙවිය යුතු මුළු මුදල ගෙවීම පැහැර හරින ලද ගාස්තුවෙන් සියයට පනහක් නොඉක්මවිය යුතු ය.

(4) යම් අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර ඇති විටක, ඒ අභියාචනයේ තීරණය ලැබෙන තෙක් යම් බද්දක් හෝ එහි යම් කොටසක් ගෙවීම අත්හිටුවා තබන ලෙස කොමසාරිස්වරයා නියම කළහොත් මිස, ඒ අභියාචනය නොතකා එය ගෙවිය යුතු ය. එවැනි නියමයක් කරන ලද විටක එසේ ගෙවීම අත්හිටුවා තබන ලද බද්ද පැහැර හරින ලද්දක් ලෙස නොසැලකිය යුතු ය.

(5) (3) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවීම අත්හිටුවා තබන ලද බද්ද හෝ එහි යම් කොටසක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීමට ඉඩ ඇති බව හෝ අභියාචක තම අභියාචනයේ කටයුතු අයුක්ති සහගත ලෙස ප්‍රමාද කරන බව හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, ඔහු විසින් ඒ උපවගන්තිය යටතේ කළ නියමය ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කොට අවස්ථානුකූලව අවශ්‍ය යයි ඔහුට පෙනී යන යම් අලුත් නියමයක් කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒ අලුත් නියමයෙහි සඳහන් කරනු ලබන දින හෝ ඊට පෙර නොගෙවන ලද යම් බද්දක් පැහැර හරින ලද්දක් ලෙස සැලකිය යුතු ය.

(6) මේ කොටස යටතේ අභියාචනයක් පිළිබඳව අවසාන තීරණයක් කරනු ලැබූ විට හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් යම් නියමයක් කරනු ලැබූ විට, (4) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවීම අත්හිටුවන ලද යම් බද්දක් ගෙවිය යුතු වන අවස්ථාවක හෝ දැන්වීමක් යටතේ ගෙවනු ලැබිය යුතු බද්ද හෝ බද්දක ශේෂයක් යම් දිනයක හෝ ඊට පෙර ගෙවිය යුතු ද

ඒ දිනය නියම කරමින් කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචක වෙත ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් යැවිය යුතු ය. ඒ දිනයට පෙර ගෙවනු නොලැබූ යම් බද්දක් පැහැර හරින ලද්දක් ලෙස සැලකිය යුතු ය.

86. ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබූ යම් බද්දක්, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාගේ සියලු වත්කම් විෂයෙහි ප්‍රථම වැය බරක් විය යුතු ය:

එසේ වුව ද -

(i) 88 වන වගන්තියෙහි විධිවිධානවලට අනුව තහනමට ගනු ලැබීමට පෙර පැහැර හැරි තැනැත්තා විසින් වටිනාකම දී සද්භාවයෙන් මිළදී ගන්නකුට විකුණන ලද වත්කම්වලට ඒ වැය බර ව්‍යාප්ත නොවිය යුතු ය; නැතහොත් ඒ වැය ඒ වත්කම්වලට බල නොපෑ යුතු ය. තව ද,

(ii) නිශ්චල දේපළ සම්බන්ධයෙන් වූ විට, දේපළ තහනම් කරනු ලැබූ දිනට පෙර, වටිනාකම දී සද්භාවයෙන් ඇති කරනු ලැබ ලියාපදිංචි කරන ලද බදු දීමකට හෝ බැඳීමකට ඉහළින් ප්‍රමුඛත්වයක් පැහැර ඇති මුදලට නොලැබිය යුතු ය.

87. (1) යම් බද්දක් පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක, මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලසා ඇති කවර හෝ ආකාරයකින් ඒ බද්ද ලබා ගැනීම සඳහා කටයුතු කිරීමට පෙර කොමසාරිස්වරයා විසින් -

(අ) ඒ බද්දෙහි විස්තර ; සහ

(ආ) ඒ බද්ද අය කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීමට අදහස් කරන බව

සඳහන් කරමින්, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා වෙත ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් නිකුත් කළ යුතු ය.

(2) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා විසින් 57(1)(ආ) වගන්තිය යටතේ වූ යම් තක්සේරුවකට හෝ දැන්වීමකට විරුද්ධව තිස් කාලසීමාව ඇතුළත අභියාචනයක් කරනු ලැබ නොමැති නම්, මේ වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද දැන්වීමේ දිනයෙහි සිට දිනතිහක් ඇතුළත දී, එසේ නියම කරනු ලැබූ බද්ද පිළිබඳව යම් විරෝධතාවක් ඔහු විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකි අතර කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ විරෝධතා සලකා බලා ඒ පිළිබඳව තම තීරණය දිය යුතු ය. එවිට ඒ තීරණය අවසානාත්මක වන්නේ ය.

(3) මේ වගන්තියේ කුමක් සඳහන් ව ඇත ද, 57(1)(ආ) වගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමකට විරුද්ධව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර ඇත්තා වූ ද, ඒ දැන්වීමේ සඳහන් යම් බද්දක් ගෙවීම කොමසාරිස්වරයාගේ නියමයක් අනුව අත්හිටුවා ඇත්තා වූ ද, ඒ අභියාචනය විභාග කරනු ලබන අතර තුර, ඒ දැන්වීම සම්බන්ධයෙන් ගාස්තු වශයෙන් යම් මුදලක් අයවිය යුතු බවට හෝ අයවීමට ඉඩ ඇති බවට අභියාචක එකඟ වන්නා වූ ද අවස්ථාවක, කොමසාරිස්වරයා විසින්, අභියාචකට ලියවිල්ලකින් දෙනු ලබන දැන්වීමක් මගින්, ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කරනු ලබන යම් දිනයක හෝ එදිනට පෙර දිනයක ඒ මුදල ගෙවන ලෙස අභියාචකට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒ දිනයට පෙර නොගෙවන ලද යම් මුදලක් පැහැර හරින ලද මුදලක් ලෙස සැලකිය යුතු ය.

(4) යම් අභියාචනයක් මේ කොටස යටතේ අවසානාත්මක ලෙස තීරණය කරනු ලැබූ විටක, පැහැර හැර තිබෙන යම් බද්දක් අඩු කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ බද්ද සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු දණ්ඩන මුදල ද සමානුපාතිකව අඩු කරනු ලැබිය යුතු ය.

88. (1) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා කොමසාරිස්වරයා විසින් බදු එකතු කරන්නන් පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (අ) යම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හරින අවස්ථාවක, ඒ බද්ද පිළිබඳ විස්තර ද පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාගේ නම ද ඇතුළත් සහතිකයක් දිසාපතිවරයකුට, පිස්කල් වරයකුට, නියෝජ්‍ය පිස්කල් වරයකුට හෝ

බඳු එකතු කරන්නකු වෙත කොමසාරිස්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒ සහතිකයේ නම් කරනු ලැබූ පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාගේ චංචල දේපළ තහනමට ගෙන විකිණීමෙන් ඔහුගෙන් ගාස්තු අයකර ගැනීමට සැලැස්වීමට ඒ සහතිකය නිකුත් කරනු ලැබූ නිලධරයාට මෙයින් බලය දෙනු ලබන අතර එසේ කරන ලෙස ද ඒ නිලධරයාට මෙයින් නියම කරනු ලැබේ.

(ආ) චංචල දේපළ තහනමට ගැනීම ඉතාමත් යෝග්‍ය යයි ඒ නිලධරයා සලකන ආකාරයට කළ යුතු අතර, ඒ නිලධරයා විසින් යම් චංචල දේපළක් තහනමට ගනු ලැබූ විගස, ඒ දේපළවල ලැයිස්තුවක් වහාම පිළියෙල කොට, ඔහු විසින් එය අත්සන් කොට පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට දී එහි පිටපතක් කොමසාරිස්වරයාට යැවිය යුතු ය.

(ඇ) එසේ තහනමට ගනු ලැබූ දේපළ -

(I) ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදල් වන අවස්ථාවක, පැහැර හැර ඇති ගාස්තුව පියවීම සඳහා ඒ මුදල් ගෙවිය යුතු ය;

(II) විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වන අවස්ථාවක, ඒ මුදල් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි තැන්පත් කළ යුතු අතර, එයින් ලැබෙන මුදල් පැහැර හැර ඇති ගාස්තුව පියවීම සඳහා ගෙවිය යුතු ය;

(III) මුදල් නොවන වෙනත් දේපළක් වන අවස්ථාවක පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා විසින් වියදම් සහ වෙනත් අය කිරීම් ගෙවීමේ වගකීම පිට ඒ දේපළ දින පහක කාලයක් තබාගත යුතු ය.

පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා විසින්, එකී දින පහ ඇතුළත පැහැර හැර ඇති ගාස්තුව සහ එකී වියදම් සහ වෙනත් අයකිරීම් ගෙවනු නොලැබුවහොත් දිසාපති-වරයා, සහකාර දිසාපතිවරයා, පිස්කල්වරයා, නියෝජ්‍ය පිස්කල්වරයා හෝ බදු එකතු කරන්නා විසින් ඒ දේපළ ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ විකිණීමට සැලැස්වීමට හෝ ඒ දේපළ ගණුදෙනු කළ හැකි සාධන පත්‍රයක් හෝ යම් සංස්ථාවක හෝ පොදු සමාගමක කොටසක් හෝ වන අවස්ථාවක, තැරැව්කරුවකු මගින් එදින පවතින වෙළෙඳ අගය අනුව ඒ දේපළ විකිණීමට සැලැස්වීම හෝ කළ යුතු ය.

(ඈ) (III) වන අනුච්ඡේදයේ සඳහන් විකිණීමෙන් උපලබ්ධවන මුදල් ප්‍රමාණය පහත දැක්වෙන පරිදි යෙදවිය යුතුය:-

(I) පළමුව, දේපළ තහනමට ගැනීමේ, තබා ගැනීමේ සහ විකිණීමේ වියදම් සහ ගාස්තු පියවීම සඳහා; සහ

(II) දෙවනුව, පැහැර හැර ඇති බද්ද පියවා ගැනීම සඳහා ඉන්පසු ශේෂ වන යම් මුදලක් වේ නම් එය තහනමට ගනු ලැබූ දේපළෙහි අයිතිකරුට ගෙවිය යුතු ය.

(3) තහනමට ගැනීම ක්‍රියාත්මක නොකරන ලද්දේ වුවද, යම් පැහැර හැරි තැනැත්තකුට විරුද්ධව මේ වගන්තිය යටතේ නීති කෘත්‍යය කරගෙන යාමේ දී බදු අයකරන්නා විසින් දරනු ලැබූ යුක්ති සහගත වියදම් ඔහු විසින් ඒ පැහැර හැරි තැනැත්තා ගෙන් අයකර ගැනීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය. මුදල් තහනමට ගෙන ඇති අවස්ථාවක දී යටකී අන්දමේ යුක්ති සහගත වියදම් පළමුකොට ඒ මුදල්වලින් අඩු කරගනු ලැබිය යුතු ය.

(4) යම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක දී සහ (2) වන උපවගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති ප්‍රකාරයට ඒ බද්ද අයකර ගැනීම ප්‍රායෝගික හෝ යෝග්‍ය නොවන්නේ යයි කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක දී, ඒ බද්ද පිළිබඳ විස්තර, ඒ බද්ද ගෙවිය යුතු තැනැත්තා ගේ හෝ තැනැත්තන්ගේ නම හෝ නම් ඇතුළත් සහතිකයක්, එකී පැහැර හරින්නා පදිංචිව සිටින හෝ ඔහුට අයත් වංචල හෝ නිශ්චල යම් දේපළක් පිහිටා ඇති ප්‍රදේශය විෂයයෙහි අධිකරණ බලය ඇති දිසා අධිකරණය වෙත වෙත නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි අතර, එවිට ඒ බද්ද අයකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍යයයි ඒ දිසා අධිකරණය එයින් සලකනු ලබන පරිදි පැහැර හරින්නාගේ වංචල හෝ නිශ්චල දේපළ සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් හෝ තහනමට ගෙන විකුණන ලෙස ඒ පිස්කල් නිලධරයාට බලය දෙමින් ඇස්කිස් රිට් ආඥාවක් නිකුත් කරන ඒ අධිකරණය විසින් විධාන කළ යුතු ය. සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ 226 සිට 297 දක්වා වූ වගන්තිවල විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, එවැනි තහනමට ගැනීමකට සහ විකිණීමකට අදාළ වන්නේ ය.

මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා "වංචල දේපළ" යන්නට පිරියත සහ යන්ත්‍රෝපකරණ ඇතුළත් වේ.

(5) මේ වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලබන තවර වුවද අවස්ථාවක දී, ඒ පිළිබඳ නිවේදනයක් නොපමාවම පෞද්ගලිකව භාරදීමෙන් හෝ ලියාපදිංචි තැපැලෙන් යැවීමෙන් හෝ විදුලි පුවතක් මගින් හෝ පැහැර හරින්නා වෙත නිකුත් කළ යුතු ය. එහෙත් පැහැර හරින්නා වෙත ඒ නිවේදනය නොලැබීම නිසා මේ වගන්තිය යටතේ වූ නීති කෘත්‍ය අවලංගු නොවන්නේ ය.

89. (1) එසේ තහනමට ගෙන විකිණීමෙන්, පැහැර හැර ඇති බද්ද අයකර ගැනීම කළ නොහැකි බව හෝ යෝග්‍ය නොවන බව කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, හෝ තහනමට ගෙන විකිණීමෙන්, සම්පූර්ණ බද්ද අයකර ගනු නොලැබූ අවස්ථාවක, කොමසාරිස්වරයා විසින්, ඒ බද්දේ විස්තර ද පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා ගේ නම සහ ඔහුගේ අන්තිමට දැන සිටි පදිංචි ස්ථානය ද

දැක්වෙන සහතිකයක් ඒ ප්‍රදේශය පිහිටි කොට්ඨාසය විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත්වරයා වෙත නිකුත් කළ හැකි ය.

එවිට මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින්, බද්ද අයකර ගැනීම සඳහා ඒ පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට විරුද්ධව වැඩිදුර නඩු කටයුතු නොපැවැත්වීමට තරම් කරුණු තිබේ නම්, ඒ කරුණු ඔහු විසින් දැක්වීම පිණිස තමා වෙත කැඳවිය යුතු ය. ඔහු ප්‍රමාණවත් හේතු නොපෙන්වුවහොත්, පැහැර හැර ඇති බද්ද දඩයකින් පමණක් අඩුවට් කළ හැකි හෝ බන්ධනාගාර ගත කිරීමෙන් අඩුවම් නොකළ හැකි වරදක් සඳහා ඒ පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට ඒ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් නියම කරන ලද දණ්ඩන නියමයකින් නියම කරනු ලැබූ දඩයක් ලෙස සැලකිය යුතු අතර, එවිට, ඒ වරද සඳහා නියම කරන ලද දඩයක් ගෙවීම පැහැර හැරීමට අදාළ 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ 291 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන (එහි (අ), (ආ) සහ (ඉ) ඡේද හැර) අදාළ විය යුතු ය. තවද ඒ දණ්ඩන නියමය කරන වේලාවෙහි ඒ උපවගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මහෙස්ත්‍රාත්-වරයා විසින් කළ හැකිව තිබූ විධානයක් ද ඔහු විසින් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) කොමසාරිස්වරයා විසින් (1) වන උපවගන්තියේ කාර්ය සඳහා නිකුත් කරන ලද සහතිකයක ඇති යම් ප්‍රකාශයක නිරවද්‍යතාව ගැන, මේ වගන්තිය යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ප්‍රශ්න කරනු ලැබීම හෝ විභාග කරනු ලැබීම හෝ නොකළ යුතු අතර, ඒ අනුව, ඒ සහතිකයෙහි ඇති යම් ප්‍රකාශයක නිරවද්‍යතාව ගැන සලකා බැලීමට හෝ තීරණය කිරීමට මහෙස්ත්‍රාත්වරයාට බලය පවරන්නක් ලෙස ඒ උපවගන්තියෙහි වූ කිසිවක් තේරුම් නොගත යුතු ය.

(3) 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ 291 වන වගන්තියේ (2) සිට (5) තෙක් වූ උපවගන්තිවල විධිවිධාන කිසිවක් මේ වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් යම් අවස්ථාවකට අදාළ නොවිය යුතු ය.

(4) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් වන්නා වූ ද, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට නියම කරනු ලැබූ ලෙස ඒ උපවගන්තියෙන් සැලකෙන දඩය නොගෙවා පැහැර හැරීම නිසා, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා බන්ධනාගාරගත කිරීමට නියම කරනු ලැබුවා වූ ද යම් අවස්ථාවක, මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ඒ දඩ මුදල ගෙවීමට කල්දීම හෝ ඒ මුදල කොටස් වශයෙන් ගෙවන ලෙස විධාන කිරීම හෝ කළ හැකි ය.

(5) (1) වන උපවගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි හේතු දැක්වීම සඳහා, ඒ උපවගන්තිය යටතේ කල්දීම සඳහා හෝ (4) වන උපවගන්තිය යටතේ දඩය ගෙවීම සඳහා කල්දීම සඳහා හෝ පූර්ව කොන්දේසියක් වශයෙන් ඇප තබන ලෙස අධිකරණය විසින් නියම කළ හැකි ය ; තව ද එසේ ඇප තබන ලෙස පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට නියම කළ විටක, 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ XXXIV වන පරිච්ඡේදයේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතු ය.

(6) කොටස් වශයෙන් යම් මුදලක් ගෙවිය හැකි බවට මහේස්ත්‍රාත්-වරයකු විසින් (4) වන උපවගන්තිය යටතේ විධාන කරනු ලැබ තිබිය දී, එහි යම් කොටසක් පැහැර හරිනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ වනවිට නොගෙවා ඉතිරිව ඇති සියලුම කොටස් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති විටක මෙන් නඩු කටයුතු ඇරඹිය හැකි ය.

(7) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් නඩු කටයුත්තක දී කොමසාරිස්වරයාගේ සහතිකය බද්ද ගෙවන ලෙස යථා පරිදි නියම කරනු ලැබූ බවට හා එය පැහැර හැර ඇති බවට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂියක් විය යුතු අතර, ගාස්තු ප්‍රමාණය අධික බවට හෝ සාවද්‍ය බවට හෝ එයට විරුද්ධව අභියාචනා කොට ඇති බවට ඉදිරිපත් කරනු ලබන කිසිම උත්තරවාදයක් පිළිනොගත යුතු ය.

90. (1) යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු බද්ද පැහැර හැර ඇත්තා වූ ද -

(අ) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා ට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් මුදලක් ලැබිය යුතු බව හෝ යම්

තැ තැත්තකු මුදල් ගෙවීමට සූදානම් ව සිටින බව ;

හෝ

(ආ) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයා හෝ සඳහා තැනගොත් වෙනුවෙන් යම් තැනැත්තකු මුදල් තබා ගෙන සිටින බව ; හෝ

(ඇ) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට ගෙවීම සඳහා වෙනත් යම් තැනැත්තකු මුදල තබා ගෙන සිටින බව ; හෝ

(ඈ) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට මුදල් ගෙවීමට වෙනත් යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් තැනැත්තකු බලය ලබා සිටින බව

කොමසාරිස්වරයාට පෙනී යන්නා වූ ද අවස්ථාවක, පැහැර හැර ඇති බදු ප්‍රමාණය නොඉක්මවන මුදලක් දැන්වීමේ සඳහන් කරනු ලබන නිලධරයා වෙත ගෙවන ලෙස ඒ තැනැත්තාට නියම කෙරෙන (පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා වෙත පිටපතක් තැපෑලෙන් යැවිය යුතුය) ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තා ට දිය හැකි ය. දැන්වීම ලැබුණු දිනයෙහි ඔහු අතෙහි ඇති හෝ ඔහුගෙන් ලැබිය යුතු සියලුම මුදල්වලට ද, දැන්වීමේ දිනට පසු මාස තුනක කාලයක් ඇතුළත යම් අවස්ථාවක, ඔහු අතට පත්වන හෝ ඔහුගෙන් ලැබිය යුතු වන හෝ ඔහු විසින් ගෙවීමට ඉඩ ඇති සියලුම මුදල් වලට ද ඒ දැන්වීම අදාළ විය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තිය ප්‍රකාර යම් ගෙවීමක් කළ තැනැත්තකු, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාගේ සහ සම්බන්ධතාවක් ඇති වෙනත් සියලු තැනැත්තන්ගේ බලය යටතේ ක්‍රියා කළ ලෙස සැලකිය යුතු අතර, යම් ලිඛිත නීතියක, ගිවිසුමක හෝ එකඟවීමක කුමක් සඳහන්ව තිබුණ ද, ඒ ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් සියලු සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු කටයුතුවලින් ඒ තැනැත්තා මෙයින් නිදහස් කරනු ලැබේ.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට ඒ උපවගන්තියෙහි සඳහන් කාලසීමාව ඇතුළත ඒ උපවගන්තියේ සඳහන්

මුදල් ඔහුගේ අතට නොලැබීමේ හෝ ඒ මුදල් ඔහුගෙන් ලැබිය යුතු නොවීමේ හේතුව නිසා ඒ දැන්වීම අනුව ක්‍රියා කිරීමට නොහැකි වූ විට, ඔහු විසින් ඒ කාලසීමාව ඉකුත්වීමෙන් පසු දින දහ හතරක් ඇතුළත ඒ කරුණු සඳහන් කරමින් කොමසාරිස්වරයාට ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් දිය යුතු ය.

(4) මෙහි (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තකුට ඒ දැන්වීම අනුව ක්‍රියා කිරීමට නොහැකි වී ඇත්තාවූ ද, (3) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන සලසා ඇති පරිදි කොමසාරිස්වරයාට දැනුම්දීම ඒ තැනැත්තා විසින් පැහැර හැර ඇත්තා වූ අවස්ථාවක හෝ දැන්වීම අදාළ වන ගාස්තුව හෝ ඉන් කොටසක් හෝ ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවනු ලැබූ හෝ ගෙවනු ලැබිය හැකිව තිබූ සහ කොමසාරිස්වරයා විසින් දෙන ලද දැන්වීමෙන් නියම කරනු ලැබූ පරිදි ඒ ගාස්තුව හෝ එහි කොටස (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කරනු ලැබූ කාලසීමාව ඉකුත්වීමෙන් දින දහ හතරක් ඇතුළත, ගෙවා නොමැති අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා පුද්ගලයකු නම්, ඒ තැනැත්තා ද, ඒ තැනැත්තා සංස්ථා ගත කරනු ලැබූ හෝ නොලැබූ සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් නම් ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ලේකම් කළමනාකරු හෝ එහි ප්‍රධාන නිලධරයා ද, එකී තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු ලෙස නියම කරනු ලැබූ සම්පූර්ණ ගාස්තුව ගෙවීම සඳහා පෞද්ගලිකව වගකිව යුතු ය. තව ද ඒ මුදල මේ පනතේ විධිවිධාන මගින් සලස්වනු ලැබූ යම මාර්ගයකින්ම අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ පුද්ගලයාගෙන්, ලේකම්ගෙන්, කළමනාකරුගෙන් හෝ ප්‍රධාන නිලධරයාගෙන් ලබාගත හැකි ය.

(5) මේ වගන්තියේ කාර්යය සඳහා "පැහැර හැරි තැනැත්තා" යන යෙදුමට, පැහැර හැරි තැනැත්තකුගේ අනුයෝජිතයකු ද ඇතුළත් වන ලෙස සැළකිය යුතු අතර යම් තැනැත්තකු ජීවත්ව සිටි නම් ඔහු විසින් ගෙවිය යුතුව තිබෙන බද්ද පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවලට මේ වගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතු ය. තව ද එවැනි අවස්ථාවකට මෙම විධිවිධාන අදාළ කිරීමේ කාර්යය සඳහා (1) වන උපවගන්තියේ "පැහැර හැරි තැනැත්තා" යන යෙදුමෙන් -

(අ) මියගිය තැනැත්තකුගේ පොල්මකරු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි කරු; හෝ

(ආ) මියගිය තැනැත්තකුගේ දේපළවල සන්තකය භාර ගත්තා වූ හෝ දේපළ පරිශීලනය කරන්නා වූ යම් තැනැත්තෙක්; හෝ

(ඇ) මියගිය තැනැත්තකුගේ මුදලය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍ර ප්‍රදානය කරන ලෙස හෝ නැවත මුද්‍රා තැබීම සඳහා හෝ දිසා අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටි හෝ එසේ ඉල්ලුම් කිරීමට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තෙක්

අදහස් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යන තැනැත්තන්ගෙන් අය කර ගැනීම.

91. (1) යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවීමට නියමිත බදු මුදල නොගෙවා, ඒ තැනැත්තා ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යාමට ආසන්න බව හෝ එසේ බැහැර යාමට ඉඩ කඩ ඇති බව හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, ඒ මුදල පිළිබඳ විස්තර ද ඒ තැනැත්තාගේ නම ද අඩංගු සහතිකයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා වෙත එය ලැබුණු විට, මුදල නොගෙවා හෝ එය ගෙවීම සඳහා කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත්වන ආකාරයට ඇප නොතබා ඒ තැනැත්තා ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යාම වැළැක්වීමට ඒ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් පොලිස්පතිවරයාට විධානයක් නිකුත් කළ යුතු ය.

(2) මහෙස්ත්‍රාත්වරයා වෙත තමාගේ සහතිකය නිකුත් කරනු ලබන වේලාවෙහි, කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට ඒ පිළිබඳව නිවේදනයක් පෞද්ගලිකව භාර කිරීමෙන් හෝ තැපෑලෙන් යවනු ලබන ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලිපියකින් හෝ විදුලි පුවතක් මගින් හෝ නිකුත් කළ යුතු ය. එහෙත් මේ වගන්තිය යටතේ වූ නඩු කටයුතු එවැනි නිවේදනයක් ඒ තැනැත්තාට නොලැබීමේ හේතුවෙන් බලරහිත නොවිය යුතු ය.

(3) මුදල ගෙවූ බවට හෝ මුදල ගෙවීම සඳහා ඇප තැබූ බවට හෝ පොලිස් ස්ථානයක් භාර පොලිස් නිලධරයකුට ඒ මුදල ගෙවූ බවට කොමසාරිස්වරයා විසින් අත්සන් කරනු ලැබූ සහතිකයක් ඉදිරිපත් කිරීම, ඒ තැනැත්තාට ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යාමට ඉඩ හැරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් බලයක් විය යුතු ය. යම් බදු මුදලක් යම් පොලිස් නිලධරයකුට ගෙවනු ලැබූ විට ඒ පොලිස් නිලධරයා විසින් ඒ මුදල කොමසාරිස්වරයා වෙත නොපමාවම ගෙවිය යුතු ය.

කර ගැනීම
ා එකකට වැඩි
ග ගණනක්
යෝගී කර
ා.

92. මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ යම් තැනැත්තකුගෙන් අය කළ යුතු සම්පූර්ණ ගාස්තුව මේ පරිච්ඡේදයේ යම් විධිවිධානයක් අදාළ කිරීමෙන් අය කර ගැනීමට නොහැකි වී ඇති බව හෝ නොහැකි වීමට ඉඩ ඇති බව කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, 89 වන වගන්තිය යටතේ මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් ආඥාවක් කර, එය ක්‍රියාත්මක කර තිබුණ ද, නොගෙවා ඉතිරිව ඇති යම් මුදලක් ලබා ගැනීම සඳහා මේ පරිච්ඡේදයෙන් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබූ වෙනත් යම් මාර්ගයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුගමනය කරනු ලැබීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

අයකර
සඳහා තොරතුරු
ැ තිමට ඇති

93. කොමසාරිස්වරයා විසින් යම් තැනැත්තකු වෙත දෙනු ලබන ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින්, ඒ තැනැත්තාගෙන් හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු-ගෙන් හෝ ලැබිය යුතු යම් ගාස්තුවක් ලබා ගැනීමේ කාර්යය සඳහා කොමසාරිස්-වරයාට අවශ්‍ය වන යම් තොරතුරක්, ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කර ඇති කාලය ඇතුළත තමා වෙත සපයන ලෙස කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

4 වන කොටස.

XXVIII වන පරිච්ඡේදය.

සුරාබදු ආදායම

සුරාබදු බලපත්‍ර ගාස්තු සහ තැබෑරුම් කුලී.

94. රේන්ද, ගස් මැදීමේ ගාස්තු සහ (සංශෝධිත පරිදි වූ) 1912 අංක 8 දරන සුරාබදු ආඥාපනත යටතේ, මත් බව ඇති කරන මත්පැන් සත්තකයේ තබා ගැනීම, ප්‍රවාහනය, මිළදී ගැනීම හා විකිණීම පිළිබඳව වූ මත්පැන් බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් නියම කරනු හෝ අය කරනු ලබන්නා වූ ද පළාත තුළදී ගෙවනු හෝ අයකර ගනු ලබන්නා වූ ද, සියලු ගාස්තු (සංශෝධිත පරිදි වූ) ඉහත කී ආඥාපනතට අනුකූලව අයකරගත යුතු අතර, ඒවා පළාතේ පළාත් අරමුදලේ බැරට ප්‍රේෂණය කළ යුතු ය.

95. පළාතේ ආදායම් කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් තත් කාර්යය සඳහා බලය දෙන ලද තක්සේරුකරුවකුගේ නිලයට අඩු නොවන නිලයක නිලධරයකු විසින් බලපත්‍ර ගාස්තු හෝ රේන්ද අයකර ගැනීමට අදාළ යම් කාරණයක් සත්‍යාපනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා, ගිණුම් පොත්, ලේඛන, වාර්තා හෝ වෙනත් ලේඛන ඒ නිලධරයා විසින් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලෙස මත්පැන් ප්‍රවාහනය කිරීමේ, සත්තකව සිටීමේ, මිලදී ගැනීමේ හෝ සිල්ලරට විකිණීමේ යෙදී සිටින යම් තැබෑරුම් රේන්දකරුවකුට හෝ මත්පැන් බලපත්‍රලාභියකුට ලිඛිත නියමයක් මගින් නියම කළ හැකි ය.

5 වන කොටස

XXIX වන පරිච්ඡේදය.

ලොතරැයි

ලොතරැයි බද්ද.

96. (1) ජාතික ලොතරැයිය හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුව විසින් සංවිධානය කරන ලද ලොතරැයියක් හැර, යම් නීතියකට අනුකූලව ....දකුණු..... පළාතේ පවත්වනු ලබන යම් ලොතරැයි සම්බන්ධයෙන්, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන

නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලබන අනුප්‍රමාණයක වූ බද්දක් සෑම ලොතරැයියකම දළ ලැබීම් මත පැනවිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද සෑම නියමයක් ම එම නියමයේ නිශ්චිතව සඳහන් දිනයේ දී ක්‍රියාත්මක විය යුතු අතර එම නියමය, එය පළ කිරීමේ දිනයේ සිට එක් මාසයක් ඇතුළත හෝ එම කාලසීමාව ඇතුළත සභාවේ රැස්වීමක් නොපැවැත්වුවහොත් එම කාල සීමාව ඉකුත් වීමෙන් පසුව පවත්වනු ලබන I වන රැස්වීමේ දී හෝ සභාවේ අනුමත සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) අනුමත කිරීමට සභාව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන යම් නියමයක්, එම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දි සිට ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරනු ලැබුයේ සලකනු ලැබිය යුතු ය. එහෙත් ඒ යටතේ කරන ලද කිසිම දෙයකට ඉන් හානියක් නොවිය යුතු ය. එම නියමය ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරනු ලැබූ ලෙස සැළකෙන දිනය පිළිබඳව නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) මේ වගන්තියේ ලොතරැයියක් යන්නට ලොතරැයියක ස්වභාවයේ වූ යම් ව්‍යවසායයක් ඇතුළත් වේ.

බද්ද ගෙවීම.

97. (1) II වන වගන්තිය යටතේ පනවන ලද යම් බද්දක් ලොතරැයියේ සංවිධායක හෝ සංවිධායකයන් විසින් පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා වෙත ගෙවිය යුතු ය. එම බද්ද ගෙවනු නොලැබුවහොත් එය පළාත් සභාවට අයවිය යුතු ණයක් සේ සංවිධායකගෙන් හෝ සංවිධායකයන්ගෙන් අය කර ගනු ලැබිය හැකි ය.

(2) සංවිධායක හෝ සංවිධායකයන් බද්ද නොගෙවන අවස්ථාවක ඔහු හෝ ඔවුන් ප්‍රඥප්තියේ මේ කොටස යටතේ වරදකට වරදකරු හෝ වරදකරුවෝ විය යුතු ය.

(ප) මේ ප්‍රඥප්තියේ මේ කොටස යටතේ වරදක් කරන සෑම තැනැත්තකුම, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, රු.5000/- කට නොවැඩි දඩයකට හෝ එක් අවුරුද්දකට නොවැඩි කාලයක් දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයකින් බන්ධනාගාර ගත කිරීම යන දඬුවම් දෙකටම හෝ යටත් විය යුතු ය.

6 වන කොටස

XXX වන පරිච්ඡේදය

මෝටර් වාහන.

මෝටර් වාහන ගාස්තු.

98. ශ්‍රී ලංකාවේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් පනවන ලද (සංශෝධිත පරිදි වූ ලංකා නීති ප්‍රඥප්තියේ 203 වන අධිකාරය වන) මෝටර් ප්‍රවාහන පනත යටතේ පනවනු හෝ නියම කරනු ලැබූ යම් ගාස්තු හෝ දණ්ඩන සමග බලපත්‍ර ගාස්තු ඇතුළු සියලු ගාස්තු වූ ද පනත යටතේ ඒවා ලැබීමට හිමිකම ඇති බලධරයාට ගෙවනු ලැබූ හෝ පළාත ඇතුළත එම බලධරයා විසින් හෝ පළාත් සභාව විසින් පත් කරන ලද වෙනත් යම් බලධරයකු විසින් එකතු කරගෙන, එම බලධරයා විසින් පළාතේ පළාත් අරමුදලේ බැරට ප්‍රේෂණය කළ යුතු ය.

7 වන කොටස

XXXI වන පරිච්ඡේදය

අධිකරණ දඩ

අධිකරණ දඩ.

99. පළාත තුළ අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කරන අධිකරණයක් විසින්, පළාත් සභාව විසින් සම්මත කරන ලද ප්‍රඥප්තියක් යටතේ වූ වැරදි සම්බන්ධයෙන් නියම කරනු ලැබ, අධිකරණය වෙත ගෙවනු ලබන සියලුම දඩ, යම් ලිඛිත නීතියක් අනුව

එම දඩයෙන් කළ යුතු යම් යම් ගෙවීමක් සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයක් විසින් කරනු ලබන යම් විධානයකට යටත්ව, ඒ පළාතේ පළාත් අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.

8 වන කොටස

XXXII වන පරිච්ඡේදය

සාමාන්‍ය කරුණු

දැන්වීමක් අත්සන් කිරීම, එය භාරදීම.

100.(1)මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු විසින් හෝ තක්සේරුකරුවකු විසින් හෝ දෙනු ලැබිය යුතු සෑම දැන්වීමක ම, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්-වරයාගේ හෝ ඒ තක්සේරුකරුගේ නම සඳහන් විය යුතු අතර පළාත් කොමසාරිස් වරයාගේ හෝ නියෝජ්‍ය පළාත් කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ පළාත් තක්සේරුකරුගේ නම යථා පරිදි එවැනි සෑම දැන්වීමක ම මුද්‍රණය කොට හෝ ඒ මත අත්සන් කරනු ලැබ හෝ තිබේ නම්, එය වලංගු විය යුතු ය.

(2) මේ ප්‍රඥප්තිය ප්‍රකාර දෙන ලද සෑම දැන්වීමක් ම, යම් තැනැත්තකු වෙත පෞද්ගලිකව භාර දීමෙන් හෝ ඔහු අවසන් වරට පදිංචිව සිටි ස්ථානයට හෝ ඔහු තම ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යන හෝ පවත්වා ගෙන ගිය ස්ථානයට තැපැල් මගින් යැවීමෙන් හෝ භාර දෙනු ලැබිය හැකි ය:

එසේ වුවද 13 වන හෝ 14 වන වගන්තිය යටතේ වූ තක්සේරු දැන්වීමක් පෞද්ගලිකව හෝ ඉහත කී පරිදි එවැනි යම් ස්ථානයකට ලියාපදිංචි ලිපියක් මගින් තැපෑලෙන් යැවීමෙන් භාරදෙනු ලැබිය යුතු ය.

(3) තැපැල් මගින් යවන ලද යම් දැන්වීමක්, සාමාන්‍ය තැපැලේ ලැබිය හැකි දින භාරදුන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(4) තැපැල් මගින් භාරදුන් බව ඔප්පු කිරීමේ දී, දැන්වීම ඇතුළත් ලිපියෙහි නිසි ලෙස ලිපිනය ලියා තැපැල් කළ බව ඔප්පු කිරීම ප්‍රමාණවත් වන්නේ ය.

(5) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා දෙන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද යම් දැන්වීමක් මත මුද්‍රණය කරන ලද හෝ අත්සන් කරන ලද හෝ යම් සහතිකයක් මත අත්සන් කරන ලද සහ එය දීමට හෝ නිකුත් කිරීමට බලය ලද තැනැත්තාගේ නම ලෙස සැලකෙන සෑම නමකටම අධිකරණ සැලකිල්ල ලැබිය යුතු ය.

අනවධානයෙන් ගෙවන ලද මුද්දර ගාස්තුව හෝ දණ්ඩන මුදල්.

101. (1) යම් තැනැත්තකු විසින් එකතුකර ගැනීමක් මගින් හෝ වෙනත් ආකාරයකින්, ගෙවන ලද යම් මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ දඩයක් ඔහු විසින් නිසි පරිදි ගෙවිය යුතු ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි බවට කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත්වන ආකාරයට ඒ ගෙවීම කරන ලද දින සිට තුන් වර්ෂයක් ඇතුළත ලියවිල්ලකින් කරන ලද හිමිකම් පෑමක් මගින් ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත්, එසේ වැඩියෙන් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබා ගැනීමට ඒ තැනැත්තා හිමිකම් ලැබිය යුතු ය:

වැඩියෙන් ගෙවූ පිරිවැටුම් බදු ආපසු ගෙවිය යුතු බව.

(2) යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් කාර්තුවක් සඳහා අය කළ යුතු නිසි ගණනට වැඩියෙන් ඔහු විසින් පිරිවැටුම් බදු ගෙවා ඇති බව ඒ කාර්තුව අවසාන වීමෙන් පසු තුන් අවුරුද්දක් ඇතුළත ලියවිල්ලකින් කරන ලද හිමිකම් පෑමක් මගින් කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් එසේ වැඩියෙන් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබා ගැනීමට ඒ තැනැත්තා හිමිකම් ලැබිය යුතු ය.

(3) එසේ වුව ද, මේ වගන්තියේ කිසිවක්, වෙනත් යම් වගන්තියක සඳහන් ව ඇති අභියාචනා කිරීමේ හෝ ආපසු ගෙවීමේ කාලසීමාව දීර්ඝ කිරීම හෝ අඩු කිරීම හෝ අන් ආකාරයකින් අවලංගුව ඇති යම් විරෝධය පෑමක් හෝ අභියාචනයක් වලංගු කිරීමට හෝ අවසානාත්මක වූ හා තීරණාත්මක වූ යම් දෙයක් ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට අවසර දීම හෝ සිදුවන සේ ක්‍රියාත්මක නොවිය යුතු ය.

(4) 12 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් යම් මුදලක් යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවූ බව ද, එම මුදල එම වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව එය ගණන් බැලුවේ නම් ඔහු විසින් ගෙවිය යුතුව තිබූ මුදලට වැඩි බවද යම් තැනැත්තකු විසින් ලියවිල්ලකින් කරනු ලබන හිමිකම් පෑමක් මගින් කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි ඔප්පු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එම හිමිකම්පෑම ඉහත කී (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් මුදල ගෙවූ කාර්තුවේ අවසානයෙන් තුන් අවුරුද්දක් ඇතුළත ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවේ නම්, එසේ වැඩියෙන් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබා ගැනීමට ඒ තැනැත්තා හිමිකම් ලැබිය යුතු ය.

නිල රහස්‍යභාව

102. (1) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ ලා හැර මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා යම් තැනැත්තකුට සහාය වීම සඳහා හෝ සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබ සිටින හෝ ලැබ සිටි සෑම තැනැත්තකු ම, ප්‍රඥප්තිය යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී යම් තැනැත්තකුගේ කටයුතු පිළිබඳව තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන සියලු කාරණා සම්බන්ධයෙන් රහස්‍යභාව ආරක්ෂා කිරීම හා ආරක්ෂා කිරීමෙහිලා සහාය වීම කළ යුතු ය. තව ද ඒ කාරණය අදාළ වන්නේ යම් තැනැත්තකුට ද ඒ තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ බලයලත් නියෝජිතයාට හෝ අමාත්‍යවරයාට හෝ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාට හෝ හැර යම් තැනැත්තකුට එවැනි යම් කාරණයක් නොදැන්විය යුතු අතර කොමසාරිස් වරයාගේ සන්තකයෙහි , භාරයෙහි හෝ පාලනයෙහි ඇති ලේඛන කිසිවක් ලබා ගැනීමට යම් තැනැත්තකුට ඉඩහැරීම හෝ අවසරදීම හෝ නොකළ යුතුය.

(2) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ක්‍රියා කිරීමට පෙර සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයකු ඉදිරිපිටදී නියමිත ආකෘතියෙහි වූ රහස්‍යභාව පිළිබඳ දිවුරුමක් දී අත්සන් කළ යුතු අතර, අමාත්‍යවරයා විසින් සහ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ක්‍රියා කිරීමට පෙර, සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයකු ඉදිරිපිට දී නියමිත ආකෘතියෙහි රහස්‍යභාව පිළිබඳ දිවුරුමක් දී ඊට අත්සන් කළ හැකිය.

(3) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබූ කිසිම තැනැත්තකුට, මේ ප්‍රඥප්තියෙහි හෝ කොමසාරිස් වරයා විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදවනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක හෝ විධිවිධාන බලාත්මක කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි පරිදි හැර, යම් වාර්තාවක්, ලේඛනයක් හෝ පත්‍රෝරුවක් යම් අධිකරණයක ද ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන යම් කාරණයක් හෝ දෙයක් යම් අධිකරණයකට හෙළි දරවු කිරීමට නැතහොත් දැන්වීමට හෝ නියම කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(4) මේ වගන්තියෙහි කුමක් සඳහන්ව ඇත ද, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදවනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී තමාට දැනගැනීමට ලැබෙන යම් කාරණයක් පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ යම් නිලධරයකු විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ එකී වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ යම් කාර්යයක් ඉටු කිරීම සඳහා ඒ දැනුම්දීම අවශ්‍ය නම්, ඒ දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙන යම් නිලධරයකුට දැනුම්දිය හැකි අතර, ලේඛන ඔප්පු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන් ව ඇත ද කොමසාරිස්වරයා විසින්, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ ඔහු විසින් ක්‍රියාවේ යොදවනු ල බන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ තමාට ලැබුණු හෝ තම සන්තකයෙහි ඇති, යම් වාර්තාවක හෝ ලේඛනයක සඳහන් යම් විස්තරවල පිටපතක්, එය ඒ විස්තරවල සත්‍ය පිටපතක් බවට ඔහු විසින් හෝ ඔහුණ වෙනුවෙන් සහතික කරනු ලැබ, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී ඉදිරිපත් කිරීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ හැකි ය.

එසේ වුව ද, එවැනි යම් වාර්තාවක් හෝ ලේඛනයක් ලියූ, සෑදූ, අත්සන් කළ හෝ සැපයූ තැනැත්තාගේ අත් අකුරු හෝ අත්සන ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය කවර හෝ විටක එසේ ඔප්පු කිරීමේ කාර්යය සඳහා පමණක්, ඒ වාර්තාවේ හෝ ලේඛනයේ පිටපත කොමසාරිස්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කිරීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ හැකි ය:

එසේම තවදුරටත්, එවැනි ලේඛනයක හෝ වාර්තාවක මුල් පිටපත හෝ එවැනි ලේඛනයක හෝ වාර්තාවක සඳහන් යම් විස්තරවල පිටපතක් හෝ යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කිරීමට කවර හෝ විටක දී කොමසාරිස්වරයාට බල කරනු නොලැබිය යුතු ය.

(5) මේ වගන්තියේ කුමක් සඳහන් වුව ද, විගණකාධිපතිවරයාට හෝ ඔහු විසින් තත් කාර්ය සඳහා නියයාකාරව බලය දෙනු ලැබූ විගණකාධිපති-වරයාගේ දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙන යම් නිලධරයකුට, ස්වකීය නිල කාර්ය කිරීමට

අවශ්‍ය විය හැකි යම් පොත්, වාර්තා හෝ වෙනත් ලේඛන ලබා ගැනීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අවසර දිය හැකි ය. විගණකාධිපතිවරයා හෝ මේ උපවගන්තිය යටතේ ඔහු විසින් බලය දෙනු ලැබූ යම් නිලධරයකු, මේ පනතේ විධිවිධාන ඉෂ්ට කිරීම සඳහා සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබූ තැනැත්තකු වශයෙන් (2) වන උපවගන්තියේ කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු ය.

ආකෘති හා ගනුදෙනු ලේඛන.

103. මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සියල්ල හෝ ඉන් කිසිවක් සඳහා භාවිත කළ යුතු ආකෘති සහ ගනුදෙනු ලේඛනය කොමසාරිස්වරයා විසින් කලින් කල නියම කළ හැකි ය. එසේ නියම කරනු ලැබූ යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛනය කලින් කල සංශෝධනය කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම හෝ එසේ නියම කරනු ලැබූ යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛනය වෙනුවට වෙනත් යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛනයක් ආදේශ කිරීම කොමසාරිස්-වරයා විසින් කළ හැකි ය.

XXXIII වන පරිච්ඡේදය

ක්‍රියාත්මක කිරීම

නිලධරයන්.

104. (1) මේ ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම කොමසාරිස්වරයා වෙත භාර විය යුතු ය.

(2) මේ ප්‍රඥප්තියෙන් කොමසාරිස්වරයා වෙත පවරන ලද, නියම කරන ලද හෝ වෙන් කර දෙන ලද යම් බලයක්, කාර්යයක් හෝ කර්තව්‍යයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, ඉටු කිරීම හෝ කිරීම සඳහා කොමසාරිස්-වරයා විසින් තක්සේරුකරුවකුට බලය දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(3) මේ පැණත්තියේ යම් විධිවිධානයක් මගින් කොමසාරිස්වරයා වෙත පවරන ලද, නියම කරන ලද හෝ වෙන් කර දෙන ලද යම් බලයක්, කාර්යයක් හෝ කර්තව්‍යයක් ක්‍රියාත්මක කරන, ඉටු කරන හෝ කරන යම් තක්සේරුකරුවකුට ඒ බලය, කාර්යය හෝ කර්තව්‍යය ක්‍රියාත්මක කිරීමට, ඉටු කිරීමට හෝ කිරීමට බලය දෙනු ලැබූ බවට, එසේ නොවන බව ඔප්පු කරනු ලබන තෙක්, සියලු කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(4) මේ පැණත්තියෙන් යම් තක්සේරුකරුවකු වෙත පවරන ලද, නියම කරන ලද හෝ වෙන් කර දෙන ලද යම් බලයක්, කාර්යයක් හෝ කර්තව්‍යයක් කොමසාරිස්වරයකු විසින් හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු විසින් හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීම, ඉටු කිරීම හෝ කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

105. 78(8) වන වගන්තිය යටතේ තමා වෙත දෙන ලද දැන්වීමක නියමයන්ට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින යම් තැනැත්තකු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන් දහසකට නොවැඩි දඩයකට යටත් විය යුතු ය.

XXXIV වන පරිච්ඡේදය

අර්ථ නිරූපනය

106. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ පැණත්තියෙහි -

"ඇලෙන මුද්දරය" යන්නෙන් අලවනු ලැබිය හැකි වන්නා වූ ද, 67(1) වන වගන්තිය යටතේ නියමයක් බලාත්මකව ඇත්තා වූ ද මුද්දරයක් අදහස් වේ ;

"අනුයෝජිතයා" යන්නට වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් යම් ව්‍යාපාරයක මෙහෙයවීම, පාලනය හෝ කළමනාකරණය භාරව සිටින යම් තැනැත්තකු අදහස් වේ;

"තක්සේරුකරු" යන්නෙන් ඒ පනතේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද පළාත් තක්සේරුකරු වකු අදහස් වන අතර, ඒ පනතේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද ජ්‍යෙෂ්ඨ ආදායම් තක්සේරුකරුවකු ද ඊට ඇතුළත් වේ;

"බලය ලත් නියෝජිතයා" යන්නෙන් –

(I) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට ඒ තැනැත්තා විසින් ලියවිල්ලකින් බලය දෙනු ලැබුවා වූ සහ –

(අ) සෑම අවස්ථාවකදී ම –

(I) ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීවරයන් ගේ ආයතනයේ සාමාජිකයෙක්;

(II) කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද ගණකාධිකාරීවරයෙක්;

(III) නීතිඥවරයෙක්; හෝ

(IV) ඒ තැනැත්තා විසින් ස්ථිර ලෙස සේවයෙහි නියුක්ත කරනු ලැබූ සේවා නියුක්තයෙක්

වන්නා වූ; හෝ

(ආ) පුද්ගලයකු සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ පුද්ගලයාගේ භාතියෙක්;

(ඇ) සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයෙක් හෝ ලේකම්වරයා;

(ඈ) හවුල් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවෙක්;

(ඉ) පුද්ගල මණ්ඩලයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ පුද්ගල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙක් වන්නා වූ; හෝ

(2) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා, බලය දෙන ලියවිල්ලේ සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන්, යම් තැනැත්තකු විසින් ගමා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට කලින් කල ලියවිල්ලකින් බලය දෙනු ලැබුවා වූ ද සමාගම් (විගණකවරයන්) නියෝග යටතේ විගණකවරයකු වශයෙන් ලියාපදිංචි පුද්ගලයකු වන්නා වූ ද කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද

යම් පුද්ගලයෙක් අදහස් වේ;

"බැංකුව" යන්නට බැංකු ආයතනයක් ද ඇතුළත් වේ;

"බැංකු ආයතනය" යන්නෙහි, මුදල් නීති පනතෙහි එට දී ඇති අර්ථය ම ඇත්තේ ය;

"පුද්ගල මණ්ඩලය" යන්නෙන්, යම් සංස්ථාගත කළ හෝ නොකළ පුද්ගල මණ්ඩලයක් හෝ යම් සහෝදරත්වයක්, මිත්‍ර සංගමයක්, සංගමයක් හෝ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ සංස්ථාගත නොකරන ලද තැනැත්තන්ගේ සමිතියක් අදහස් වේ;

"ව්‍යාපාරය" යන්නෙන්, යම් ද්‍රව්‍යයක් හෝ භාණ්ඩයක් තොග වශයෙන් හෝ සිල්ලරට විකිණීම අදහස් වන නමුත් නිෂ්පාදකයකු විසින් විකිණීමක් ඊට ඇතුළත් නොවිය යුතු ය.

"අය කළ යුතු" යන්නෙන්, ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයක් හෝ මේ ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වූ දිනට පසු පළමු වරට ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයක් හෝ සම්බන්ධයෙන් වන විට, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ මුද්දර ගාස්තුවක් අය කළ යුතු බව අදහස් වේ;

"චෙක් පත" යන්නෙන්, නිශ්චිත බැංකුවක් වෙත අණ කරන ලද, එසේ ඉල්ලූ විට හැර, වෙනත් අවස්ථාවක, නොගෙවිය යුතු ලෙස ප්‍රකාශිත විනිමය පත්‍රයක් අදහස් වේ;

"කොමසාරිස්වරයා හෝ පළාත් කොමසාරිස්වරයා" යන්නෙන්, පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වන අතර, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පත් කරනු ලැබ, තමා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට කොමසාරිස්වරයා විසින්, සාමාන්‍ය වශයෙන් හෝ යම් නිශ්චිත කාර්යයන් සඳහා, බලය දෙන ලද නියෝජ්‍ය පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයකු ද ඊට ඇතුළත් වේ;

"සමාගම" යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ වෙනත් ස්ථානයක බල පවත්නා යම් නීතියක් යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ ලියාපදිංචි කරන ලද යම් සමාගමක් අදහස් වන අතර රාජ්‍ය සංස්ථාවක් ඊට ඇතුළත් වේ;

"සමර්පණය කිරීම" යන්නට, විකිණීමක් මත සමර්පණය කිරීම සහ යම් දේපළ හෝ යම් දේපළක් පිළිබඳ යම් සම්බන්ධතාවක් පවරනු ලබන සෑම සාධන පත්‍රයක් ම ඇතුළත් වේ;

"මුද්‍රාංකනය" යන්නට, සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යම් මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ දණ්ඩනයක් ගෙවා ඇති බව හෝ සාධන පත්‍රයක විධිමත් ලෙස මුද්දර ගසා ඇති බව හෝ සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් අය කළ යුතු බව ප්‍රකාශ කිරීම හෝ ඒ බව දැක්වීම සඳහා කොමසාරිස්වරයාගේ විධානය යටතේ භාවිත කරන ලද යම් තහඩු මුද්‍රණයක්, අකුරු ආයුධයක් හෝ උපකරණයක් හෝ එහි කොටසක් ඇතුළත් වේ ;

"ලේඛනය" යන්න යම් අධිකරණයක නඩු කටයුතු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඊට නීතිඥවරයකු පත් කිරීම, පැමිණිල්ල, උත්තරය, ප්‍රතිඋත්තරය හෝ වෙනත් උත්තරවාදයක්, පෙත්සමක්, ඉල්ලීමක්, දිවුරුම් පත්‍රයක්, පත් කිරීමක්, සිතාසියක්, නඩු තීන්දුවක්, තීන්දු ප්‍රකාශයක්, යම් ආකාරයක ආඥාවක්, ප්‍රදානයක්, රිට් ආඥාවක්, වරෙන්තුවක්, ඉන්වෙන්ටරියක්, ගිණුමක්, අධිකරණ විධානයක්, බැඳුම්කරයක් හෝ ඇප පත්‍රයක්, කැඳවීමක්, මෝසමක් නොවන ඉල්ලුම් පත්‍රයක්, ප්‍රශ්න මාලාවක්, ප්‍රශ්න මාලාවලට පිළිතුරු , අභියාචන දැන්වීමක්, ගාස්තු බිල් පත්‍රයක්, අධිකාර පත්‍රයක්, ඉන්ජන්ෂන් තහනමක්, හෝ දැන්වීමක් ඇතුළත් වේ ;

"නිසි පරිදි මුද්දර ගසන ලද" යන්න යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඉන් නිසි වටිනාකමට අඩු නොවන ඇලෙන මුද්දරයක් හෝ ලාංඡන මුද්දරයක් හෝ පිටසන් කිරීමේ සහතිකයක් හෝ ඒ සාධන පත්‍රයේ ඇති බව ද ඒ මුද්දරය ඇලෙන මුද්දරයක් වන අවස්ථාවක, මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව ඒ මුද්දරය ගසා, අවලංගු කොට ඇති බව ද අදහස් වේ ;

"ලියා අත්සන් කරන ලද" සහ "ලියා අත්සන් කිරීම" යන්න, සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් භාවිතා කරනු ලබන විට, පිළිවෙලින් "අත්සන් කරන ලද" සහ "අත්සන" යන්න ඉන් අදහස් වේ ;

"පොල්මකරු" යන්නෙන්, මියගිය තැනැත්තකුගේ පොල්මකරුවකු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවකු අදහස් වන අතර, ඊට පහත දැක්වෙන අය ඇතුළත් වේ –

(අ) මියගිය තැනැත්තකුගේ දේපළවල සන්තකය භාර ගන්නා වූ හෝ දේපළ පරිශීලනය කරන්නා වූ තැනැත්තෙක් ; හෝ

(ආ) මියගිය තැනැත්තකුගේ මුදලය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රය ප්‍රදානය කරන ලෙස හෝ නැවත මුද්‍රා තැබීම සඳහා හෝ දිසා අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටි හෝ එසේ ඉල්ලුම් කිරීමට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තෙක් ; හෝ

(ඇ) භාරයේ කර්තෘගේ අන්තිම කැමති පත්‍රය යටතේ ඇති කරන ලද භාරයක් යටතේ ක්‍රියා කරන භාරකරුවෙක් අදහස් වේ ;

"ත්‍යාගය" යන්නෙන්, ස්වේච්ඡාවෙන් සහ මුදලින් වූ ප්‍රතිෂ්ඨාවක්, හෝ මුදල් වටිනාකම ඇති ප්‍රතිෂ්ඨාවක් නොමැතිව යම් චංචල හෝ නිශ්චල දේපළක් යම් තැනැත්තකු විසින් වෙනත් යම් තැනැත්තකුට පවරා දීමක් අදහස් වේ ;

"අබලභාවයට පත් තැනැත්තා" යන්නෙන්, යම් බාලවයස්කරුවෙක්, උන්මත්තකයෙක්, මුග්ධයෙක් හෝ සිහිවිකල තැනැත්තෙක් අදහස් වේ;

"ලාංඡිත මුද්දරය" යන්නෙන්, මුද්‍රාංකනයන මාර්ගයෙන් සහ රුපියල් දහයක් නොඉක්මවන මුද්දර ගාස්තුවක් අය කළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වූ ලාංඡනය කරන ලද මුද්දර අදහස් වන අතර, සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද අවසර පත්‍රයක් යටතේ පාවිච්චි කරනු ලබන, තැපැල් තිල මුද්‍රා යන්ත්‍රයන මාර්ගයෙන් ලාංඡනය කරන ලද මුද්දර ද ඇතුළත් වේ;

"සාධන පත්‍ර" යන්නට යම් අයිතියක් හෝ බැඳීමක් ඇති කළ, පැවරූ, සීමා කළ, දීර්ඝ කළ, අහෝසි කළ හෝ සටහන් කළ හෝ එලෙස කළ ලෙස හැඟෙන සෑම ලේඛනයක් ම ඇතුළත් වේ;

"අමාත්‍යවරයා" යන්නෙන්, මුදල් විෂය භාර කරනු ලැබ ඇති පළාත් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අමාත්‍යවරයා අදහස් වේ.

"මුදල්" යන්නට ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදලින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ හෝ විදේශයක ව්‍යවහාර මුදලින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ සියලු මුදල් ඇතුළත් වේ;

"මෝටර් වාහනය" යන්නෙන්, මෝටර් වාහන පනතේ එට දී ඇති අර්ථයම තිබිය යුතු ය.

"ඇටෝර්නි බලය" යන්නට යම් සාධන පත්‍රයක් ලියා අත්සන් කරන තැනැත්තා වෙනුවෙන්, ඒ තැනැත්තාගේ නාමයෙන් ක්‍රියාකිරීමට යම් නිශ්චිත තැනැත්තකුට බලය දෙන්නා වූ ඒ සාධන පත්‍රය ඇතුළත් වේ;

"තැනැත්තා" යන්නට සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් ඇතුළත් වේ;

"පළාත" යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු පළාත අදහස් වේ;

"පළාත් තක්සේරුකරු" යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද ආදායම් තක්සේරුකරුවෙක් අදහස් වේ;

"පළාත් කොමසාරිස්වරයා" යන්නෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වේ;

"නියෝජ්‍ය පළාත් කොමසාරිස්" යන්නෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද නියෝජ්‍ය පළාත් ආදායම් කොමසාරිස් අදහස් වේ;

"පළාත් සභාව" යන්නෙන් පළාතෙහි පළාත් සභාව අදහස් වේ;

"ප්‍රමුඛ හවුල්කරු" යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ පදිංචිව සිටින සක්‍රිය හවුල්කරුවන් අතුරින් –

(අ) හවුල් ව්‍යාපාර ගිවිසුමේ පළමුවෙන් නම් කොට ඇති; හෝ

(ආ) ගිවිසුමක් නොමැති නම් හවුල් ව්‍යාපාර හෝ සාමාන්‍ය නාමයෙන් තනිවම හෝ අනික් හවුල්කරුවන්ට ප්‍රමුඛව නමින් හෝ මුලකුරුවලින් සඳහන් කොට ඇති; හෝ

(ඈ) ව්‍යාපාර නාම ආඥාපණතේ 4 වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ ප්‍රකාශනයෙහි පළමුවෙන් නම් කොට ඇති,

හවුල්කරු අදහස් වේ;

" කාර්තුව" යන්නෙන්, එක් එක් වර්ෂයේ ජනවාරි මස 01 වන දින, අප්‍රියෙල් මස 01 වන දින, ජූලි මස 01 වන දින සහ ඔක්තෝම්බර් මස 01 වන දින ආරම්භ වන මාස තුනක කාල පරිච්ඡේදය අදහස් වේ.

"භාරකරු" යන්නට යම් භාරකරුවෙක්, ආරක්ෂකයෙක්, දේපළ ආරක්ෂකයෙක්, කළමනාකරුවෙක්, අනුයෝජිතයෙක් හෝ යම් තැනැත්තෙකු වෙනුවෙන් යම් දේපළක සංවිධානය, පාලනය හෝ කළමනාකරණය සතුව ඇති වෙනත් තැනැත්තෙක් ඇතුළත් වන නමුත්, පොල්මඃකරුවෙක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

ඉවත්කිරීමේ ප්‍රතිපාදන. 107 1990 අංක. 3 දරණ මුදල් ප්‍රඥප්තිය මෙයින් ඉවත් කරනු ලැබේ.